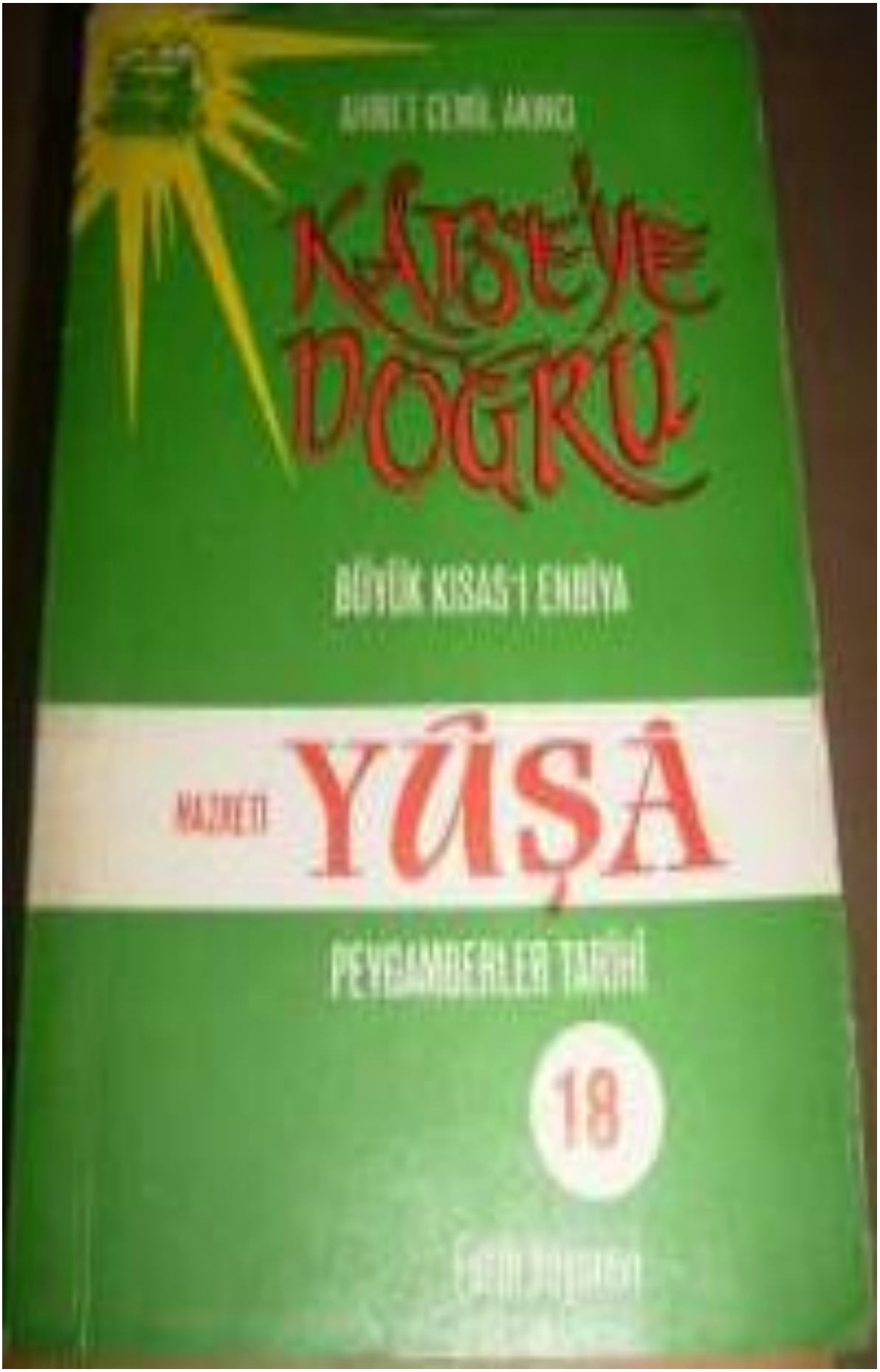
KABE'YE DOĞRU
BÜYÜK KISAS-I ENBİYA
HAZRETİ YUŞA
PEYGAMBERLER TARİHİ
18

HAZKETI YUŞÂ (A.S.) ÎN KUKANI KERÎMDE ZIKROLUNDUĞU YEKLER

J. Hazreti Yuşâ (A.S.) in ismi Kur'an'da açık olarak geçmez.

2. Peygamber mi veli mi olduğu hakkında çeşitli fikirler vardır.. Peygamber olduğu rivayeti daha yaygındır..

S. Onun Kur'an-ı Kerim 'de meâlen bahsedildiği ilhamında bulunanların kanaatine göre, şu âyetlerde Hazreti Musa (A.S.) in yiğiti diye anlatılan zat Hazreti Yuşâ (A.S.) dır.

Kebf : **60, 61, 62, 63, 64.**

4. Ayrıca Kur'anı Kerim'in aşağıdaki âyette bahsettiği peygamberlerden, ki hepsi Tevrat şeriatiyle amel etmişlerdir, birisi de Hazreti Yuşâ (A.S.) dır.

Bakare : 87

Andolsun Musa'ya o kitabı verdik, ondan (Musa'dan) sonra da birbiri ardınca (aynı şeriatle memur) peygamberler gönderdik...

»

HAZRETİ YUŞÂ (A.S.) IX HAL TERCÜMESÎ

Adı : YUŞA (Yeşua, Yeşu)

îbranice (Ye-Allah), (Şua-Ku?tarsın) demektir. Yeşua (Allah Kurlarsın) mânasına geliyor. Sonra (Yuşâ, Yeşu) olmuştur. Demek ki Hz. Yuşâ'nm babası, oğluna bu ismi İsrail'in Pir'avndan kurtulması için koymuştur.

Babası : Nûn

Hazreti Yuşâ (A.S.), babası Nûn ve dedesi Efrayim yolundan Hazreti Yusuf (A.S.) a ulaşır.. Hazreti Yusuf (A.S.) onun büyük dedesidir.

Annesi : îsmi bilinmiyor.

Doğumu : Hicretten önce 1704 (M. Ö. 1082).

Bu tarihte Hazreti Musa 38,

Hazreti Harun 41,

Hazreti Şuayb 98 yaşındaydı. Doğum yeri: Mısır başşehri Menif (Menf-Menfis)

Yaşı : 110

Hazreti Yuşâ (A.S.) m yüzon senelik ömrü şu kısmalara ayrılır:

a. 15 yaşma kadar çocukluğu,

b. Hazreti Musa (A.S.) peygamber olup, Medyen'den Mısır'a dönünce ona ilk iman edenlere katılması ve vefatına ka-

— 12 —

dar Hazreti Musa (A.S.) in fedailiğini, başkumandanlığını, yapması.. Ki 82 yaşma kadar sürmüştür.

c Peygamberliği 82 yaşından 110 yaşma kadar yirmisekiz senedir.

Vefatı : Hicretten önce 1594 (M.Ö. 972)

Ailesi : Bilinmiyor.

Evlâtları : Bilinmiyor.. (Ömrünü Hazreti ^usâ'ya vakfetmesi belki de onun evlenmediği ilhamını doğurmuştur.)

Peygamberliği: Hazreti Musa (A.S.) m vefatından üç gün sonra başlamış ve yirmisekiz sene sürmüştür. Başlama tarihi : Hicret'ten önce 1622

(M. ö. 1000) Bitme tarihi : Hicret'ten önce 1594

(M. ö. 972)

Bölgesi : Şam kuzeyine kadar bütün Kenanili. Gösterdiği mucizelerden önemlileri:

1. Duası üzerine Güneş'in bir gün batmayışı.
2. Hazreti Musa'yı öldürdüğü iftirası üzerine, bütün İsrailoğullarının aynı gece rüyalarında bunun yalan olduğunu görmeleri.
3. Erden (Şeria Nehrinden, o zaman teknik ilerlemediği ve büyük köprü kurulması bilinmediği halde, yarım milyonu aşan ordusunu geçirmesi.
4. Hırsızın elinin elinde ağırlaşarak onu bulması.

— 13 —

%

5. Zina yapan askerlerine veba hastalığının gelmesi.
6. Duası üzerine münafık Belam'm, bedduayı düşmanlara yapması ve dilinin büsbütün göbeğine kadar sarkması.
Mezarı : Kenanilinde, Eriha hemen kuzeyinde, Efra-
yun Dağı'nda medfundur.. Ayrıca, İstanbul Boğazı'nın doğusu kıyısında, Karadeniz yakınında (Yuşâ Tepesi) vardır ki, bunun eski adı (Dev Dağı) ydı.. Orada yattığı anlatılır. Bunlar kitapta kesin olarak hikâye edilecektir.. Karara bağlanacaktır. Belki bu tepe makamdır.
— 14 —
HAZRETÎ TOŞÂ (AS.) A HfSAN BUYÜRULAN VASBFLAK ŞUNLARDHt;
1. Hazreti Musa (A.S.) a ilk îman edenlerdendi.
2. Onun fedaisiydi.
3. Beden yapısı kuvvetliydi.
4. Cesareti pek üstündü..
5. Allah söz konusu olunca sapıklara aman vermezdi.
6. Vefakârdı, sadıktı.
7. Hazreti Musa (A.S.) dan Tevrat öğrenmekten başka bir merakı, arzusu, isteği yoktu.
8. Akıllıydı.
9. ilim sahibiydi.
10. Savaş sanatının ileri gelenlerindendi.
11. Gerçeği söylemekten asla çekinmezdi.
12. Verilen vazifeyi ne bahasına olursa olsun yapardı.
13. îsrailoğullarını vaadedilen topraklara c getirmiş sapıkları ezmiş, putları kırmıştır.

Hazreti Ynşâ (A.S.) in ismi Kur'anı Kerîm'de geçmez. Meâlen âyetlerden çıkarılır. Fakat peygamberliği, veli olmasından çok daha kuvvetlidir.
— 15 —

GİRİŞ

Bu eserle Hazreti Musa, Hazreti Harun ve Hazreti Yuşâ (A.S.) ların hayat hikâyeleri tamamlanmış oluyor

Hazreti Allah (C.C.) bundan sonrakileri tamamlamayı nasib buyursun.. Amin!.

**

Kitapta, îsrailoğullarımn Mısır'dan çıkışlarından ve Kızıldeniz'i geçişlerinden sonra, vaadedilen topraklara yerleşmelerine kadar cereyan eden hadiselerin hepsi var.

Kırk yıl îsrailoğullan Tih Çölünde sürünmüşlerdir.

Hazreti Musa (A.S.) ile Hazreti Hârûn (A.S.) vefat etmişlerdir.

Tevratm nazil olması tamamlanmış, korunması için gerekenlere teslim edilmiştir.

Sonra Hazreti Yuşâ (A.S.) idareyi ve peygamberliği eline almış. Füistine kuzeyden, Eriha'dan girmiş., orasını yurt yapmıştır Israilloğullarma.. Yani Hazreti Allah (C. C.) m vaadi gerçekleşmiştir.

Nihayet Hazreti Yuşâ (A.S.) da yirmisekiz senelik peygamberlikten ayrılmıştır cennetine.

Sonra mı?.

Sonrası elbette hikâye edilecektir ve pek acı da olsa ibretlerle doludur.

• *

" Hazreti Allah (C.C), hayatları Mısır'da kölelik için-de geçen ve zulüm altında inim inim inleyen bir kavmi kurtarmıştı.
Onlardan yalnız kendisine kulluk istiyordu canı gö-ı.ülden.. Karşılığında hem dünyalarım hem ahiretlerini cennet edecekti.
Bunlar, o kavim, Israoğullarıydı.. Yani bir zamanlar adları İbranî olanlar.. Sonra Hazreti Ya'kub (A.S.) m ululuğuna sarınıp Israiloğlu adını alanlar.
Bununla da yetinmeyip, Musa (A.S.) ı nice nice üzüntülere soktukları halde, kendilerine baş yapıp (Musevî) adını alanlar..
İlerde de bütün bu isimleri bir tarafa bırakıp (Yahudi) olacak olanlar.
Kısacası, eyyamcı bir kavim.
Bu kavm, Hazreti Musa (A.S.) m daha Mısır'dayken pek çok mucizelerim görmüştü.
Kızıldeniz aşıldıktan sonra da gördüler.
Korkaklıkları, canlarının tatlı gelmesi, ilâhi emri yapmalarına mani oldu. Kırk yıl Tih çölünde sürünmekle cezalandırıldılar.
Buna rağmen Hazreti Allah (C.C), onlar sıcaktan korunsunlar diye daima üzerlerini ince bir bulutla örttü.
Kayalardan sular fışkırttı.
Et ihtiyacı için bıldırcın yağdırdı.
Ekmek yerine Kudret helvası lütfetti.
Ama onlar bunlara önem vermediler.
Enseleri kalındı.. Keçi inadındaydılar,. Fir'avn gibi, illâ da Allah (C.C) ı görmeyi istiyorlardı.
Bu inatlarından, dolayı ölüp tekrar dirildikleri halde, direndiler.. Hazreti Musa (A.S.), Harun (A.S.) ve Yuşâ (A.S.) a etmediklerini bırakmadılar.

Halbuki akıllıydılar..
Menfaatleri söz konusu olunca, her şeyi inceden inceye düşünmeyi, hesaplamayı, biliyorlardı.
İsteseler, Hazreti Allah (C.C.) ı görmeden, derhal t nun her an var olduğunu bulurlar, görürlerdi.
Esasen Hazreti Allah (C.C), idrak dışıydı.
Kimse öğrenmezdi.. Görmek için kavramak gerekirdi.
Nitekim Hazreti Musa (A.S.) dayanamamış, O'nu görmeyi dilemişti sevgisinin fazlalığından.. Hazreti Allah (C.C), oradaki bir dağa az tecellisiyle dağ parçalanmıştı.. Hazreti Musa (A.S.) bayılmış ve tövbe etmişti.
îsrailoğullan düşünmeliydiler şunları:
1. Elbet birisi vardı ki, milyona yaklaşan Israiloğul-larını sıcaktan örtecek o büyüklükte bir bulut gezdiriyordu hepsinin üzerinde.
2. Muntazaman bıldırcın ve kudret helvası ile besliyordu.. Bunları aramıyorlardı îsraoğulları.. önlerine geliyordu.
3. Susuz yerlerde Hazreti Musa ile Hazreti Harun (A.S.) 1ar asalarıyla kayalara vuruyorlar ve sular fışkırıyordu.
4. Tevrat Tur Dağına inerken dağ ateş alıyordu.
5. Hattâ Hazreti Musa (A.S.) her peygamber gibi, peygamberlikle müjdeleninceye kadar ümmî olduğu halde, dağdan inişinde Tevratın yazılı iki levhasını getirmişti.
Daha ne isteyeceklerdi?..
Bunlar bile olmasa, akıl ve vicdan, sahibi her insan, dilediği anda Hazreti Allah (C.C) in varlığına ve birliğine inanacak nice nice imkânlara kavuşurdu.

işte bir kaç örnek:
Bir ev düşünelim.. İçi boşken birden dolduğunu görünce neye hükmederiz?.. Birisi gelmiş, onu yerleştirmiştir.
Bir sofra düşünelim.. Üzerinde hiç bir şey yokken, ansızın yemeklerle dolarsa, demek birisi var, bunu görünmeden yapmıştır yaptırmıştır.
Misaller, küçükten büyüğe doğru çoğaltılabilir.
Nihayet kainata ulaşılır.
Hattâ mâna âlemine girilir..
En ufak bir eser için. onu yapıcı kudret, ve kuvvet gerekirken, şu kainatı ibda eden, yaratan nasıl (Hâşâ) olmaz?..
Nedendir ?.
Israiloğulları. çok şeyler kaybettiler, ediyorlar ve edecekler de.
Tabiî insanlığa da kıydılar.
Hazreti Musa (A.S.) Tevra.tla ilk defa bir ahir zaman peygamberinin geleceğini, adıyla müjdelemişti.
Ona zuhurunda koşuşmalı değiller miydi?..
Aksine en büyük kötülükleri yaptılar.
Lanete uğradılar.
Esasen Tevratı da safiyetiyle korumamışlardı.
Her idareyi eline alan onu arzusuna göre değiştirmiş, nihayet şimdiki tarih ve hükümleri yanlış, müstehcen, yüz kızartıcı Tevrat vücut bulmuştu.
Biz Müslümanız.. Elbette dört kitaba iman edeceğiz.
Lâkin nazil oluş safiyetlerindelerken.
Tevrat, Zebur, İncil nazil oldu.
Sonra ziyan edildiler..
Sadece işareti dahi korunan ancak Kur'an kaldı.
*
— 20 —
Kitapta, Kânın adlı birisi var,
Hazreti Allah (C.C.) onu Kur'an'da uzun uzun buyurmuştur.
Alabildiğine servet sahibi olanlara ne ibretli bir ders-iır!..
Hayatı, yalnız zengin olma, şımarma, emretme, çalım jatma, gurur sahnesi sayanlar, akibetlerini bu adamda görebilirler.
O en bilgindi..
Madeni altın yapardı.
Hazinelerinin anahtarlarını kırktan fazla katır taşıyamazdı.
Lâkin içten gelen kulluk olmadıktan, bu para ve ilim hayra harcanmadıktan, Zekât vermekten çekindikten sonra neye yarardı bunlar!..
îlim, su yüzüne yazılmış kadar dağılıverirdi.
Servet taşlaşırdı..
Nitekim öyle oldu..
Karun, övündüğü herşeyiyle beraber, yerin yedi kat dibine, cehennemine gömüldü.
O, aynı zamanda yalancıydı..
Kıskançtı..
Engin ihtiras sahibiydi..
îsrailoğullarını, maddeye sürükleyip, kendisine kul etmek istiyordu Allah yerine.
Bir de yine Karun'a benzer, pek ibretlenecek ikinci bir adam var..
Bel'am.. Basur oğlu Bel'am.
Bu adam da bilgiliydi. Alimdi.
Ayrıca duaları daima Hazreti Allah (CC.) tarafından kabul buyurulurdu.
İşte bu Bel'am da dünya malına itibar etti.
Hazreti Allah (C.C.) m lutfunu kötüye kullandı.

Çünkü dualar daima hayra hizmet etmelidirler.. Şerre değil.
Bel'am, bir avuç servet uğruna, onu kışkırtanlar tarafından Hazreti Musa (A.S.) a beddua etmekten, iftirada bulunmaktan, çekinmedi..
Hazreti Allah (C.C.) onun dilini ağzından dışarıya sarkıttı.. Soluya soluya dolaşmaya mahkûm etti.
Bundan mütenebbih olmadı Bel'am.. Sapıklara kaçtı.
Onların vaad ettikleri servetlere imrendi.
Hazreti Yuşâ (A.S.) in ordusuna beddua etmeye söz verdi.
Lâkin dili dolaştı, sapıklara yaptı bedduayı.
Ve yine o dili, göbeğine kadar uzadı..
Soluya soluya sürünmesi arttı.
îlk görünüşte, Bel'am'm başına gelenler basit sanılır.
Hayır..
O, lanete uğramış yahudilerin örneğinin ta kendisidir.
Hazreti Allah (C.C.) onlara az mı lutuflarda bulunmuştu!. Bunları hep serde kullandılar..
Uç bin yıldan beri her biri birer Basur oğlu Bel'am-dırlar. Yeryüzünde dilleri, yani fitne ve fesatları göbeklerine kadar sarka sarka, avare avare dolaşmakta ve solumaktadırlar.
Basur oğlu BeParn'm iğrenç, insanlığın yüz karası, bir itiyadı daha vardı..
Kaçıp sığındığı sapıklar içinde pek cüce kaldığından evlenecek kadın bulamadı.. Hayvanlaşarak, eşeğiyle düşüp kalktı.
Hem ona biniyor, hem aile yerine ırzına tecavüz ediyordu.

Bunu, Yahudi büyüklerinin emirleriyle karşılaştırınca, dehşet içinde kalırız ve tüylerimiz diken diken olur.
Yahudilere şu emir verilmişti ve tatbik etmektedirler hâlâ: «İnsanlar Yahudilerin binilecek eşekleridir, onlardan dilediğiniz gibi faydalanın.»
Yahudiler bu emre hep uydular..
Yeryüzüne dağıldılar, süründüler ama, madde dünyasını ellerinde tutarak, insanlara o hayvan muamelesini yaptılar, öyle bir gözle baktılar.
Hayvanlaşarak, Allah'a yapılacak kulluğun iffetini yırtmaya çalıştılar.
Şimdiki Allahsızlar, putperestler, bozulan semavî dinler, hep bunların namus hırsızlıklarının eserleridir.
Hazreti İbrahim, Hazreti Yâkub, Hazreti İshak, Hazreti İsmail, Hazreti Yusuf, Hazreti Musa, Hazreti Yuşâ, Hazreti Davud, Hazreti Süleyman, Hazreti Zekeriyya, Hazreti Yahya ve bilinmeyen diğer bütün peygamberleri onlarla başa çıkamadı.. O temiz mübarek soyun çocukları Basur oğlu Bel'am olmayı seçtiler, menfaatler: var sana-ıak.
* **
Hazreti Allah (C.C), Mısır'dan çıkan Israiloğullarını boşuna kırk yıl Tih sahrasmda süründürmedi.
Maksadı eski, yaşlı sapıkları yok etmekti.
Gençleri, yirmi yaşmdan küçükleri, vaad edilen topraklara yerleştirmekti yalnız.
Niçindi bu?..
Bize yine pek önemli bir ibret sahnesi hazırlamıştı.
Analar babalar, büyükler ne yaparlarsa çocuklar onları kaparlar ve aynı yoldan giderlerdi de ondan.
İsrailoğullarınm gençleri, çölde yeni doğanları, Mısır

hayatıı yaşamamışlardı ama, çölde nice nice sapıklıklar öğrendiler atalarından.. Büyüyünce aynısını yaptılar.
O halde, «Ağaç yaşken eğilir» sözüne uyularak, gelecek için imanlı, şerefli, çalışkan bir nesil yetiştirilmek isteniyorsa, ilk okuldan itibaren bütün okullarda ve evlerde, şehirlerde, kıtalarda, büyükler öyle bir hayatı yaşamalıdırlar..
Ancak o zaman ağaç doğrulur..
Hazreti Hızır (A.S.) m duvarı doğrulttuğu gibi. ^ Aksi halde, ağaç eğrilir, dıvar yıkılır, islâmiyet nuru yer yüzüne beklenen aydınlığı veremez.
Şükür ki, bu olmayacak.
Öyle bir insan soyu yetişiyor ki, herbiri geleceğin sabahlan, İslâmiyet muradının bahçıvanıdırlar..
Ağaç elif elif doğrusuna yükselip serpilecek.. Gölgesi nur olacak.. Duvar yıkılmıyacak..
Hepsi olacak bunların..
Çünkü Allah (C.C.) vâd etmiştir mü'mirJere.
Ve o ne büyüktür.
Tek kuvvet, tek kudrettir.
Ahmet Cemil Akıncı
Esentepe/lstanbul
l/Haziran/1969

— 24 —

ltırallo£ulları'ının Kızıldeniz'i geçtikten sonra Allah'ın lanetine uğrayarak kırk sene Tih çölünde dolaştıkları yerleri, o zamanın İHİmlerine göre kıralılıkları gösterir haritadır. Haritada Hazreti Hânın (A.S.) vefatına kadar olan yerler alınmıştır.

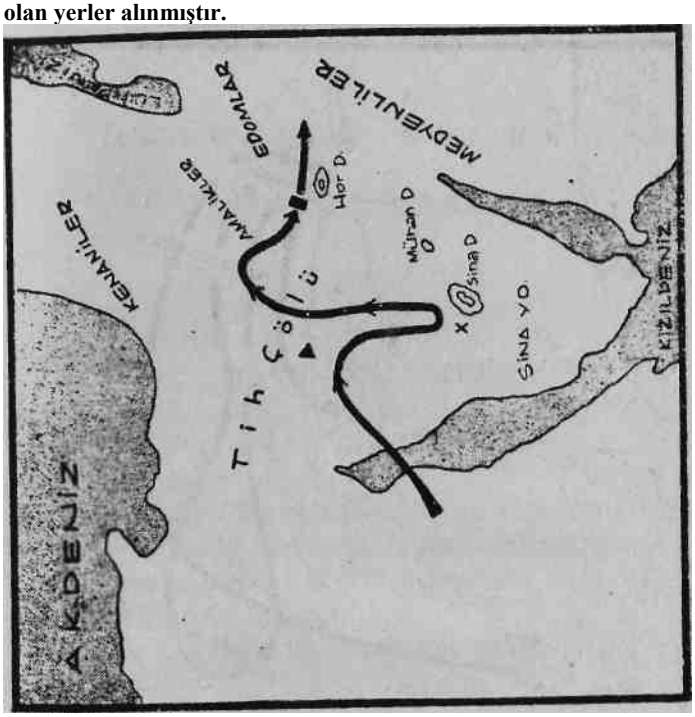

\ îsrailoğulları'nın takip ettikleri yollar.
X Hazreti Mûsâ (A.S.) Tevrat'ın başlangıcını tesüm aldığı (Sina Dağı) TUH Sina.
A Hazreti Yuşâ (A.S.) m Amaliklerle yaptığı ilk savaşta güneşin batmaması mucizesi.
■ Hazreti Harun (A.S.) in vefat ettiği bölge ve gömüldüğü (Hor Dağı).

— 25 —

İsrailoğullan'ının Allah'ın lanetine uğrayarak Tih sahrasında lark sene dolaşmalarının son üç yılını gösterir Harita. Daha vâd edilen topraklara girmelerine üç yıl vardır. Takip edilen yollar, savaşılan kırallıklar.. Hazreti Musa (A.S.) in vaad edilen Filistin topraklarını seyrettiği dağ.. Ve vefat edince gömüldüğü yer.

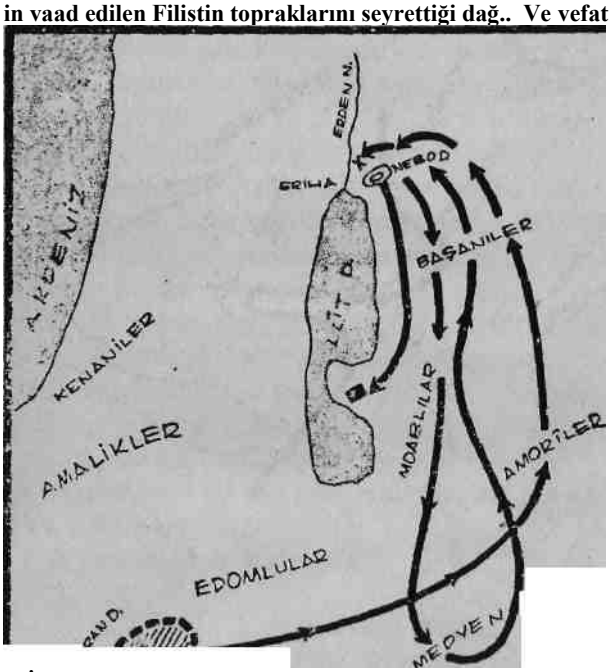

V.İLEC
O ***0*** *****'•**** ***<ğ?yi$_0$B D-***
\
X
D
îsrailoğullarmın kırk yıllık cezanın son üç yılında Hor Dağı bölgesinden itibaren gittikleri yollar. O zamanki kıralhkları yenip yurtlarını işgalleri. Hazreti Mûsâ (A.S.) in üzerine çıkıp Erden Nehri ötelerinden Eriha havzasını ve vâd edilen toprakları seyrettiği dağ (Neba Dağı).
Hazreti Mûsâ (A.S.) in vefat ettiği bölge ve gömüldüğü yer (Beyt-Pear Deresi).. Bazılarına göre Sina Yarımadası'nda. (Müran Dağı) nda medfundur..

KABE'YE DOĞRU

18. Hazreti Yuşâ (A.S.)

I YILAN DİLt GtBl

Hicretten önce 1662 (M.Ö. 1040) yılıydı.
ikindi yaklaşıyordu..
Kızıl Deniz'in Süveyş körfezi (yani batı kulağı) doğu cahillerinin biraz iç tarafında, kilometrelerce süren on ʾki yürüyüş kolu kuzeye doğru ilerliyordu.
Burası (Şur Çölü) ydü.
Yürüyüş kolunda milyona yakın erkek, kadın, çocuk vardı.
On iki guruba ayrılmışlardı.
Atlar, develer, eşekler, arabalar da hesabı katılırsa, ilk anda bir ümmetin göç ettiği anlaşılır ve hayret edilirdi.
Sığır, koyun sürüleri azdı.
Arabalara, eşeklere, develere, hattâ atlara, taşınmayacak ağırlıkta yükler yüklenmişti.. Sahipleri yaya gitmeyi eşyalarım bırakmaktan daha uygun görmüşlerdi.
Bazan doğuya doğru: «Su, Su!.» diye koşuşanlar oluyordu.

Fakat yanıldıklarını anlayınca, içlenip haykırıyorlardı: «Değilmiş, yine serap görmüşüz..» Tekrarlanan böyle bir olayda, yakındaki adamlardan birisi, ümit kırar şekilde söylendi:
Elbette serap olacak.. Başka ne umabilirsin?.. Geçti o günler.. Serin kuyulara, Diş titreten Pınarlara, kaynaklara, veda!. Hattâ Nil'e bile. Killerinde açtığın gözneleri, Ilık suyu da arayacaksın. Hele yeşildi unutmalısın.. Bir masaj, bir rüyaydı o. Boyunca yükselen ekinler, Sularda öpüşen salkımsöğütler, Hevenkleri ağır basan Hurma ormanları, Şehirler, köyler,
Önde ne var?..
Çöllerin çeşidi.
Gece buzda,
Gündüz ateşte yaşayacaksın.
Kendi gölgenden bile yardım dileneceksin
Ama nasıl sığacaksın altına?.
Çatlak dudaklarını
Su değil/kum dolduracak.
Şifa vermeyecek.
Kalanı alacak,
— 28 —
Bir yçrie düsmeyip
Dayana bilirsen,
Çöllerin bitiminde
Sana vâd edilen
Bal ve süt diyarıva
Kavuşacaksın sözde..
Gülerim bu avutuluşa.
Her geçen gün sırtıma kanbur oluyor.
Dağlaşan çileli hayatım
Yıl geçmeden,
Deve gibi yıkacak beni.
Çöl kemiklerimi bile sıyırırken,
Bal ve süt diyarı
Serap dahi olup son nefesime yetişmeyecek.
Bu adam, belki daha söylenecekti.
Yanından geçen atlı bağırdı:
«Sus ey bedbaht!.. Yılan dili gibi, uzanan ilhamla-ının kaç çatal olduğundan haberli değilsin galiba?.. Sana bal ve süt diyarını vâd eden Allahmdır.. O Allah ki, ne buyurduysa gerçekleşti.. Elbette Filisin'e, atalarımızın yurdu Kenaniline varacağız. Sen iyide, güzelde, ■nançta kaldıkça, bu renksiz çöller cennetleşir.. Öyle bir hayatta yaşarız.»
Adam oralı olmadı:
«Mısır'a göç edildiğini işittim ve gördüm ama, Mı'--ır'dan göç edildiğini hatırlamıyorum.»
«O halde yol yakınken dön.»
«Geçti artık..»
«Allahımız, bize Mısır'ı da vâd etmişti.. İstediği te-mizlenmemizdi.. Küfürden kopamadık.. Yine affetti ve Za-'ım Fir'avn ile yakınlarından kurtardı. Orada başımıza gelenleri unuttun galiba. Bir avuç soğuk su, bir gölge,
— 29 —

iki lokma uğruna, kölelik zilleti!. İşkenceler.. Ölümler.. Hürriyetsizlik.. Bilhassa sapıklık. Bir ömür boyu bunlara katlandın da, henüz yolculuğun başında yıldın.»
Başka birisi söze karıştı:
«Ey Yuşâ!.. Sen ona bakma. Sanırım güneş çarptı ve gözünü çöl aldı.. Dün de birisi delirmişti.»
«Doğru!.. Lâkin o sapıtmamıştı.. Baksana, açıkça Allah'ın vâd ettiklerine inanmıyor.»
«Kızgınlığmdandır o.. Kalbî değildir.. Gel yanıma da tir az konuşalım.»
«Peki ey Karun!...»
Bu adam Yuşâ (A.S.) di.
Kırk iki yaşındaydı..
Hicretten önce 170^ (M.ö. 1082) yılında doğmuştu.
Hazreti Musa (A.S.) dan *otuz sekiz* yaş küçüktü..
Pek cesurdu.
Bilhassa ilme aşıktı.
Has kulların başında gelenlerdendi.
Hazreti Musa (A.S.), onu anlamış ve kendisini bildi bileli yamna almıştı.. Fedailiğini yapıyordu.
Hazreti Yuşâ (A.S.), yirmi beş seneden beri bu vazifeyi büyük bir başarıyla yürütmüştü.
Uyku zamanları hariç, Hazreti Musa (A.S.) ile beraberdi. Çadırının kapısında yatar kalkardı.
Hep sorar, öğrenmeye çalışırdı.
Kendisi şu atalarından Hazreti Yusuf (A.S.) a ulaşırdı:
(Nün-Efrayim- Yusuf)
Yürüyüş kollarındakiler, Mısır'dan çıkan Israiloğul-
lanydı.
Denizi geçip, Fir'avn'm ölüsünü gördükten sonra, hareket etmişlerdi.. Uç günden beri Şur Çölü'nde ilerliyorlardı.

— 30 —

Kolbaşmda yine Hazreti Harun (A.S.) vardı.
Ardında da Musa (A.S.) .
Her ne kadar Fir'avun, ordusuyla birlikte boğulmuştu r.ma, Musa (A.S.) tedbiri elden bırakmıyordu.. Belki, gemilerle bir kısım halk peşlerine takılırdı.
Hazreti Musa (A.S.), üç saat önce, Hazreti Yuşâ (A.S.) ı ileriye göndermiş, akşama *(Mara)* da konaklayacaklarını söylemişti.
Hazreti Yuşâ (A.S.) hem bu emri kolbaşma tebliğ tdecek, hem Israiloğullarının durumunu görüp Hazreti Musa (A.S.) a rapor edecekti.
Hazreti Yuşâ (A.S.) ı yanına çağıran ise, Karun'du.
Karun, Hazreti Musa (A-.S.) ile amca çocukları olurlardı.
Hazreti Musa (A.S.) m babası Jmran ile, Karun'un babası Yashür, ana baba bir kardeştiler.
Güzeldi.. Bu yüzden kendisine (Münevver) denirdi.
İlimlerin her türlüsünü bilirdi.
Kiremit sanatı, ticaret, ziraat bilgisi üstündü.
Bilhassa Kimyaya merak sarmıştı.. Gümüş ve bakır üzerinde sır sahibiydi.. Altın yapardı.
Hazreti Musa (A.S.) a yalandan yakınlık gösterir ve ondan bir şeyler öğrenmeye çakşırdı.
Çünkü, ne yazık ki bu adam, münafıktı.. Allah'a inanmaz, öyle görünürdü. Hazreti Musa (A.S.) in bunca gösterdiği mucizeleri, Fir'avn'dan ileri bir sapıklıkla sihre vermişti.. Fakat açıklamıyordu. O derece de hasisti.
Hazreti Musa (A.S.) ı çılgınca kıskanıyordu.
Sihir sandığı mucizelerin sırrım öğrense, pek cahil elan Israiloğullarını isyan ettirecek, emrine alacaktı.
Yani yalancı peygamberliğini ilân edecekti. >
Gerek Hazreti Musa (A.S.), gerekse Hazreti Hâ-

run ve Hazreti Yuşâ (A.S.) lar onun içindekilerin farkındaydılar. Buna rağmen, ümitlerini kaybetmiyor, doğru yolu bulacağını sanıyorlardı.
Ayrıca Karun, Harun (A.S.) a yakın hitabete malikti.
Zenginliği, güzelliği, köleliğe alışmış Israiloğullarını, bilhassa zinada en ileri giden kadınları, ona çekmişti. Çok
taraftarı vardı.
*
Hazreti Yuşâ (A.S.), çağrılması üzerine, istemeye-ıek, Karun'un yanına gitti. Birlikte yürüdüler.
Karun, Hazreti Yuşâ (A.S.) a çıkışırcasma konuştu:
«Çabuk parlıyor ve soyunu paylıyorsun.. Uunutma ki, senin onlardan belli bir üstünlüğün yok. Musa'nın fedaisi olmak sana özellik tanımaz..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) önce düzeltti:
«Peygamberimiz Hazreti Musa..»
Karun kekeledi:
«Evet..»
«Ey Karun!. Benim ne kadar uysal, alçak gönüllü olduğumu bilirsin.. Fakat Allahımız söz konusu olunca patlarım.»
Karun, yumuşaklığı ihtiyar etti:
«Vazifendir..»
«Hepimizin vazifesidir.. Ben ilmi peygamberimden servet biriktirmek, gurur taslamak için öğrenmedim... Allahıma daha çok yaklaşmak için tahsü ettim.»
Kânın sarardı..
Dudaklarım ısırdı.
Çünkü Hazreti Yuşâ (A.S.) ona taş atıyordu.
Hazreti Yuşâ (A.S.) beklemeden devam etti:
«Tam otuz yıl, Fir'avn ve zalimleri kadar, Israilo-

)• u I lan da Musa ile Harun (A.S.) ı uğraştırdılar.. Bu korluk, zelil, can ve mal düşkünü, hile ile fitnede usta soyum, bilmem ne zaman tam bir *göz* aydınlığına kavuşacaklar?.. Peygamberimiz pek yalnız. Milyonluk bir topluluğun hangi birine koşsunlar? En acısı da kabile başkanları, bunca bilgin, kayıtsızlar. Sen bile ey Kâran!.. jAmcaoğluna yâr olmuyorsun.»
«Henüz bana ihtiyacı yok..»
«Şu adama ne dedin gördün..»
«Doğruyu konuştum..»
«îsrailoğulları, Mısır'a göçen, atanı Ya'kub (A.S.) boyu, pek çetindir.. Ensesi kalındır.. Hazreti Yusuf (A.S.) ı kuyaya atanlardan üreyenler, menfaate koşarlar.. Sonra ısırırlar. Onların denizi aştıkları zamanki sevinçleri gelip geçiciydi.. İhanetleri gittikçe artacak.»
Karun içi gibi konuşmadı:
«Ben sanmıyorum.. Üç gün önce, Fir'avun'un leşini kayalar üzerinde gören bir ümmet, kolay kolay sapıtmaz. Neydi o sabah Musa (A.S.) *m kız* kardeşi amcakızı Nebiye (Meryem) in tef çalıp, diğer kadınları coşturması ve hepsinin birlikte üahiler söylemeleri!.. Bunlar yapmacık olamazlar.»
Yuşâ (A.S.) kandı:
«Evet öyle oldu..» dedi. «Beni sevindirdin..»
Karun başım batıya çevirdi:
«Uzaktayız ama, hâlâ deniz kokusu geliyor.. Rüzgâr gündi batıdan esiyor.. Halbuki Denizi geçmeden önce hep kuzeyden esti deli deli..»
«Bu da doğru..»
«Sanırım Musa (A.S.) ilmiyle bunu yapü.. Rüzgâr, sulan engine çekti.. Geçeceğimiz yer kurudu.. Esasen yolda küçük adalar vardı..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) tekrar koptu Karun'dan.

Karun farkında olmadan öğrenmek istedi:
«Sen hep Musa'nın yanındasın.. Nasıl bir ilimle yaptı bunu?..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) eskileri hatırladı.
Hazreti Musa (A.S.) m Fir'avn'a gösterdiği bütün mucizelerde, Karun gelir, Yuşâ'nm ağzım arardı.
Yuşâ (A.S.) dayanamadı.. Tok konuştu:
«Niçin bir türlü mucize demezsin olanlara?.. Diyelim ki rüzgar esti.. Suları engine götürdü., denizi kuruttu.. Geçtik. Fakat hemen arkasından Fir'avn ordusunun boğulmasına ne dersin?. Tesadüf müdür?.. Nühun tufanı, diğer peygamberlerin mucizeleri, ha, hep tesadüf müdür?.. Allah dilemezse ne olur?..»
«Ben Allah yapmadı demiyorum.. O, bunların ilmini peygamberlere vermiştir.. Musa ilmiyle başarıya ulaşıyor.»
«Yani saklıyor sandığın ilmini öğretse, aynılarım sen de yapar mısın?..»
«Sanırım yaparım..»
«Hayır.. Peygamberlikle görevlendirilmeden yapamazsın.. Bakırı altın etmek hüner değil ey Karun..»
Karun korktu.. Döndü:
«Beni yanlış anlama, Allahıma teslim olmuş ve Mu-saya şehadet etmiş bir kulum.. Şu ilim merakı beni dürtüp duruyor. Sen de öylesindir.. Boşuna Musa'nın fedayi-sı olmadın.. Bir şeyler öğrenmeğe çalışıyorsun.»
Hazreti Yuşâ (A.S.) temiz kalpliydi.. îhlâs sahibiydi.
Tekrar inandı..
«Memnun oldum..» dedi.. «Artık gideyim.. Şu su ve gölge için yırtman halka acıyorum.. Ne vardı bu kadar mal yüklenecek!.. Mısır yerli halkından kimi emanet aldı, kimi çaldı bir çok zinet eşyasını.. Altım.. Gümüşü.

bunlar yerine su, yiyecek götürebilirlerdi. Hiç değilse hi vv.ıılarına biner yorulmazlardı.»
Karun cevap vermedi.
Hazreti Yuşâ (A.S.) durdu:
«Ben ayrılıyorum, geri gidiyorum..» dedi. «Peygam-Jcıim bekler..»
Karun hatırlattı:
«Artık Musâ'mn arkadan yürümesine sebep yok...»
«Belki düşman gelir ihtimalidir.. Yahut- arkada ka-1.1 uları toplamaktır.. Varacağımız konakta öne geçecek.»
«Öyle yapsın.. Çünkü tehlike ilerdedir.. Sanırım bir M daha kuzeye gidince doğuya dönecek ve aç bir canavardan farksız olan Tih (Tisn) çölüne gireceğiz.. Daha :■<ıııra?.. Sen hiç gitmedin değil mi ey Yuşâ?..»
«Hayır..»
«Tih Çölü smırmda kuzeyden güneye doğru, yan-yana öyle azgın kavimler dizilmiştir ki!.. Kenaniler, Amali kler, Edomlar, Medyenler.. Arkada Mısır, aşağıda deniz, yukarda yine deniz.. O kavimleri geçmek, denizi geçmekten zordur ey Yuşâ.»
«Bunları peygamberim Musa (A.S.) bilir.. Allah (C.C.) mademki bize Lût Denizi üe Akdeniz arasındaki >nrdu vâad etti. Ulaşacağız..»
«Yani Musa, bunun ilmini biliyor demek istiyorsun.»
«Hayır.. Allah, biz sapıtmadıkça, vadinde duracaktır.»
«Sapıtmak artık mümkün mü?..»
Karun bunu kendisini ısındırmak için söylüyordu.
Devam etti:
«Bana kalırsa, Musa, önce Tih çölüne girmeyecek. Güneyinden, Sina Yanmadası'm geçecek..»
«Hedef değil ki..»

«Unuttun mu?.. Musa, tir kaç ay evvel karısı ve oğullarım Medyendeki kaymbabası Şuayb (A.S.) a göndermişti. Elbet önce onlarla buluşacak.»
«Yol uzar.. Ayrıca, saydığın kavimler, ta Şam'a kadar, Mısır'a haraç veriyorlardı.. Fir'avn'ın öldüğünü, hele ordusunun kalmadığım görünce, meydanı boş bulacaklar.. Buna fırsat vermemeliyiz.. Olanca hızımızla yürüyüp vâd edilen topraklara girmeliyiz.. Çekeceğimiz sıkıntı gelip geçicidir.. Hele daha arkadaki Etileri, Asurlula-ıı düşün.»
«Hepsini düşündüm.. Sanır mısın ki, bu milyonluk yürüyüş kolu, o krallıkları ürkütmiyecektir?.. Çekirge sürüsünden beter çekineceklerdir.. Çünkü yurtlarından geçerken ne varsa silinip süpürülecek.. Ey Yuşâ, benzetmem sana ağır gelmesin, çünkü sen de az önce ilhamla-nan adama öyle demiştin.. Hakikaten biz israiloğulları bir yılan dili gibi uzayıp duruyoruz.. Vay zehirlenecekle-re!..»
«Halbuki sevgili Allahımız bizim ona tealim nurumuzu yeryüzüne saçmamızı diliyordu..»
«Ümit edecek ve bekliyeceğiz.»
*
Hazreti Yuşâ (A.S.), Karun'dan ayrılıp, geriye Haz-reti Musa (A.S.) a giderken, Şur Çölü'nde beş altı kol halinde ilerleyen soydaşlarına artık bakmak istemiyordu.
Çünkü Musa (A.S.) yanında ne kadar mesut olursa, ondan ayrılıp halk arasına karışınca, insanlığından iğreniyordu.. Buna sebep gördüğü sahnelerdi.
Halka bir şey de diyemiyordu.. Onları haksız bulamıyordu.
Bu milyonluk topluluk, henüz putlardan kopmuşlar ve tek Allah'a teslim olmuşlardı.. Musa ile Harun (A.S.)ı

ı,, LN[Dnılıcr bilmişlerdi.. O kadar. Hattâ çoğunun inancı im,ı .((Kildi.. Küçük bir kışkırtmayla yine çeşitli ilâhlara lönerlerdl.
İşte bu halkı Hazreti Musa (A.S.), vâd edilen topuklara götürüyordu.
Az değildi. Bir zamanlar yetmiş kişi olarak Mısır'a »örenler, şimdi on iki kabile halinde milyondular.
Mısır'da doğmuşlar, yerli halkın geleneklerini al-
ı uslardı.
Hırsızlık yaparlardı...
Adam öldürürlerdi-
İçki içerlerdi..
Kölelik zilletinin verdiği aşağılık duygusuyla, her ı.ı.ıatta birbirlerine tahakküme kalkışırlardı.
Zina normaldi.. Tıpkı Mısırlılar gibi, ana, kız kardeş ile ziıuı ederlerdi.. Açık saçıktüar.
Bilhassa pistiler.
Yine o aşağılık duygusundan olacak, soyiarıyla öğü-rürlerdi.. Gelene ağam, gidene paşam derlerdi..
Asılları İbranî'ydi..
Hazreti Yâkub, peygamber olup ün salınca lâkabı (İsrail) den faydalanarak kendilerine (İsrailoğulları) de-ciirtmişlerdi.
Şimdi de Musa (A.S.) ı tutmuşlar (Musevî) olmuşlardı.
Yarın kimbilir daha nasıl isimler alacaklardı!..
Onlar Şam'dandılar.
Tabiî başkaları da vardı..
Lâkin bunlar, yine esaretin verdiği aşağılık duyguluyla yeryüzünün ilk ırkçıları oldular.
Sözde, bu on iki kabile kanlarına başka kan katmamış ve katmayacaklardı.. Mısır yerli kadınlarından peydahladıkları oğlanları değiş tokuş etmeleri bundandı.

Fek acıydı, zillet yüklüydü.. Çünkü sözde kan tasfiyesi diye, yüzbinin üstünde meşru olmayan çocukları almışlardı. Bunların nasıl kanı temizlenirdi?.. YaJhut, ilerde büyüdükleri zaman, hayır gelir miydi kendilerinden?. Aksine, yeryüzüne bela kesilirlerdi.
Yuşâ (A.S.) daha şimdiden bu çok çirkin ve kirli geleneklerin, sapıklıkların, örneklerini görüyordu yolu boyunca.
Yürüyüş kollarındakiler, birbirlerinin eşyalarını çalıyorlardı.. Görülmezse açıkgözlülüktü.. Görülürse, büyükler taraf tutuyor, haklıyı haksız yapıyordu.
Çölden, hele susuzluktan şikâyet edenler zaman zaman kumların üzerinde açıkça, nineleriyle bile zina yapmaktan çekinmiyorlardı.
Su almamışlardı ama, içkiyi, hele birayı ihmal etmemişlerdi. Tulumları doluydu.
(Mısır'da bira yapılır ve içilirdi.. Kötülüğü de söylenirdi.. Meselâ bulunanı bir taş üzerinde Hiyeroglif ile şunlar yazılmıştı: «Birayı fazla kaçırmayın.. Zira düşer kemiğinizi kırarsınız.. Dostlarınız ellerini size uzatmaz, içkiye devam edip, bırak o sarhoşu derler. Eski Mısır öğrencileri biraya düşkündü. Öğretmenler, babalar, gençlere başlarını döndüren içkilerden uzak durmayı tavsiye ederlerdi..» Hep aynı dert!. Şimdiki gibi.)
Yalnız içki mi?..
Hayır..
îsrailoğullarında uyuşturucu maddelerin her çeşidi vardı.
Yolda kullanıp duruyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) cinayetlere bile rastlıyordu.
Şimdi baş olanlar, aile topluluklarına, Fir'avn ve zalimlerinin işkencelerini aratan işkenceler yapıyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) ümitsiz miydi?.
— 38 —
il.ı vır.
I,;ın ı<;m .söyleniyordu;
.liriniz yeni hürriyetimize kavuştuk.. Elbet yurdu-,,u/..ı yerleşince, bir devlet kuracağız. Allah'a teslim plmua ve Musa'yı peygamber bilmiş insanlar., bu kötülüklerden çabuk vaz geçerler.. Musa A.S.) tabiî şeriatı-,ı ıraktır, onunla amel ederler.»
Güzel, iyi kalplerin, düşüneceği şeylerdi bunlar.
Lâkin gerçek bambaşkaydı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) m aklına geldikçe,' gözlerinin ,,ıunden uzaklaştırmaya çalışıyordu onları.
Yalnız Kızıldeniz'i geçtikten ve zorluk başladıktan lOnra, isyan sesleri yükselmemişti ki...
Mısır'dan toplanma yerine gelirken, hele (Sukkat-KLrm-Baal Tsefor-Pi-Miğdel-Hahirat,) yoluyla denize yaklaşırken, Fir'avn'm geldiğim duyunca nerdeyse dağılarak, .sapıklığa ve köleliğe döneceklerdi.
Hazreti Yuşâ (A.S.), yolu üzerinde ikinci bir sevmediğine daha. rastladı...
Bunun adı (Samirî) ydi.. Kendisi (Bacerma) ahali-HİndendI. Mısır'da îsrailoğulları yanında oturmuş, Musa (A.S.) Allah'a ve vahdaniyetine çağırınca, menfaati icabı teslim olmuştu.
Gerçekte, tam bir putperestti.
Şimdi de bir maceraperest gibi katılmıştı onlara.
Samirî, hep nabza göre şerbet verirdi..
Zeki ve kurnazdı..
İnsanın içini okurdu..
Samirî Hazreti Yuşâ (AS.) ı pek saygılı karşıladı. Müdahane, tabasbus, riya onun silâhlarıydılar.
Hemen açıldı:
«Ey Yuşâ!. Giderken aydınlıktın, şimdi karanlıksın. Neşen, sevincin uçmuş.. Üzülme, her şey düzelir..»

«Elbette düzelecek ey Samirî.»
«Seni rahatsız eden şeyler beni de rahatsız ediyor. Beklersek gecikiriz.»
«Bütün iş ibadette, hele namazda.. Ama, gorçe-ğindî.»
«Ben de onu diyecektim.. Ne var ki, bu halk alışık değil. Yavaş yavaş alıştırmalı.. Yoksa ürker.»
«Müminler hemen alışıyorlar.. îş inanmakta ve kalp hulusunda.. Böyle işlerde alıştırma olamaz.. Demek istediğini anlıyorum.. îpin ucunu gevşetmeyi teklif edeceksin.»
«Haksız mıyım?.. Bunca yıl, her şeye tapanlar, birdenbire görünmez bir Allah'a tapmaya zorlanırlarsa, şaşırırlar.»
«Yani o Allah yok mu?.. Bunca mucizeler...»
«Elbet var ey Yuşâ.. Gönülden inanıyorum.. Göğsüm açık.»
«O halde?..»
«Demek istediğim şudur: Ne olursa olsun bir aracı koyalım. Onu mukaddes tanısınlar.. Hattâ Allahla bağlantısı olduğunu bilsinler.. Halk, daha idrakten yoksundur.. Bu aracıyla isteklerini duyursunlar Allah'a.»
Hazreti Yuşâ (A.S.) yüzünü buruşturdu.
Samirî'yi tersledi:
«Sus ey bedbaht!. Peygamber var, yeter. O, ahlakın temeli şeriatı getirecektir. Bir aracı lazımsa Allah'ın varlığım görünür yapmaya, şu kâinatta milyarcası âyet âyet dizildi.. Bakmak, düşünmek yeter ve artar.»
«Seninle beraberim.. Yalnız şu Mısır gözünün önüne gelsin.. Yeryüzünde ondan bereketli neresi var?.. Menfis'-teki Apis öküzü heykeli, yahut Heliopolus'teki Mendes ineği ne zarar verdi?.. Halkı aksin? topladı. însan bu, elle tutmak, gözle görmek istiyor., damanla kaldırılır..»
— 40 —
«Hele Mısır'ı, o ilahlar yatağını misal verme.. Gördün nasıl helak edildiler..»
«Beni yine yanlış anladın...»
«Yeter!..- Bana bunları söylemeye cesaret eden sen, kimbilir halka neler söylüyorsun?.. Fakat unutma ki Allah (C.C.) gözetiyor bizi.. Cezalanacaksın,. Acırım, sen ve senin gibiler ilhamıyla esasen henüz yarısından çoğu tam mümin olmayan tsrailoğulları Allah (C.C.) emirlerini dinlemeyip, Mısır'a varis olma hakkından mahrum edüdiği gibi, Filistin'den de mahrum edilmesinler.. Onlara ebedî bir perişanlık, kölelik, dağınıklık hayatı başlar.. Ve insanlığın başına afet olurlar..»
Hazreti Yuşâ (A.S.), Hazreti Musa (A.S.) a vardığı zaman, onu güvenli buldu.. Yüzü parlıyordu.. Kendisi de cıeğişti.
Hazreti Musa (A.S.) sordu:
«Emrimi tebliğ ettin mi ey yiğitim?..»
«Evet..»
«Fakat sen bir hoşsun ey Yuşâ!..»
«Sana malumdur.»
«Yine bataklıkta dolaştın değil mi?..»
«Evet.»
«Neler gördün[1]?...»
«Üzüleceksin ey peygamberim..»
«Olsun..»
Hazreti Yuşâ (A.S.), ne gördüyse anlattı.
Bilhassa Karun ve Samirî'nin sözleri üzerinde durdu.
Hazreti Musa (A.S.): «Peki..» diyerek sustu.
Dalıp gitmişti artık.
Belki yürüdüğünden bile habersizdi..
Düşünüyordu hep..
Neydi bunlar?..
öğrenn^k için konuşmalıydı..

Be
t?'
i
/
ordu.

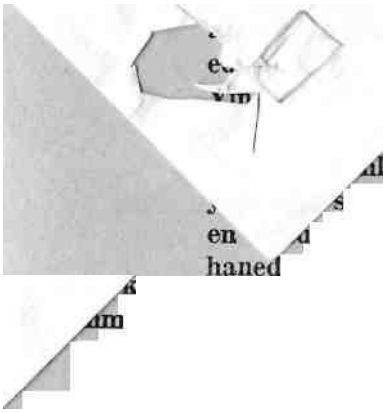

minele geçir-
£ünde) hiçbir
şey ödeyemez.
abul olunmaz. On-
az, onlara (Allanın
hususunda) yardım da
samanı ki (yeni doğan) oğul-.jyıp kızlarınızı sağ bırakmak, arınıza utanılacak türlü fenalıklar uretiyle size (atalarınıza) işkencenin sünü yüklemekte devameden Fîr'avun anından sizi kurtarmıştık. Bunda (Bu azâbda ve kurtarmada) Rabbinizden (gelen) büyük bir imtihan vardı sizin için. Hem hatırlayın o demleri ki sizin sebebinize denizi yarıp da hepinizi kurtarmış, Fîr'avun Hanedanım ise, kendiniz de gözlerinizle bakıp dururken (suda) boğmuştuk.
(Bakare: 47-50)
(Tepkisi oldu.. Şimdi, yeryüzündeMlerin Ye'cüc ve Me'cücleri haline gelen onlar, Mısır'da gördüklerini, çektiklerini aynen insanlığa çektirmektedirler.. Beşeriyeti,

Inr zamanlar Allah'tan sapıp tapmak istedikleri hayvan kabul etmektedirler.. O kadar ırkçı oldular ki, Allah'ı iltimasçı tanıdılar. Fakat peygamberleri Hazreti Musa tınlara Hazreti Muhammed'in geleceğini Tevrat'ta haber ı f *rdiği halde, onu hile inkâr ettiler. Şimdi Filistin'e (yer-Icşmeleri, her türlü vahşet ve barbarlıkları, Mescid-i Ak-stı'yı bile ateşe vermeleri, camileri yıkmaları, bütün son* iyiZ *savaşlarına sebep olmaları altında, mümtaz ırk değil, kölelikten kalma, aşağılık duygusunun özü yatmaktadır.. Elbet yukardaki mübarek âyetlerde buyurulan gün t/aklaşmıştır.. O günden korkacaklardır. Lâkin iş işten (/irecektir.)*
Hazreti Musa (AS.), Hızır (A.S.) ile geçen mecera-jamn üç olayını da hatırlamıştı belki de.
Birinci olay, Nil Denizinde Hızır'ın gemiyi delme-:-.ydi.
O gemi sahipleri îsrailoğullarıydılar.
Musa (A.S.) in gösterdiği alâmet ve mucizeler, geminin delinmesi, eskimesiydi. Fir'avn da o takipçi korsan hükümdar.. Eski gemileri o korsan hükümdar nasıl istememişse, mucizeler karşısında Fir'avun da îsraüoğul-larını istememiş serbest bırakmıştı.
Fakat sonra, pişman olmuş peşlerine düşmüştü.
Hazreti Musa (A.S.) in Nil'de seyahati, Hızırla buluşurken, balığın yol açması ve oradan Musa (A.S.) in yürümesi, Kızıldeniz'i geçişin bir provasıydı şüphesiz..
Ya ikinci olay?..
Hazreti Hızır (A.S.) m mü'min anne ve baba'mn 'terde azgın, sapık olacak oğullarını öldürmesi!.
O halde, Allah (C.C.), îsrailoğullarının ilerde sapı-

lacaklarım imha edecekti.. Yerlerini mü'minler dolduracaktı.
Ne zaman?..
Henüz bilmiyordu Hazreti Musa (A.S.) . Hazreti Musa (A.S.) daha, çok düşünecekti.. Fakat Hazreti Yuşâ (A.S.) haber verdi: <Sy peygamberim!.. Yürüyüş kolları konacağımız yere geldiler.. Ordugâha geçiyorlar.»
O zaman, Hazreti Musa (A.S.) mâna âleminden geri geldi.
Emir verdi:
«Git ey Yuşâ!. Her kabile bir su başını alsın.»
«Söylemiştim..»
«Kontrol et..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) ayrıki:..
Fakat her vardığı kabilece su başında bağrışma* Iar duydu:
«Sular zehirden acı!...»
«Mûsâ mademki peygamberdi, bunu bilmeliydi..» «Nerede Mısır'ın ..erbetten tatlı suları!..»
Hazreti Yuşâ (A.S.), ne yapacağım bilemedi.. Tekrar Hazreti Musa (A!S.)' m yanma gitti.. Durumu anlattı. Hazreti Musa (A.S.) üzüldü.
Ne oiçim insanlardı bunlar!.. En küçük hadisede hemen onu tekzibe kalkışıyor, bahaneler arıyorlardı.
Onu ne zaman Hazreti Allah (C.C.) aciz bırakmıştı!..
Dua e£ti ve su başlarına doğru yürüyeceğine, açıkta gör iüğü bir ağaca yöneldi.
Ağartan dallar kopardı ve su başlarına gitti. Konaklanacak yerin adı (Mara) ydı.
— 44 —
Kimbilir, Hazreti Mûsâ (A.S.) kervan yollarının konaklarını seçse, hem oralardaki sular bu milyonluk halka yetmez, hem de kervanlarla kapışılırdı. Daha başlangıçta Israiloğullan çevreyi korkuturlar, haydut durumuna düşerlerdi.. Ticaret yollarının kesilmesi kadar şerre götüren ne vardı!..
Hazreti Musa (A.S.), ağaçtan kopardığı dalları Yuşâ (A.S.)a vermişti..
Onun yaptıklarım bilhassa dikkatle izleyen birisi daha vardı yakında.
Amcazadesi Karun..
Heyecanlanmıştı.
Söyleniyordu kendi kendine:
«Mûsâ yine yapraklardan faydalanıp ilmini kullanacak.. Gözlerimi dört açmalı ve öğrenmeliyim, onu küçük düşürmek için.»
Ne vardı gözleri dört açacak?..
Her şey açıktı..
Hazreti Mûsâ (A.S.) ağaçtan rasgele dallar koparmıştı.
Şimdi, birer birer Hazreti Yuşâ'dan alıyor ve sulara bırakıyordu.
"mir veriyordu: "cin!..» - /zorlardı. Soruyordu: «Şimdi nasıl?...»
«Böylesine tatlı ve soğuk su içmedik...» «Allah'a şükredin.. O ne kadar iyidir.. îlim hikmet sahibi, merhametlidir.. Sıkışana koşucudur!...» Karun, o gece boş durmadı. Ağaca gitti.
— 45 —

Yapraklar yoldu.. Henüz suları acı olan bir yer buldu. Yaprakları attı.. Fakat sulan büsbütün acıdılar.
Karun hâlâ inat ediyordu..
Bütün gece uyuyamadı.
Uğraştı.. Emekleri boşa çıktı..
«Belki..» dedi.. «Yapraklardaki maddeler artık tesirini kaybetmiştir.
Bu ümitle gün ışırken, su baslarına gitti. Sular hâJâ tatlı ve serindiler. îsrailoğuLarı da uyandılar..
Yemek yiyip, hayvanlarım suladılar.. Yol hazırlıklarına başladılar.. Karun, kasten arkada kaldı..
Israiloğullan hareket ettiler.. O zaman, Karun yine su başlarına koştu. Avuç avuç içip yokladı.
Artık hiçbirisinde ne o soğukluk, ne o tad vardı. Hazreti Musa (A.S.) m mucizesine inanacağı ve Allah'a teslim olacağı yerde, yine sapıttı:
«Demek Musa sihir yapmış.. Ama nasıl sihir?.. Bunu öğrenmeliyim.. Başka türlü başa geçemem..»

n

NANKÖRLÜK VE SAPIKLIĞIN TÜRLÜSÜ
Hazreti Musa (A.S.), Mara'dan sonra, Elira'e geldi.
Burada bol su kaynaklan ve hurma ağaçlan vardı.
Kırkbeş gün kaldı.
Kendisine, yolu üzerinde ilk rastlayacağı topluluk olan Amaliklerle, eğer itaat etmezlerse, savaşması vah-yedildi.
Hazreti Musa (A.S.) durmadı.. (Sînçölü) ne girdi. Yol epey sürüyordu..
Israiloğullan zorluklara karşı duramadılar. Mısır'da çektiklerini yine unutmuşlar, o hayatı arıyorlardı..
Açıkça, Musa (A.S.) duyacak şekilde, konuşurlardı..
«Keşke Mısır'da kalıp doyasıya ekmek ve et yeseydik.. Hattâ işkence edile edile öldürülseydik daha iyiydi.. Hürriyet açlık mıdır?.. Öyîe ise istemeyiz.. Anlaşıldı Musa bizi öldürmek için buralara getirdi.»
Halkın isyanı, nankörlüğü, gittikçe artıyordu.
Hazreti Musa (A.S.) hemen Allah'a dua etti.
Henüz cahil olan bu halka yardımda bulunmasını, sözlerini, sapıklıklarım affetmesini istedi.
Hazreti Allah (C.C.), buradan itibaren de varlığını, birliğini yeni alâmetlerle gösterdi.

Israiloğullarına akşamları bıldırcın, sabahlan kudret helvası yağdırdı.
(İsrailoğullan çöllerde geçen kırk seneye yakın zaman içinde et ve ekmek yerine banlarla beslenmişlerdir. Herde aynı konu geniş olarak anlatılacaktır.)
îsrail oğullan mala düşkün ve hasistiler.
Meselâ, hemen hemen hepsinde az da olsa, koyun, keçi, sığır vardı.. Et dileyen keser yerdi.
Fakat her şeyi Hazreti Musa (A.S.) dan bekleşiyor-lardı.
Musa (A.S.) Sin çölünden sonra Dafka Aluş'u geçti. (Birinci haritadan yollar takip edilirse daha çabuk corum kavranır)
Bir ikindi üzeri, Aluş'tan sonraki tepelere vardıkla-n sırada, bazı kabileler gördüler.
Bunlar Amaliklerin göçebeleriydiler..
Toplanmışlar, uzaktan ne olduğu belirsiz putlarına tapıyorlardı.
işlerini bitirince, Israiloğullannı gördüler ve kaçtılar.
Hazreti Musa (A.S.) iri cam sıkıldı.
Hazreti Harun'a bunun sebebini açıkladı:
«Kabileler çekildiler.. Gidip Amalik kiralına haber verecekler.. Tedbirini alacak, geçişimiz zorlaşacak..»
Fakat peşinden ilâve etti:
«Allah bizimle beraberdir..»
Halbuki, Israiloğullanndan çoğu bu önemli işle ilgili değüdi...Başkalanna gidip apayn bir isteklerini bildirdiler. Onlar, da Hazreti Musa (A.S.) a geldiler.
Dilediler:
«Ey Musa, giden kabilelerin putlan vardı.. Bize de eyle putlar yap..»
— 48 —
Hazreti Musa (A.S.) asıl meseleyi unuttu, bilhassa buna kızdı., önce azarladı, sonra öğüt verdi. Yatıştılar.
IsrailoğuUanm denizden geçirdik. Şimdi patlarının önünde tapagelen bir kavme rastladılar. Dediler ki: «Ya Musa, onlann nasıl taunları varsa sen de bize öyle bir tann yap!» «Siz, dedi, cidden ne cahillik eder bir kavmsiniz!.» «Şüphe yok ki bunlannv idinde bulunduktan (din) helake mahkumdur. (İbadet olsun diye) yapmakta oldukları nesne de boşunadır.» Dedi: «Tann olarak Allah'tan başkasını mı arayacak nuşım size?. Halbuki o, sizi âlemlerin üzerine geçirmiştir.»
(A'râf: 138-140)
Hazreti Allah (C.C.) da, ilerde, çeşitli putlara tapan ve bilhassa kendilerini ilâh yapan Mısır zalimlerini hatırlatacaktı:
Hani sizi flr'avn hanedanından kurtarmıştık. Onlar İd size azabın kötüsünü yüklüyorlardı? Oğullarmızı öldürüyor, yalnız fazlarını sağ bırakıyorlardı. Bunda size Babbinizden, büyük bir imtihan vardı.
(A'râf: 141)
Yani imtihan oldukları halde, yine kurtulunca putlara mı, onların sapıklıklarına mı döneceklerdi?.. Bunu hatırlatıyordu.
(Yukarıdaki âyetlerin başlangıçlarında Hazreti Allah putperestliğin ve putların helak olacaklarını, boşlu-

gtnra, buyurmaktadırlar.. Ayrıca insanları âlemlerin üstüne geçirip en şerefli yaptığım ilâve etmektedir. İşte dileyenler için Kur'an-ı Kerimin gerçekleşen bir kaç mucizesi daha.. Okuyagelinen çeşitli putlar içinde, tanrılar da, ay da vardı. Onda nice kudretler yaratıcılık, vehmediliyordu., tşte gidildi, üzerine ayak basıldı. Acizliği an-laşddı.. Böyle dinler helak oldu. Oraya kadar gidilerek insanın âlemlerin üzerinde yaratüdığı isbatlandı. Daha da gidilecektir.. Ve anlaşıldı ki ay ancak bir nur, güneş ateştir. Bunu da Hazreti Allah başka âyetlerde buyurmaktadır. Görülüyor ki, ilim ve çalışmak öyle bir ibadettir ki, insanı daima Allahın varlığına, birliğine götürür. Hazreti Muhammed'in resulü olduğunu ortaya koyar.. İslâm dini ahlak, bilgi, çalışma dinidir.)

*

«41

Hazreti Musa (A.S.) ertesi gün tekrar yola çıktı.
İstikameti, Amalikler sınırındaki Bafidim'di.
Bu bölgede de su yoktu.
îsrailoğulları, tekrar ayaklandılar..
Öğüt dinlemediler..
Nerdeyse Musa ve Harun (A.S.) lan taşa tutacaklardı.
Hazreti Cebrail (A.S.) geldi, yapılacakları vahyetti.
Hazreti Mûsâ (A.S.) oralarda (Horab) diye çağrılan kayalıklara gitti. Ve bir kayaya, denize vurduğu asa-sıyla vurdu. Kayadan su fışkırdı.
îsrailoğulları suyu görünce yatıştılar.
Özür dilediler:
«Biz çekiştik, maksadımız Allahı denemekti.. Bizi tuttu.. Tekrar inandık..» dediler.
Bu kayalıklara Massa (Allahı deneme) ve kavga yerine Mıraba (Çekişme) adı verildi.

— 50 —

Killideniz[1]! israil oğullarının geride bırakışları üze-
ıı İki aydan fazla bir zaman geçmişti.
Kairetl M.isâ (A.S.), ileriye gönderdiği keşşaflar-ı:.11 ulun bölgesinde, Amaliklerin öncü birliklerinin tııpl ılıdıklarına öğrendi.
T.ı m toplanmalarına fırsat vermeden, dövüşmek ve Alimlikleri ileride geçiş için yıldırmak kararım aldı. *
Kıı güvendiği Hazreti Yuşâ (A.S.) di.
Emrine ordu verdi.
Hazreti Yuşâ (A.S.), Amalikleri, Rafidim'de bastırdı.
Pek kalabalıktılar.. Esasen zalim, savaşçıydılar.
Halbuki îsrailoğulları daha nefsleri için ilk büyük uja giriyorlardı.
ı !ün boyu çetin savaşlar oldu.
Hazan Amalikler kazanıyor, bazan Israiloğullarma mıvıia talihi gülüyordu.
Böylece akşam geldi.
<îece bastırsa, bu yabancı topraklarda Hazreti Yuşâ ı \ S.) in ordusu bozulacaktı.
Geri dönemezdi.
Güneş bir tepe gerisine nerdeyse düşecekti.
Hazreti Yuşâ (A.S.), askerleri teşci etti:
«Dayanın, gece olacağını düşünmeyin.. Bu savaşı ka-ıiimamız gereklidir. Allah bimizle beraberdir.» dedi.
Ve ilâve etti:
«Olur ki Hazreti Allah (C.C.) güneşi, müminler yürü hürmetine batmakta, yeteri kadar geciktirir..»
Bu sözler, beklenmeyen bir mucize oldular.
Güneş, tepe üzerinde, bir karış yüksekte, durdu.. Yoluna devam etmedi.
Sanki Hazreti Yuşâ (A.S.) in zaferini bitirmesini hakler gibiydi.. Nitekim emir aldığı anlaşıldı Allah'dan.
Hazreti Yuşâ (A.S.) zaferi kazandı..

— 51 —

Amalikleri kılıçtan geçirip, ganimetleri topladı.
Güneş ancak o zaman battı.
Gece tsrailoğulları şenlikler düzenlediler.
Sabahleyin, Hazreti Musa (A.S.) Amalikler sınırm-cian içeriye girmedi.
Bu savaş, îsrailoğullarının harp noksanlıklarım göstermişti. Esasen, milyonluk toplulukta yapılacak, düzenlenecek, pek çok işler vardı.
Hazreti Mûsâ (A.S.), vahye uydu.
İstikametini güney doğuya çevirdi..
Bu istikamet Sina Yarımadası içiydi..
Hedef de, Hazreti Mûşâ (A.S.) m ilk peygamberlik emrini aldığı Tur-ı Sina (Sina dağı) ydı.
Yolda, umulmadık bir yerde, mola vermişlerdi.
Bu yerden bir yol Medyen'e giderdi.
îsrailoğullan konağın sebebini anlayamadılar.
Yine bıldırcın ve kudret helvası yediler topladıklarından.
On iki kabile başkam zamansız konma sebebini soracaklardı ki, Medyen yolundan küçük bir kafile göründü.
Yaklaştı yaklaştı.
Gelenleri ilk tanıyan Hazreti Mûsâ (A.S.) oldu.
Bunlar karısıyla oğulları ve kayınbabası Hazreti Şu-ayb (A.S.) di.
Hazreti Şuayb (A.S.) henüz peygamber değildi daha.
Hazreti Mûsâ (A.S.) koşup onları karşıladı ve çadırında buyur etti.
Hazreti Şuayb (A.S.), hikâyesini anlattı.
Mısır'dan beri Mûsâ 'A.S.) m olaylarım işitmişti.
Onu aramaya çıkmıştı.
Ve işte nihayet buluşmuşlardı.
Orada bir kaç gün kalındı.
— 52 —
ıluzreti Şuayb (A.S.) Hazreti Mûsâ (A.S.) m hanı dikkatle inceliyordu.
Bir gün dayanamadı. Uyardı:
•Ey Mûsâ!.. Sen bu milyonluk halkın her yükünü
ı ne almışsın.. En küçük derdi olan sana koşuyor.. I'nk yoruluyorsun.»
«Illilrun peygamberdir ve vezirimdir..»
«Yine yetmez..»
«Çare nedir?...»
«Kabileler adamlarım onlar'a, ellilere, yüzlere, binleri», «nbinlere bölsünler.. Hepsine başkanlar tayin edilsin. Rtrkefl emrindekilerin işleriyle ilgilensin.. Sen de ancak on iki kabile başkanıyla emirleş.. Böyle bir kumanda ve İdare zinciri her işi kolaylaştırır.. Fakat vaızlarmı toplu
arsın.»
«Kimlere güveneyim?.. Zulmederler.»
«Mü'minleri seç, onlardan lâyık olanları başkan yap. l'lı önce zorluk çekilir ama, sonra kumandanlar alışırlar. Aılaletle iş görürler..»
Hazreti Mûsâ (A.S.), Hazreti Şuayb (A.S.) m tekilimi yaptı.. İtiraz eden olmadı.
Aksine, emir vereceğiz diye başkanlar sevindiler.
Halk da dertleri çabuk çözüleceği için memnun kaldılar.
Uç dört gün sonra konaktan çıkıldı.
Kızıl Denizi geçişten üç ay sonra Tur-ı Sina eteklerine varıldı ve eteklerinde konağa geçildi.
Oradan Medyen yakındı.
Hazreti Şuayb (A.S.) misafirliğini yeterli buldu.
Gitmek istedi.
Hazreti Mûsâ (A.S.) arzulamadı.. Şöyle konuştu:
«Ey atam!. Pek kocadın.. Ne yapacaksın... O sapıklar >.< lirimizde, bizimle kal.. Yakında umarım ki Allahımızbu-
— 53 —

yuracak ve vaad ettiği topraklara, Filistin'e göçeceğiz. O bal süt akan diyarda ahir ömründe aramızda bahtiyar ol. Sanırım sevgili Allahımız da buna razı olur.»
Kimbilir, belki Hazreti Allah (C.C.), Hazreti Şuayb (A.S.) a ilham etmişti gitmesini.
Hazreti Şuayb (A.S.): «Medyen'de yapılacak daha çok işlerim var ey Mûsâ.» diyerek veda etti.
îsrailoğullaruıın ileri gelenleri onu uğurlamaya çıktılar..
Haznti Şuayb {A.S.), daha önce, Hazreti Yusuf
(A.S.) m mermer lahdini sordu.
Konduğu arabaya götürdüler.
Hazreti Şuayb (A.S.), örtüyü açtı ve Hazreti Yusuf (A.S.) a dualar okudu.. Şefaatçi olmasını, işlerini ko-laştırmasmı diledi.
Sonra, Medyen'i hedefleyerek, hareket etti.
Yarım saat geçmeden, tepeler gerisinde kayboldu.
** Hazreti Allah (C.C.), Israiloğulları Tur-ı Sina dağı sağında yerleşmişlerken de onlara et ve ekmek yerine Kudret helvasıyla bıldırcın yağdırmaya devam etti.
Ey Israiloğulları, sM düşmanınızdan kurtardık. «Tur» un sağ yanında size vâde verdik ve sizin üstünüze kudret helvasıyla bıldırcın indirdik.
Sizi rızıklandırdığımız şeylerin en temizlerinden yiyin, bu hususta taşkınlık (ve nankörlük) etmeyin. Sonra üstünüze gazabım vacib olur. Benim gazabım da kimin üzerine vacib olarsa muhakkak ki, o (helak uçurumuna) yuvarlanmıştır.
— 54 —
(Bununla beraber) şüphesiz ki ben tevbe ve iman edenleri, iyi iyi amel (ve hareket) de bulunanları, sonra da doğru yolda (ölünceye kadar) sebat edenleri elbette çok yarhğayıcı-
yım.
(Tâhâ: 80-82)
k Ayrıca Hazreti Allah (C.C.) Tih Çölünde sıcaktan ı/.la müteessir olmamaları için, Daima üzerlerinde ince İr bulut bulunduruyordu.
Ve («Tih» de güneşin sıcaklığından korunmanız için üstünüze (ince bir) bulutu gölge yapmış, size) (orada) kudret helvasıyla yelve kuşunu indirmiş, «size ırak olarak verdiğimiz şeylerin iyilerinden, güzellerinden (en temiz ve helâl olanlarından) yiyin» (onları gizlice saklayıp ve biriktirip de nankörlük ve tamahkârlık etmeyin demiştik.) Onlar (o nankörlüklerine zulmetmişlerdi.
(Bakare: 57)
Hazreti Mûsâ (A.S.) m daha Mısırdayken on muci-
Kızılderiizi geçtikten sonra, iki kere su bulup tatlı-Itııjtırması..
Milyonluk insanları sıcaktan koruyan bulut.
Devamlı büdırcm ve kudret helvası.
Bütün bunlara rağmen, îsrailoğullarırun çoğu, hâlâ, ılım ile, yahat sihirle bunlar oluyor sanıyorlardı..
Bilhas-ııı münafıklara kapılıyorlardı..
Gönüllerinde put vardı daha.
_ 55 —

Ne olur ne olmaz diye, Allaha inanmadıkları- için, kudret helvasıyla bıldırcını toplayıp saklıyorlardı.. Yelev (bıldırcındır).. Akşamlan gelir ağaçlara kopardı, yahut kayalara.. Müminler onlardan yeteri kadar, kesilecekleri toplarlardı.. Sapıklarsa, belki arkası gelmez diye, tamahkarlık ederlerdi.
îsrailoğullan kudret helvasına (Man) diyorlardı.
Kudret helvası (Man) sabahlan yağardı.
Akgünlük gibiydi.. Toplanır, öğütülür, haşlanır, pide yapılıp yenirdi.. Taze yağ lezzetindeydi.
Hazreti Musa (A.S.), Hazreti Şuayb (A.S.) gittikten birkaç gün sonra vahy alarak Tur-ı Sina Dağına çıktı.
Orada ilk olarak Tevrat'ın önemli, kısa, emirlerini tebellüğ etti.
Bunlara On emir (Evamiri Aşere) dendi.
Şunlardı:
1. Allah birdir, ortağı, eşi, benzeri yoktur.
2. Putlara tapılmaz.
3. Allahm adı boş yere anılmaz. Yemin edilmez, yalan söylenmez.
4. Altı gün çalışır, yedinci gün dinlenilir.
5. Ana ve babaya saygı gösterilir, itaat edilir.
6. Adam öldürülmez.
7. Zina yapılmaz.
8. Hırsızlık yasaktır.
9. Yalan şehadet olmaz.
10. Başkasının malına tamah yoktur. Haram yenmez.

Hazreti Musa (A.S.) bu on emri alırken, Sina dağı devamlı olarak titriyor, yıldırımlar çakıyor, dumanlar tütüyordu.
Etekte Hazreti Yuşâ (A.S.) ve başkaları vardı.
Bunlar gördüler..

— 56 —

Hattâ emirleri dinledüer..
Dağdan dönülünce, Hazreti Musa (A.S.), Tevratın ı.ıı ilk nazil olan emirlerini tsrailoğullanna tebliğ etti.
Kğer emirleri dinlerlerse, Hazreti Allah (C.C.) ken-ılılıiıiü vaad buyurduğu topraklarda yerleştireceğini, arlı ıı noylan boyunca rahata kavuşacaklarım, ahirette de tounetlere gireceklerini söyledi.
Hepsi söz verdiler.
Fakat, Mısırın geleneklerine sıkı sıkı bağlı olanlar, l.ıih.ussa, şüpheciler, münafıklar, için için hiçbir şeye inanın ıv<>r, fırsat kolluyorlardı.
«Ey Mûsâ!.. Allah yalnız senin değil, hepimizin Al-lılı'ı. Bizi de götür. Sesini işitelim. Kendisini görelim.» ılıyorlardı.
Hazreti Musa (A.S.): «Sözlerinizi o işitti.» cevabını veriyordu.. «Dilerse arzunuzu yapar.»

**

Hazreti Mûsâ (A.S.) Tur-ı Sina dağının eteklerine mı iki kabilesinin alemi olarak on iki sütun dikmişti. Aldığı emre uygun olarak dağa çıkmamalannı tebliğ etmişti.. Varacaklan sının göstermişti.
Yine bir gündü.
Hazreti Allah (C.C.) Hazreti Mûsâ (A.S.) ı dağa çağırdı.
Emirlerini bildirecekti.
Hazreti Mûsâ (A.S.), ümmetini Hazreti Harun (A.S.) a emanet etti. Çünkü emre göre otuz gün kalacaktı.
Bazıları peşine takıldılar.. Mûsâ (A.S.) dağa varınca hızlandı.
O dik yokuşlan bir bayram çocuğu sevinciyle çıkıyordu.
Peşindekiler, çok aşağılarda kalmışlardı.

Hazreti Yuşâ (A.S.), Hazreti Musa (A.S.) m fedaisi olduğu için beraber gitmişti.. Lâkin onun da dağın eteklerinden daha yukarıya çıkmaya selâhiyeti yoktu.
Durdu.
Hazreti Mûsâ (A.S.) kayalar arasında gittikçe yükselip kayboluncaya kadar arkasından baktı.
Sonra döndü..
O zaman dehşete kapıldı..
Çünkü Hazreti Mûsâ (A.S.) m peşinden gelenler, yasaklara önem vermemiş, nerdeyse, sınırı geçip yürüyüşlerine devam edeceklerdi.
Hazreti Yuşâ (A.S.) hemen önlerini kesti ve hatırlattı:
«Siz nasıl mü'minlersiniz ki Allahımızın emrine kargı geliyorsunuz?.. Dönün.. Sevgili peygamberimiz, dağda otuz gün kalacağını, AUahdan emirler alacağını ve otuz gün bitince döneceğini söylemedi mi?..>
«Söyledi..»
«Peki bu yaptığınız nedir?..»
Gelenler, şüpheciydiler.
Fakat önce bunu gizlediler.
«Biz de Allahımızı görmek istiyoruz..»
«Peygamberimiz bile görmedi.. Ancak sesini işitti, konuştu.»
(Hazreti Mûsâ, Hazreti Allah ile konuştuğu için ona KELÎMULLAH denir.)
«Biz bundan da mahrum kaldık..»
«Ben ve bazıları şereflendiler geçen defa.. Has kulu olun, o şerefe erin.. îşte bakın, Hazreti Allah dağa tecelli ettiği zaman gök ateş alıyor, sesler, titremeler, oluyor.. Yetmez mi?.. Onun azametinden, ne varsa haşyete düşüyor.»
— 58 —
Durumu haber alan Hazreti Harun (A.S.) da yet> 11» gelmişti..
İhtar etti:
«Haydi dönün.. Biliyorsunuz ki ben de peygamberim. Hazreti Allah (C.C.) öyle düedi, öyle olacak.. Mû-»A., sizi bana emanet etti.. Otuz gün bitip dönünce sizleri uy m huzur içinde bulmalıdır. Bunu temin etmek vazi-lırndir.»
Mûsâ ile otuz gece (Bize münâcatta bulunması için) sözleştik..
Mûsâ, biraderi Harun'a dedi ki: «Kavmimin içinde benim yerime geç, (onları) islâhet, fesatçıların yoluna uyma.»
(A'râf: 142)
Hazreti Harun (A.S.) şübhecilere hatırlattı da: «Hazreti Mûsâ (A.S.) şimdiye kadar ne dedi, hangi HÖZÜ verdi de yapmadı?.. Bir ay nedir?.. Tam vaktinde dönecektir.»
O zaman şüpheci sapıklardan birisi içindekileri dışa vurdu.. Kesin bir düle konuştu:
«Mûsâ gelmeyecektir.. O nasıl gidişti bir görsen!. Kaçıştı doğrusu.. Hatırlarsan kırk sene önce Mısır'dan aa böylesine kaçmıştı.. Medyen'e gidip evlenmişti. Şimdi de aynı yoldadır.. O zaman bir kişiyi öldürmüştü. Şimdi bütün Israiloğulları soyunu ölümle yüz yüze bıraktı.»
Hazreti Harun (A.S.) pek üzüldü.
Bu fesatçılarla uğraşmak bir meseleydi.
Anlattı:
«O zaman Mûsâ, bizden birisi kendisini ele verince kaçmıştı. Ona kötülüğü yapan soyumuzdur. Şimdi, peygamber olduğundan beri, Mısır'da ve göç esnasında ona
— 59 —

yaptıklarınızı bir düşünün.. Hep tahammül etti. Yaptıklarınıza ancak peygamberler dayanır.. Sabır gösterir.. Eğer dağa koşarak çıktığını gördünüzse, bu bii- an önce AUahına kavuşmak isteğindedir. Çünkü O'ria yalvaracak, kalplerinizin yumuşamasını diliyecektir. Ve Hazreti Allah'dan şeriatimizi alacaktır. Bu şeriat sizlerin içini, dışını temizleyecektir.»
Dinleyenler, Hazreti Harun (A.S.) böyle konuşmaya devam ettikçe, Mtabetinin, akla cevap veren sözlerinin etkisi altında kaldılar..
înadı bıraktılar..
Fakat şöyle dediler:
«Demek otuz gün dolunca döneceğine eminsin.»
«Evet..»
«O halde bir o kadar gün bekleyeceğiz ve dağa çıkmayacağız.»
Hazreti Mûsâ (A.S.) Tur Dağı'nın tepesine varınca, nefes nefese, derhal secdeye kapandı. Ve bekledi.
Hazreti Allah (C.C.) sordu:
Ey Mûsâ seni kavminden (ayırıp böyle) acele ettiren (sebep) nedir?..
Dedi: «Onlar, işte onlar da benim ardımca (geliyorlar), ben sana yönelerek acele ettim ki, yârab (benden daha çok) hoşnut olasın.»
(Tâhâ: 83-84)
Hazreti Mûsâ (A.S.) dağda kaldı. Hem de günlerce..
O, her peygamber gibi, bidayette ümmiydi.. Yani ckur yazar değildi.

Hazreti Allah (C.C.) şimdiye kadar gelmiş geçmiş peygamberlere sadece kelimelerle, yahut sahifelerle emir-lı n ni vermişti.
tik defa bir peygamberini nebi iken resul yapıyor. . I(,ıligiyle kitap veriyordu.
Bu kitap Tevrat'tı.
Hazreti Mûsâ (A.S.) dağda kaldığının otuz günü süresince, Tevrat'ın birçok kısımlarını aldı..
Ezberledi.
Elbette ilerde de ona yine Tevrat'tan hükümler ve r.eçmiş gerçekler bildirilecek, o da ümmetine tebliğ edecekti.
Günler böylece geçti.
Hazreti Allah (C.C.) MûsâHA.S.) ezberledikçe tev-rat'tan yeni emirler bildiriyordu.
Hani Mûsâya (sapıklıktan ayrılıp) doğru yola gelesiniz diye, (Tur'da) o kitabı (Tevrafı) ve Furkanı (hak ile batılı ayırdeden hükümleri) vermiştik.
(Bakare: 53)
Hani sizden (Tevrat ile âmil olacağınıza dair) sapasağlam söz almıştık, «Tur» u da (tepenize iniverecek bir durumda) üstünüze kaldırmıştık, (Ve demiştik ki:) Size verdiğimiz (İri-tab) i (n hükümlerini) kuvvetle tutun, onda olanlar (la amel etmek lüzumun) u hatırlayın. Tâ ki (cehennemden, günâhlardan) sakınmış olasınız.»
Sonra onun (Tevrâb kabul edişinizin) arkasından yine yüz çevirmiştiniz. İşte eğer üzerinizde Allanın fazlu rahmeti olmasaydı elbet-

te maddi ve manevi en büyük zarara uğrayanlardan olacaktınız (mahvolacaktınız.)
(Bakare: 63-64)
Andolsun, Musa'ya o kitabı verdik..
(Bakare: 87)
Andolsun ki biz Musa'ya o kitabı (Tevrâf ı) verdik de onun baklanda da ihtilâf edildi.
(Hûd: 110)
Andolsun ki biz Musa'ya, (kavmi) belki hidayete kavuşurlar diye, o kitabı (Tevrâtı) verdik.
(Mü'minûn: 49)
Andolsun ki biz Musa'ya o kitabı verdik. Biraderi Harun'u da maiyetine vezir yaptık.
(Furkan: 35)
Andolsun ki biz Musa'ya o kitabı verdik..
(Secde: 23) (Fussilet: 45)
(Hazreti Mûsâ, Tevratla, Hazreti Muhammed'm geleceği müjdesini alan ve onu kitapla tebliğ eden ilk peygamberdir. Sonra îşmoil ve Hazreti tsa da müjdemiştir ki zamanı gelince anlatılacaktır. Hazreti Mûsâ, Ahmed (Prak-üd) olarak Tevrat'ta isim dahi büdirmiştir aldığı emre göre. Aşağıdaki Tevrat bahisleri okunduğu zaman her mii'min bu gelecek peygamberin Hazreti Muhammed olduğuna derhal hüküm verir.. Çünkü bu alâmetler Hazreti İsa'ya, debi gösterilse, uymuyor. İşte birkaç örnek:
Tevrat'ın EŞ'İYA bölümünden Bab: 42
1. îşte kendisine destek olduğum kulum, canımın kendisinden razı olduğu seçme kulum, Ruhumu

(yani Rûhulkudüs) onun üzerine koydum. Milletler için hakkı meydana çıkaracaktır, (yani dünyada insan hakları devri açılacaktır.)
4. Ve dünyada hakkı pekiştirinceye kadar zayıflamayacak ve cesareti kırılmayacak ve Adalar onun şeriatini bekleyecekler.
6. 7. Ben, Rab, seni doğrulukla çağırdım ve elini tutacağım ve kör gözleri açasm, mahpusları zindandan ve karanlıkta oturanları hapishaneden çıka-rasm diye seni kavme ahit, milletlere ışık olarak vereceğim.
işte Kur'an-ı Kerim'in (Araf sûresi 157 nci âyeti.)
Tamamen yukardaki Tevrat müjdelerini tutuyor. Sapıklar ve Allahsızlar için bir Kur'an mucizesi daha.. Fakat heyhat, anlamak için nerde o açık göğüsler!..
(Onlar) nezdlerindeki Tevrat ve Incilde (ismini ve sıfatını) yazılı bulacakları ümmi nebi olan o Resule tabi olanlardır. O, kendilerine iyiliği emrediyor, onları kötülükten nehyediyor, onlara (nefslerine haram kıldıkları) temiz şeyleri helâl, (helâl kıldıkları) murdar şeyleri de üzerlerine haram kılıyor. Onların ağır yüklerini, sırtlarında olan zincirleri indiriyor O. İşte ona îman edenler, onu tazim edenler, ona yardım edenler ve onunla (onun nübüvvetiyle) birlikte idirilen nura tabi olanlar!.. Onlar se-Iââmete erenlerin ta kendiridir.
Bir diğeri:
(Sâf sûresi, Ayet: 6): Meryem oğlu İsa da bir zaman (şöyle) demişti: «Ey tsrailoğullan, ben

size Allanın peygamberiyim. Benden evvelki Tevrâtı tasdik edici, benden sonra gelecek bir peygamberi de -ki adı Ahmed'dir- müjdeleyici olarak (geldim)». Fakat o, kendilerine açık açık burhanlar getirince «bu, apaşıkâr bir büyüdür» dediler.
(Sevgili peygamberimizi müjdeleyen; Hz. İsa'nın kitabına da o kitapta temas edilince, büsbütün islâmiyet nurunun haşmeti meydana çıkacaktır.)
*** ****
Hazreti Musa (A.S.), Tur dağında otuz gününü doldurmuştu.
Her an Hazreti Allah (C.C.) in kendisine dönmesi için izin vermesini bekliyordu.
Bunu asla istemiyordu.:
Şereflendiği hayattan ileri ne vardı?..
Kalbi, ayrılacağını hatırladıkça, kopacak gibi, sallanıyordu.
Hazreti Allah (C.C.) m huzurundan, yeryüzüne avdete, pek dayamlamazdı. Ne çare ki vazifesi vardı Hazreti Musa (A.S.) m.
Fakat, otuzuncu gün atladı..
Hattâ birkaçı daha..
Hazreti Allah (C.C), hâlâ Tevrat'ı tebliğ ediyor ve Hazreti Musa (A.S.) ezberliyordu.
Böylece kırk gün doldu..
Yani otuz güne bir on gün eklendi.
Musa ile otuz gece (bize münacatta bulunması için) sozleştik.. Ve ona bir on (gece) daha

kattık. Bu suretle Ilabbuıın tayin buyurduğu vakit kırk gece olarak tamamlandı..
(Araf: 143)
Hani Musa ile kırk gece («Tur» da kalmak ondan sonra kendisine Tevrat verilmek üzere) vaadlesmiştik..
(Bakare: 51)
Hazreti Mûsâ (A.S.) kırkıncı gece, gündüz uyuduğu yerden, yine AUahına ibadet için ve emrini almak için buluşma mevkiine gelmişti.
Pek heyecanlıydı..
Aynı zamanda kararlıydı..
Sevgili Allahının cemalini görmek en büyük mura-
pydı.
IS unu dileyecekti Allahından.
Nitekim diledi.
Hazreti Allah (C.C.) dayanamayacağını ihtar etti.
Hattâ yakındaki bir dağı gösterdi ve onun bile da-\. ımmayıp parçalanacağını anlattı..
Bunu yaptı da. Hazreti Allah (C.C.) d&ğa tecelli ■dince dağ param parça oldu ve Hazreti Mûsâ (A.S.) ba.-vılıp yere düştü.
Vaktaki Mûsâ (ibadeti için) tayin ettiğimiz vakitte geldi, Kabbi ona (ilâhi sözünü) söyledi.) Mûsâ dedi ki: «Kabbim, (cemâlini) göster bana, (ne olur) seni göreyim» buyurdu: «Beni kat'iyyen göremezsin. Fakat şu dağa bak. Eğer o, yerinde durabilirse sen de beni görürsün.» derken Kabbi o dağa tecelli edince onu param parça ediverdi. Mûsâ da baygın, yere

düştü. Aydınca dedi ki: «Seni tenzih ederim, tevbe ettim sana. Ben îman edenlerin îlkiyim.»
(A'râf: 143)
Hazreti Allah (C.C.), Hazreti Mûsâ (A.S.) in yanı başına beliren iki büyük levhayı göstertti. Onlarda hükümleri bulunduğu, yani Tevratla ezberlettikleri olduğunu açıkladı. Kavmine aynen öğretmesini, öyle amel etmelerini tenbihiledi.. Eğer amelleri emrine göre olursa vaad ettiği ve şimdi fasıklar elinde bulunan yurdu göstereceğini buyurdu.
(Rivayet ederler ki bu levhalar cennet taşlanndandı. En ve boyları iki ile üç metreden fazlaydı.. Lâkin hafiftiler., her iki yüzlerine yazı yazılmıştı.)
Hazreti Allah (C.C.) levhaları almasını, kendisini, sözleriyle, elçüiğiyle mümtaz kıldığını hatırlattı. Buyurdu İd: «Ey Mûsâ, ben seni risâletlerim-le, kelâmımla (bütün) insanlardan mümtaz kıldım, şimdi şu sana verdiğimi al ve şükre-denlerden ol.»
Biz onun için levhalarda her bir şeyi, meVıza-ya ve (hükümlerin) tafsiline ait her şeyi yazdık. «Haydi bunları kuvvetle (ciddiyetle, azm ile) tut.. Kavmine de onun en güzel (hükümler) ini tutmalarını emret. Size ilerde fasıkla-rm yurdunu göstereceğim.»
(A'râf: 144-145)
Hazreti Mûsâ (A.S.) yine pek sevindi. Hazreti Allah (C.C.) işte Tevrat'm bir kısım hükümlerini yazılı olarak veriyordu.
tsrailoğullan Hazreti Mûsâ (A.S.) m okuma yazma
— 66

bilmediğinden, ümmiliğinden, haberliydiler.. Yazıları, beli ■ şu cennet taşı levhaları, zebercete benzeyenleri, görünce artık hiçbirisinde şüphe kalmazdı.
Fakat.
Evet, fakat, Hazreti Mûsâ (A.S.) m sevinci anında Kon buldu.
Çünkü Hazreti Allah (C.C.) hemen dönmesini, ümmetinin, Samiri'ye uyup altın bir buzağı yaptıklarını ve ona taptıklarını, kendilerine pek gazaplandığmı haber verdi. Dönüşünü otuz günden, kırk güne çıkarmakla, onları imtihan ettiğini ekledi.
Hazreti Mûsâ (A.S.) her şeyi anlamıştı.
Demek îsrailoğulları, onun dönmediğini görünce, şüphecilere ve münafıklara uymuşlar, dinden dönmüşlerdi.
Niçin Hazreti Harun önlememişti bunu??..
Kani Mûsâ ile kırk gece («Tur» da kalmak, ve ondan sonra kendisine Tevrat verilmek üzere) vaadleşmiştik. Yine siz onun arkasından (nefsinizin) zalimler (i) olarak («Sâmirî» nin tanrı diye gösterdiği) buzağıya tutunmuş (onu tanrı edinmiş) diniz.
(Bakare: 51)
Buyurdu: «Biz senden sonra kavmini imtihan ettik. Sâmiriy onları saptırdı.»
(Tâhâ: 85)
Hazreti Mûsâ (A.S.) ne yapacağını şaşırdı. O anda da artık Tur dağı'nın ateşi kayboldu. Hazreti Mûsâ (A.S.) levhaları aldı ve dağdan inmeye başladı.
Pek öfkeliydi.
— 67 —

Hayretler içindeydi..
Çünkü dağa çıkarken ümmetinden, sapıtmayacakları, Hazreti Harun (A.S.) a uyacakları yolunda söz almıştı.
Ön gün gecikmekle sapıtmak mı gerekirdi?..
Hazreti Mûsâ (A.S.) ebedî surette yer yüzünde kalıcı değildi ki.. Diğer peygamberler gibi bir kuldu ve ecel şerbetini behemehal içecekti emredildiği anda..
Ümmetine mademki Allanın varlığını, birliğini, eşsizliğini, benzersizliğini tebliğ etmişti., kendisi olmasa da bu selâmet yolunda yürümeliydiler..
Hazreti Harun (A.S.) ki peygamberdi., o henüz yaşıyordu., o halde niçindi bu karanlığa tekrar sığmış?..
Hazreti Mûsâ (A.S.) in aklına onu etekie bekleyen Hazreti Yûşâ (A.S.) geldi.. Belki o biliyordu olanları.
Daha çok hızlandı.
Bağırıyordu kendisini tutamayıp:
«Ey ümmetim!.. Bir kere daha kendinize yazık ettiniz.. Allahım, beni on gün geciktirmekle sizi sınadı.. Çok şeyler kaybınız oldu.. Bilmem nasü Allahm gazabmı yatıştıracaksınız?. Halbuki artık vâd edilen topraklara yakında gidecektik.»

in

BÖGÜREN ALTIN BUZAĞI

Hazreti Mûsâ (A.S.) in Tur Dağına çıktığı gün, şüphecileri Hazreti Hânın yatıştırıp, ordugâhla geri götürmüştü.
Hazreti Yuşâ ise dönmüş, dağ eteğinde peygamberini beklemeye koyulmuştu.
Mademki fedaisiydi, otuz gün yakınında bulunacaktı.
Lâkin aklı hep tsrailoğullarındaydı. , Bilhassa Karun ile Samiri onu endişelendiriyordu.
Bir de yaşlılardan ihtiras sahibi olanlar.
Nitekim bunlar gerçekleşti.
On iki Israiloğlu kabilesi, Hazreti Mûsâ (A.S.) in yokluğundan faydalanarak, onemri gevşetmeye başladılar.
Her akşam toplanıyor, dedi kodu yapıyorlardı.
Ne olacaktı halleri?...
Hep burada, dağın sağ yanında mı geçecekti ömürleri?..
Hazreti Mûsâ- (A.S.) hakikaten dönecek miydi?..
Yoksa kaçmış mıydı?..
Dönecekse neden bir ay geriye atmıştı bunu?..
Kaçmışsa niçin ailesini, çocuğunu bırakmıştı?..

Cahil halka münafıklar hep ters şeyler anlatıyor, onlar da bunların dedi kodusunu yapıyorlardı.
Hazreti Harun (A.S.) in başım anırtmadıkları zaman yoktu.
Hazreti Harun (A.S.), mecbur oluyor, hemen hemen her ibadet saatinde vaazlarda bulunuyordu uzun uzun.
Bunun tesiri de görülüyordu.
Hazreti Harun (A.S.) gibi, Israiloğullan arasında bulunan gerçek mü'minler de çalışıyorlardı, ümmetin sapıtmaması için.
Nihayet münafıklar ve onlara uyan cahiller, bir kere daha rıza gösterdiler.
Lâkin sözlerinde tehdit de vardı:
«Hele otuz gün dolsun, Mûsâ dönmesin.. Biz yapacağımızı biliriz.»
Yine bir gurup vardı..
Bunlar şimdiye kadar tahdit edilmeyen zinanın her türlüsünün yasaklanmasına karşıydılar.. Behimî his ve arzularına sınır tanınsın istemiyorlardı:
Mısır'da öğrendikleri hayasızlıklara esasen gizlice devamdaydılar.. Bunları açığa koymaya başladılar.. insanlık dışı ve ahlâk dışı hareketler de, yine yasaklanmasına rağmen pek revaçtaydılar.
îsrailoğullarımn sapıkları hayvanlarla temastaydılar.
Bunlar kadar korkunç, ileriyi karanlığa sürükleyecek bir mesele de israil kadınıydı.
Bu kadın oldum bittim, israil erkeğine ısınamamıştı.
Erkeği pek pisti.. Temizlenmez, süslenmez, iyi giyinip kendisini yakışıklı yapmazdı.. Üstelik de fevkalâde korkaktı.
İşte böyle erkeklerin yanına sokulmak istemiyordu c kadın.

— 70 —

Köle de olsa, Mısır'da asillerin modasından bir şey-lı-ı kapmıştı.. Takar takıştırır, kendisine çeki düzen Vtrtrek güzelleşirdi.
l'ijasen onu Mısır'da yerli erkeklerle zinaya zorlayım sebepler bunlardı.
Ahlaksızlığın sınırsızlığı onu kadınlığından çıkarını», herhangi dişi bir hayvan yapmıştı.
Bu kadın, Mısır'dan göç edileceğini işittiği zaman, kotup yerli komşularından iğreti zinet eşyası alması, bilezik küpe ve gerdanlık gibi kıymetli eşyayı geri vermemesi, kaçırıp hırsız durumuna düşmesi altında aynı 11 hepler yatmaktaydı.
Gün geçmezdi ki bir çadırda kadın erkek kavgası iyitilmesindi..
Bu kavgalarda kadın, erkeğini kınar, iğrendiğini açı-jJa vurur, Mısır'ı aradığını söyleyerek nisbet verirdi.
Erkekse, kadından intikam alıyormuşçasına, Lût kavmi sapıklığına atılırdı.
îsrailoğullarımn mümin erkek ve kadınları, ibretle olanları izlerler, ümitlerini geleceğe, yeni nesle bağlarlardı.
Hele şu Mısır Medeniyeti denilen hayata alışmış ve bozulmuş olanlar çekilsinlerdi yer yüzünden.. Hele şimdi yirmi yaşından aşağı olanlar, Musa şeriatiyle amel ede ede büyüsünlerdi. elbette Israiloğullan kurtulurlardı.
Güzel ümitlerdi bunlar.
Ne çare ki, onlar, Mısır'dan göçerken kapı kapı dolaşıp zina mahsulü oğlanlarını, kızlarını, topladıklarım unutuyorlardı.. Damarlarda akanın kan değil, pislik olduğunu ve soydan soya devredileceğini düşünemiyorlardı.
Bazıları da, kaza eseri böyle bir vasatda hayatta bulunan çocukların, ister kaza eseri, ister normal doğmuş

olsun, kuvvetli bir din terbiyesiyle parlayacaklarını, in sanlıklarını bulacaklarını sanıyorlardı. Elbette doğruydu bu.
Fakat, bir bahçe nasıl kendi haline bırakıldığı zaman, bakımsızlıktan çalılığa döner, artık içinde dolaşmak mümkün olmazsa, îsrailoğullarının büyükleri topluca budanmadan, gençler ve çocuklar, o bakımsız bahçedeki filizler gibi, aynı sonuna uğrarlardı. Nasıl olurdu bu toplu budanma?.. Savaşla, yahut hastalıklarla., îsrail erkekleri savaştan kaçıyorlardı.. Toplu bir hastalık ise, talih eseriydi. Geriye yine, kocamış, gövde ve dallarına kurt düşmüş bu ağaçlara, iman nurundan seller akıtmak kalıyordu. Belki bu nur selleri, köklerinden girer, damarlarını doldurur, kocadıklan halde, yeşerirler ve inanç meyva-îarmı verirlerdi.
Mü'min îsrailoğlu kadın ve erkekleri, bu son fikre pek tutulmuşlar, her türlü ibadetlerini aksatmıyor, öğretilen şeriatten sapmıyorlardı.
Eğer milyonluk îsrailoğullarının yürekleri okunabil-se ve sayılsa birbirlerine zıt iki gurubun bulunduğu hemen anlaşılırdı.. Mü'minlerle sapıklar. Yine mü'minler şunda müttefiktiler: îsrailoğulları daima maskeli yaşıyorlardı. Maskeleri aldatıcıydı.
Altında, dünyanın bütün nimetlerini ellerine geçir-seler, yine tatmin olmayacak ihtirasları gizlenmişti. Pek korkunç bir yüzdü bu.. Surattı. Hile, fesat, fitne, gizli çalışmalar, haset, insanlığa kin ve benzerleri. Hasreti Mûsâ (A.S.) m amcası oğlu Karun öylelerinin başım çekiyordu.
Güzelliğinden, ilminden, ancak ihtirası için fayda-

lanıyordu.. Fırsat bulsa, İsrailoğullarına ilk zinciri vuracak insan buydu.
Daha şimdiden sayısını bilmediği servetini işletiyor, dileyene tefecilikle veriyor, ödemeyince, en sağlam bir yönden onu esareti altına alıyordu.
îsrailoğullarının kurtuldukları Fir'avn, zulümde sapıklıkta bayraktardı.
Karun da sermayecilikte, ihtikârda ve gizli sapıklığında bayraktardı. Bu hali ona eskiden fakir oluşundan gelmiyordu.. Gelemezdi.. Tıyneti bozuktu.
*** ****
îsrailoğullarının kısaca özetlenen bu karmakarışık durumlarından faydalanmasını bilen yine Sâmirî oldu.
Esasen îsrailoğullu değil, Bacerma ahalisindendi ve asıl künyesi Mûsâ oğlu Zafer'di.
Samirî, ihtimal, Mısır ileri gelenlerinin îsrailoğul-ları arasına kattığı, fitne fesat hazırlayacak bir casusla-11 da olabilirdi.
Yahut, gerçekten kanının son damlasına kadar bir napık, bir putperest.
Bu adam, Hazreti Mûsâ (A.S.) dağdayken, on iki lireti dolaşıyor, güvendiklerine, arkadaş edindiklerine, zehrini akıtıyordu.
Konuşması şöyleydi:
«Yeryüzünde hangi topluluğun putu yoktur?... Her topluluk işine geleni putlaştırmıştır.. Mısır'ın putu öküz olmasa, o bereket yatağı tarlalara sığır nereden bulunur?.. Eğer biz de öyle bir put edinip tapsak, bıldırcın yemekten kurtulurduk. Hangimiz bıkmadık, Musa'nın Kudret helvası ile bıldırcın sihrinden.. Büyüklenmesek, lez-Nrtle yer doyardık.»
Bu fikre katılanlar çoktu, öğrenmek isterlerdi:

«(Putumuzu biz hangi hayvandan yapalım?..»
Cevap hazırdı:
«Bizimki de öküz olsun.. Mademki genç bir topluluk olduk, hükmedeceğiz, ilahımız da genç olmalıdır. Bir buzağı.*
-.(Neden yapacağız?.. Büyüklüğü?.».»
«Şimdilik buzağı kadar büyük olsun.. Çünkü henüz yurdumuzu bulup yerleşmedik. Hele Mısır, Asur, Eti gibi devlet kuralım, şehirler yapalım, o zamaa ufuklardan bile seçilecek azamette dökeriz buzağıyı.»
«Odundan, yahut taştan mı olacak?...»
(Hayır.. Altından. •>
Şaşarlardı dinleyenler.. Saklaraazlardı bunu: s
«Altından mı?...»
«Elbette..»
«Anlaşıldı, sen bizi Karun'a ve benzeri zenginlere düşman yapmak istiyorsun.»
«Onlara dokunmayacağız.. Verseler bile az bir mik-dar alacağız. Karun hasislerin hasisi x>lduğu için sevinir.»
«O halde bir maden buldun..»
«Değil, dökeceğimiz putta hepimizin emeği, serveti cimalı.. Bilirsiniz, kadınlarımız ile kızlarımız Mısır'dan göçerlerken, yerlilerden kandırıp küpe, gerdanlık, bileklik, ayaklık aldılar.. Mûsâ bunlardan haberlidir. Güçlenince, haram diyerek, toplatacak.. Hattâ suya atacak. Şahıs malı, ortak hazine, kabul etmeyecek..»
«Kadınlarımız pek süse düşkünler, verirler mi?..»
«Önce' onlara tatlılıkla söylenir.. Gayenin puta dönmekle, Mısır'ın yeni Fir'avnını kazanmak olduğu anlatılır.. Bu maceranın sonu yok, biliyorlar.. Pişmanlık getirip Mısır'a döneceğimiz anlatılır.. Onlar buna dünden razılar.. Çünkü zina yasaklandı ve biz İsrail erkekleri
I ular için mundarız. Rüyalarına hep Mısır erkekleri gir-ı,•«•kt.edir. Köleliğin yükünü biz çektik. Onlar sadece eğimce ve sefahat vasıtası oldular. Bu da arayıp bulamadı Ularıydı..»
«Fikrin yanlış çıkarsa?..»
«O zaman, erkekler çadırlarına girerler. Kadın ve I ızlarının boyunlarında, başlarında, kulaklarında, elle-llrlde, ayaklarında ne kadar altın varsa koparır alırlar.. I'unu yaparlar, çünkü kadınların ihanetine karşı içlerinde gizli bir intikam var.»
«Ne zaman başlayacağız?..»
«Vakti gelecek..»
Samirî iyi çalıştı..
Sapıklarla böyle konuşurken, arada kalanları da başka türlü kandırıyordu:
«Mûsâ, Tur Dağı'na AUahını aramaya gitti.. Fakat bulamayacak.. Belki de gecikecek, kaçacak.. Dilerse o Allah aramıza katılır ve içimizde yaşar.. Biz de kendisine tapar, azab ve gazaptan kurtuluruz..»
Elbette Hazreti Allah (C.C.) in takdiriydi, emriydi.
Nitekim îsrailoğullarını imtihan edecekti.
Bunun için Hazreti Musa (A.S.) ı dağdan vaktinde MİndermedL.
Meydan Samiri'nin oldu.
Sapıklar ve ortada kalan cahiller, kendisine uydular.
Başta Hazreti Harun (A.S.) olmak üzere, gerçek müminler önce pek uğraştılar.. Tehdit nasihat fayda etmedi.
Hazreti Harun (A.S.), İsrailoğullan arasında ayrılık çıkarmama emri almıştı.. Bu yapılanı, geçici bir he-\cs sandı.
Elbet Hazreti Mûsâ (A.S.) dönerdi. O zamana Kadar, karışmamalıydı. Eğer mü'minler ile sapıklar ka-

pışırlarsa, yıllar yılı kan **davaları sürer giderdi ve artık Israiloğulları toplanamazlardı.**
Mü'minler, içleri kan ağlaya ağlaya bir kenara çekildiler.
Samirî hemen işe girişti..
Yine şöyle dedi **kurnazca:**
«Kadın ve kızlarımız bütün **zinetlerini getirsinler,** acele buzağı putumuzu yapılım.. O zaman Mûsâ gelir.. Aradığım bulur..»
Emri ifa edildi..
Herkes çeşitli yönden menfaatini düşündü.
Samirî'nin önüne yığılan altından zinetler pek çoktu.
Samiri, yardımcılarıyla kalıp yaptı, canlı bir buzağı üzerinde.. Sonra altını eritip bu kalıba döktü.
Vakti gelince, kalıpları kırdı..
Altın buzağı meydana çıktı.
Samirî onu yüsek bir yere koydu..
îarailoğullan etrafına toplandılar..
Sapıklar sevinç içindeydiler..
Ağlıyor, elbiselerini paralıyor, buzağıdan af diliyor, secde üstüne secde ediyorlardı.
Bu, altından da olsa, hiç bir kudreti olmayan buzağı, bütün zavallılık ve biçareliğiyle, körkör bakıyordu sadece bu nankör insanlara..
O kadar mı?..
Hayır,.
Hazreti Allah (C.C.) emriyle buzağı, böğürdü de.
Bu böğürüşte, belki sapıkları kmayan, yahut Hazreti Mûsâ (A.S.) ı acele çağıran veya Allah'a, insanların kendisini ne hale koyduklarını şikayet eden bir yalvarma vardı.
Fakat buzağı, ne yiyor, ne içiyor, ne hareket edebiliyordu.

Sadece duruyor, böğürüyordu.
(«Tur» a **giden) Musa'nın arkasından kavmi zinet takımlarından bir buzağı heykel (i yapıp onu Tanrı) edindiler ki onun (inek gibi) bir böğürmesi de vardı. Onun kendileriyle konuşmayacağını, onlara bir yol da gösteremeyeceğini görmediler mi ki ona tutundular?.. Kendilerine yazık ediciler oldular?**
(A'râf: 148)
(Derler ki, Samiri, buzağıyı pek hileli yapmışta. İçine yel girince böğürürdü.. Doğru olabilir.. Fakat elbette ki Hazreti Allahın izniyledir.)
Gün geçtikçe Sapıkların üzerine bir ürkeklik geldi unsızın.. Belki puta tapma heveslerini almışlardı, yahut Hazreti Mûsâ (A.S.) in gelince diyeceklerini düşünmüşlerdi. Esasen Hazreti Harun ile mü'minler, ayrı ibadet «diyorlardı. Sapıklardan bir kısmı, buzağının onlara do-Iı anmadığını görüyorlardı.
Kısacası için için pişmandılar.
Vaktaki (buzağıya tapmaktan) çok pişman **oldular ve kendüerinin muhakkak saptıklarını gördüler: «Eğer Babbimiz bize acımaz, bizi** bağışlamazsa **herhalde en büyük ziyana uğrayanlardan olacağız.» dediler.**
(A'râf: 149)
Onların pişmanlıkları tekrar müminleri sevindirdi.
Hazreti Harun (A.S.) buzağıyı kaldırmak dileğinde I ulundu.. Lâkin sözünü geçiren Samiri ile koyu sapıklar yine direndiler..

Münakaşalar, kavgalar başladı. Hazreti Mûsâ (A.S.) in dağdan indiği gecenin sabahında bile hâlâ iki taraf çekişiyorlardı.

**

Hazreti Mûsâ (A.S.) kırkıncı gecenin sabahında pek müteessir bir halde, dağın eteğine varınca, orada fedaisi Hazreti Yuşâ (A.S.) ı kendisini bekler buldu.

Hazreti Musa (A.S.), Hazreti Yuşâ (A.S.) dan haberler sordu.. Hazreti Yuşâ (A.S.) dağa çıkılırken, kırk gün önceki, konuşulanları anlattı.

Hazreti Mûsâ (A.S.) yürüdü.

Hızlı gidiyordu.

Elindeki Tevrat levhalarını sıkı sıkı tutuyordu.

Hep içinden şunlar geçiyordu:

«Demek ümmetim buzağıya taptılar?.. Allahımın imtihanını kaybettiler.»

Ordugâha yaklaşılınca, gürültüleri işittiler.

Hazreti Yuşâ (A.S.), sonra olanlardan habersizdi:

«Eğleniyorlar galiba..» dedi.

Lâkin yaklaşınca, onun da gözleri açıldı. Yüzü kızardı.

işte bir buzağı heykeü yüksekteydi.

Çevresinde müminlerle sapıklar çekişiyorlardı.

Hazreti Harun (A.S.) a öldürmek için saldıranlar bile çıkıyordu.

Hazreti Mûsâ (A.S.) kederli ve öfkeüydi.

Meydana koştu.

Elindeki Tevrat levhalarını yavaşça bıraktı.

Halka ilk sitemde bulundu.

Sonra Hazreti Harun (A.S.) a geldi.. Başını kavradı, kendine doğru çekti..

— 78 —

Hazreti Harun (A.S.) olanları anlattı, kendisini savundu.

Halk da kısmen tastik etti.

Hazreti Harun (A.S.), fitne olmasm diye sustuğunu, lı.ılka bunun Allah'ın bir imtihanı olduğunu anlattığını tekrarladı.

Bazıları da, Hazreti Mûsâ (A.S.) a, aradığı Allah'ı yaptıklarını söylediler.

(Derler ki Mûsâ, Pek kızgındı.. Tevrat levhalarını savurdu, hepsi kırıldı.. Sonra tekrar yazdı.. Halbuki aşağıdaki âyetlerde görüleceği veçhile, Hazreti Mûsâ levhaları ancak bırakıvermiştir.. Onları, Allah kelamlarım, nasıl kırardı kızgınlıktan ve istemeyerek de olsa?.. Bu levhalar daha sonraları tsrailoğullan tarafından konulmamıştır. Tevrafm tahrif edildiği gibi.)

işte bu olaym Kur'an-ı Kerim'deki çeşitl' âyetleri:

1. A'râf sûresinden:

Mûsâ kavmine öfkeli, kederli döndüğü zaman dedi ki: «Size bıraktığım şu makamımda arkamdan ne kötü işler yanmışsınız! Rabbinizin emrini (beklemeyip) acele ettiniz ha?.» (Tevrat) levhaları (m) bırakıverip kardeşinin başından tuttu, onu kendine doğru çekiyordu. (Harun) «Anamoğlu, dedi, bu kavm (bu adamlar]) beni cidden zayıf gördüler (hırpaladılar.) Az kaldı beni öldüreceklerdi. Sen de bana düşmanları sevindirecek harekette bulunma böyle. Beni zalimler güruhuyla beraber tutma». (Mûsâ) dedi ki: «Ya Rab, beni de, biraderimi de yargıla. Bizi Rahmetinin içine sal. Sen esirgeyenlerden daha esirgeyensin.»

Şüphe yok ki buzağıya (Tanrı diye) tutunanlara Rablerinden bir gazab, dünya hayatında da bir horluk erişecektir. İşte biz (Allaha karşı) yalan düzenleri böylece cezalandırırız. Kötülükler işleyip de sonra ardından tevbe ve bununla beraber îman edenler (e gelince): Şüphesiz ki Rabbin bunun ardından (o tevbe ve îmanlardan sonra) elbette (kendilerini) yarkğayıcıdır, hakkıyla esirgeyicidir. Vaktaki Musa'dan o öfke uzaklaşıp sükûn hasd oldu, (bıraktığı) levhaları aldı. Onun bir nüshasında (şu da yazdı idi: «Sapükhktan kurtulup) hidayet (e), (azâbdan sıyrılıp) rahmet (e kavuşmak) o kimselere mahsustur ki onlar Rablerinden korkarlar.»
(A'râf: 150-134)
(İşte buradan da görülüyor ki, Tevrat levhaları kı-rilmamıştır.. Hazreti Musa, Hazreti Harun'un başını kavramak için onları bırakmış, sonra tekrar almıştır.. Üzerinde yazılanlardan bir emir bile âyette zikredilmiştir.) 2. Tâhâ sûresinden:
Derhal Mûsâ öfkeli ve tasalı olarak kavmine döndü. «Ey kavmim, dedi. Rabbiniz size güzel bir vaad ile söz vermedi mi.. Yoksa (ayrılışımın üzerinden) sizce çok zaman mı (geçip) uzadı?.» Yahut Rabbinizden size bir gazab va-cib olmasını mı istediniz de bana olan vaadinizden caydınız?..»
Dediler: «Biz sana verdiğimiz sözden kendimize malik olarak caymadık. Fakat biz o kavmin zinetinden bir takım ağırlıklar yüklen-

mişdik de onları (ateşe) atmıştdi. Samiriy de (kendi zinetini) böylece atmıştı.»
Hülasa: o, kendilerine böğüren bir buzağı heykeli (döküp) çıkarmıştı. (Gerek o, gerek avenesi): «İşte sizin de, Mûsanın da tanrısı budur!. Fakat (Mûsâ) unuttu» demişlerdi. Bilmiyorlar mıydı ki o (buzağı) onlara hiçbir sözle mukabele edemiyor, onlara ne bir zarar, ne de bir faide vermek kudretine malik olabiliyordu.
Andolsun Harun onlara daha evvel: «Ey kavmim, siz bu (buzağı) ile ancak imtihana çekildiniz. Sizin hakikî Rabbiniz çok esirgeyen (Allandır). Haydi bana tâbi olun, benim emrime itaat edin» demişti.
Onlar ise: «Biz, demişlerdi, Mûsâ bize dönüp gelinceye kadar o (buzağı) ya (tapmakta) kaim ve daim olmaktan katîyyen ayrılmayacağız. Mûsâ (avdetinde) dedi ki: «Ey Harun, bunların saptüdarını gördüğün zaman bana tâbi olmandan seni meneden ne idi?. Sen benim emrime isyan mı ettin..»
(Harun) dedi: «Ey anamoğlu, sakalımı, başımı tutma. Hakikat ben senin: — tsrailoğulları arasında ayrılık çıkardın, sözüme bakmadın, diyeceğinden korktum.»
(Mûsâ) «ya senin zorun ne idi ey Sâmiriy?» dedi.
O da (şöyle) dedi: «Ben onların görmediklerini gördüm. Binaenaleyh o peygamberin izinden bir avuç (toprak) alıp onu (erimiş hulliyyâün içine) attım. Bunu bana nefsim hoş gösterdi böyle.»

(Musa) dedi: «Haydi (defol) git! Çünkü senin hayatın boyunca (nasibin benimle) temas etmeyin demendir. Sana, senin için şüphesiz asla vaz geçUemiyecek bir ceza günü dahi vardır, üstüne düşüp taptığın ta»yına bak, biz onu (cayır cayır) yakacağız, sonra onu parça parça edip denize atacağız.» Ancak sizin Tanrınız kendisinden başka hiçbir Tanrı bulunmayan Allahtır. Onun ilmi her-şeyi kuşatmıştır.
(Tâhâ: 86-98)
(Derler ki, Samirî, yukarıdaki âyetlerden meâlen istihraç edildiğine göre, bir gün Cebraü (A.S.) Hazreti Musa'ya gelince, ona görünmüş ve Samirî, atının toprağından almış.. Buzağıyı yapınca bu toprağı karıştırmış ve buzağı böğürmüş.)
Hazreti Mûsâ (A.S.), hâlâ böğürmekte olan altın buzağıyı yakalayıp indirmelerini ve bir ateş yakıp içine atmalarım emretti.
Mü'minler koşuştular..
Fakat yine başta Samiri ve hâlâ pişman olmamış sapıklardan binlercesi karşı durdular.
Yapılacak başka şey yoktu.
Hazreti Mûsâ (A.S.) bu sapıklara karşı kılıç kulla-mlmasım emretti.
Sabahın o saatındam akşama kadar döğüşüldü..
Binlerce sapık öldürüldü..
Diğerleri saklandılar, yahut tövbe ettiler..
Samirî kaçtı..
Hayatının sonuna kadar çöllerde canayarlarla yaşamaya mahkum edildi.
Akşama doğru, ateş yakılmıştı. ■

Buzağı alınıp içine atıldı ve eritildi.
Hazreti Mûsâ (A.S.), binlerce ölünün bulunduğu meydana bazan bakıyordu buzağı ateşte eritilirken.
Aklına Hızır (A.S.) ile yaptığı seyahat geliyordu.
Hızır (A.S.) mümin bir anne babanın oğlunu, ilerde ı.upık olacak diye öldürmüş ve yerine doğacağın onları sevindireceğini söylemişti.
Yoksa o olay bu muydu?..
Belki de.
işte mü'min bir kavmin bir gurup evlatları sapıttı uslar ve öldürülmüşlerdi.
Hazreti Mûsâ (A.S.), buzağının altınları eriyip so-ir uyunca, hepsini toz haline getirdi. Büyük su birikintilerine, derelerin öyle yerlerine (deniz) denirdi, oraya götürüp attırdı.
Böylelikle, hem halk buzağıda hiç bir kudret olmadığım görmüşlerdi, hem de Mısır'dan çalman zinet eşyası îsrailoğullanndan geri alınıp asıl mülk sahibine, Allah'a, iade edilmişti. Artık o, dilediğine vakti gelince onları tekrar toplatırdı. Hele yeraltında bir zaman için Hrlerinden temizlensinlerdi.
Hazreti Mûsâ (A.S.) ölenleri de uzaklara, çöle gömdürdü.
Geceleyin bütün Israiloğulları pek pişmandılar.
Komisi de dıştan öyle görünüyor, fakat içten yine nefsine uyuyordu.
Israiloğulları pek kötü şeyler yapmışlardı..
Ayrıca Hazreti Mûsâ (A.S.) ı incitmişlerdi.
Andolsun, Mûsâ size en açık delilleri getirdi. Sonra siz onun ardından (gıyabında) o buzağıya tütündünüz (onu tanrı edindiniz.) Siz (öyle) zalimlersiniz.

Bir vakit «Size verdiğimiz (Tevrat) ı kuvvetle tutan (ona sımsıkı yapışın, söz) dinleyin» (diye) «Tur» u tepenizin üstüne kaldırıp sizden teminatlı vaad almıştık. «(Kulağımızla) dinledik, (kalbimizle) isyan ettik» demişlerdi. (Çünkü) küfürleri yüzünden özlerine buzağı (bir su gibi) içirilmiş (iyice işlemiş) ti. De M: «Eğer mü'min (kimse) 1er iseniz inancınız size ne kötü şey emrediyor.»
(Bakare: 92-93)
Hazreti Mûsâ (A.S.) ertesi sabah, IsrEiloğullarını topladı ve buzağıya taptıkları için tövbe etmelerini istedi:
Ve hani Musa kavmine: «Ev kavmim, siz buzağıya tutunmakla (onu tann edinmekle) şüphesiz kendinize yazık etmişsiniz. Hemen Alla-hınıza tevbe edip nefislerinizi öldürün (islâh edin), böyle yapmanız Allanınız katında, sizin için çok hayırlıdır» demişti de...
(Bakare: 54)
Hazreti Mûsâ (A.S.) in bu uyarışı kabul edildi. Hazreti Mûsâ (A.S.), bütün Israiloğullân namına, içlerinden seçtikleri yetmiş kişiyi aldı. Hep birlikte Tur Dağı'na gidildi. Yasak sınırda duruldu..
Hazreti Mûsâ (A.S.) dağa çıkacaktı artık. Gelenler, ummadığı bir teklif yaptılar: «Ey Mûsâ, Allahımızı biz de görmek istiyoruz.» Buna eskiden de Hazreti Mûsâ (A.S.) şahit olmuştu. Üzüldü. Demek hâlâ şüphedeydiler.
— 84 —
Onlar, kendisinin bile Allah'ın cemalini görmeyi dile-*Uği* zaman, Allahmı göremiyeceği ihtarını aldığını ve da-H'i baktığını, dağm Allah tecellî edince, nasıl parçalandı-Ki'u anlattı.
Fakat tatmin olmadılar.
Arzularında direndiler.
O zaman ortalık birdenbire karıştı.
Tur dağı sarsıldi.
Yıldırımlar düştü..
Kasırgalar patladı..
Ve gelen yetmiş kişi yere düşüp öldüler..
Hazreti Mûsâ (A.S.) pek üzüldü..
Dağa çıktı, Allanma niyazda bulundu..
Bu niyaz kabul edildi..
Hem ölenler dirildiler, hem îsrailoğullar!, tövbeleri karşılığı affedildiler.
Bir de hatırlayın o zamanı ki siz (Mûsâ ile birlikte Allaha karşı özür dilemek, onun emirlerini dinlemek üzere çıktığınız vakit) «Ey Mûsâ, biz Allahı apâşikâr görünceye kadar sana kafiyen îman etmeyiz» demiştiniz de gözünüz bakıp dururken sizi o yıldırım (sayha) çarpmıştı. Sonra ölümünüzün arkasından sizi yine dirilt-miştik. Gerekti ki şükredesiniz.
(Bakare: 54)
...Allah da tevbelerinM kabul etmişti. Çünkü o, tevbeleri en çok kabul edenin, en çok esirgeyenin, ta kendisidir.
(Bakare: 54) Bilâhare, sizi bundan sonra da affetmiştik. Gerekti ki şükredesiniz.
(Bakare: 52) — 85 —

Mûsâ, tayin ettiğimiz vakitte (tevbe için beraberinde götürmek üzere) kavminden yetmiş adam ayırdı. Vaktaki onları müthiş bir sarsıntı tuttu, dedi ki: «Ya Rab, eğer dileseydin onları da, beni de daha evvel helak ederdin, içimizden bir takım beyinsizlerin işlediği (günâh) yüzünden hepimizi helak mı edeceksin?. Zaten o da senin imtihanmdan başka (bir şey)-değildi. Sen onunla kimi dilersen sanıklığa götürür, yine onunla kimi dilersen (bunu da) doğru yola iletirsin.. Sen bizim velimizsin. O halde bizi yarlığa. Bizi esirge. Sen yarhğayı-cdann en hayırhsısın» «Dünyada da, âhirette de bize iyilik yaz. Biz hiç şüphesiz (tevbe ederek) sana döndük.» Buyurdu: «Ben azabıma kimi dilersem onu duçar ederim. Benim rahmetim ise her şeyi kuşatmıştır. Onu (rahmetimi, küfürden, mahiyetten) sakınmakta, zekâtı vermekte, bir de âyetlerimize îman etmekte olanlar (yok mu?) işte onlara has olmak üzere tesbit edeceğim.» (A'râf 155-158)

IV

GÖÇ HAZIRLIĞI

Altın buzağı olayı çabuk unutuldu.

Görünüşte îsrailoğulları, Hazreti Mûsâ (A.S.) in çevresinde birliktiler.. Hazreti Harun (A.S.) **a** da aynı İnancı gösteriyorlardı.

Günler, haftalar, aylar geçiyordu.

Hâlâ Tur Dağının sağında konaktaydılar.

Hazreti Mûsâ (A.S.) büyük bir mescit çadırı yaptırıyordu.

Ayrıca şamdanlar.. Sofra takımları..

Ve Tevrat levhalarıyla ezberlediği Tevrat ahkamını

yazdırdığı maddeleri koyacak büyük bir tabut.

Emir aldıkça dağa çıkıyor, yeni emirler tebellüğ ediyordu.

Bazan bunları çadırda da alıyordu.

Tevrat, kısımlar halinde nazil oluyordu.

Bunlar olurken, yine onu çekemeyenler **ve** için için inanmayanlar yeni bir dedi kodu çıkardılar.

Fısıldamıyorlardı:

«Musa'nın bedeninde bir özrü var.»

Bu dedi kodunun çıkmasına sebep, Hazreti Mûsâ (A.S.) in edep ve utanmasından, tenhaya çekilip yıkan-masıydı.. Topluluk içinde soyunun çıplak kalamıyordu.

Fitneciler arasında affedilmeleri için Hazreti Mûsâ

(A.S.) la beraber Tur Dağı'na giden ve «Allah'ı görürsek inanırız..» diyenler bile vardı..
Esasen her şey, hemen hemen hepsi birbirine akraba olan bu milyonluk îsrailoğullarının ileri gelenlerinden çıkıyordu.
O dağa giden ve «Allah'ı göreceğiz, öyle sana iman edeceğiz» diyen yetmiş ileri gelen adam, daha orada ateş çarpıp, dağ sarsılıp öldükleri zaman, Hazreti Mûsâ (A.S.) m duasıyla ve niyaziyle tekrar dirilmiş, birbirlerinin nasıl dirildiklerini de görmüşlerdi.
Buna rağmen, hemen şımarmışlar, Allah'a yalvarmışlardı:
«Allahımız, bizi de peygamber yap..»
îşte bu sözlerinde Hazreti Mûsâ (A.S.) ı ne kadar kıskandıkları, tam imandan çok, dünya satvetine önem verdikleri açığa çıkmıştı.
Hazreti Musa (A.S.) olmasa, altın buzağı uğrunda savaş devam edecek, yetmiş bin ölü değil (bazılarına göre üç bin) daha fazla ölü verilecekti.
Hazreti Mûsâ (A.S.), ileri gelenlere, peygamber olmaları istekleri karşısında da kızmamıştı.
Dönüşte ancak, bütün geçen olayları hatırlatarak sonunda, kendisini peygamber bildikleri halde, niçin cezalandırıldıklarını sormuş, sitemde bulunmuştu.
Hani Mûsâ, kavmine: «Ey kavmim, benim, size hakikaten Allahın peygamberi (olarak gönderilmiş) olduğumu bildiğiniz halde niçin beni ezâlandmyorsunuz?...» demişti. îşte onlar (Hak'tan) sapıp eğrildilderi zaman Allah da onların kalplerini (hidayetten) döndürdü. Allah fasıklar güruhuna hidayet etmez.
(Saf: 5)
— 88 —
Devamlı ihtiraslar yüzünden, dilleri başka içleri başka konuşan bu adamlar, sözde Hazreti Musa (A.S.) a bağlı görünüyorlardı ama, gerek kendileri ve gerekse yakınları aracüığıyla, Hazreti Musa'nın her hareketini föz hapsine almışlardı.
Bula bula Hazreti Mûsâ (A.S.) m hayasından tenli ;ıda soyunup yıkanmasını dillerine dolamışlardı.
Halbuki bunun sebebini düşünecek, bulacak ve tatbik edeceklerdi.
Bu dedi kodu pek tuttu.
Artık halk tabakası kısmı da kesinlikle Hazreti Mu-I& (AS.) m bedeninde özrü bulunduğuna inanmışlardı.
Söyleşip duruyorlardı.
Alay ediyorlardı.
Birisi, Hazreti Mûsâ (A.S.) gibi, açıkta yıkanmak istemese ona bağırıyorlardı:
«Ne o, yoksa senin de Mûsâ gibi bedeninde bir özür-mü var?...»
Onlar ki, yasaklandığı halde, yine açıkta ve en yakınlarıyla zina yapıyorlardı.
Onlar ki, hayvanlarla düşüp kalkıyorlardı.
Onlar ki, değil bedenlerini, edep yerlerini bile gizlemekten rahatsız oluyorlardı..
Elbette başlarındakilerin telkinlerine uyacaklardı.
Nihayet yapılan dedikodular Hazreti Musa (A.S.) in da kulağına geldi..
Halkı toplayıp öğüt verdi.
Ar haya duygusunun insanda doğuştan bulunduğunu, insanın bunu zamanla kaybettiğini anlattı.
Adem ve Havva'nın bile yaprakla örtündüklerini, sonra ilk işleri deriye sarınmak olduğunu hatırlattı.
Pişman olmuş göründüler..
Lâkin tekrar aynı dedi kodular artarak başladı.
— 89 —

Hazreti Mûsâ (A.S.) ı yıpratmak isteyenler, yeni bir şekle sokmuşlardı dedi koduyu.
Şu telkini yapıyorlardı:
«Musa'nın özrü olduğu anlaşıldı.. Demek peygamber değilmiş.. Peygamber olsa, Allah'ı onun özrünü, sakatlığını, derhal giderirdi.»
Hazreti Musa (A.S.) bunları da işitti. Pek incindi. Maksadı kavramıştı.
Çünkü yalnız kendisi değildi, tenhada soyunup yıkanan. Başta Hazreti Harun (A.S.) ve Hazreti Yuşâ (A.S.) olmak üzere, bir kısım tam mü'minler, öyle yapıyorlardı.
Onların dile dolanmayıp, yalnız Hazreti Musa (A.S.) m hedef alınmasının maksadı kendiliğinden açığa çıkıyordu.
Hazreti Musa (A.S.) dayanamadı..
Hazreti Allah (C.C.) a niyazda bulundu:
«Ey sevgili Allahım!.» dedi yürekten.. «Halkı toplar, önlerinde soyunur ve özrüm olmadığını gösteririm ama, bu bana pek ağır gelir.. Nasıl öyle bir günâhı işlerim.. Sen Kadiri Mutlaksın.. Sebebini halk edersin.. İncitmelerinin arkası kesilir.. Onlara kırgın değilim.. Çünkü baştakiler ihtiraslı, halk ise cahil..»
Hazreti Allah (C.C.) bu sebebi halk etti.
Bir gün Hazreti Musa (A.S.) derede tenhaya çekilmiş, yine soyunmuş ve elbiselerini bir taş üzerine koymuştu.
Ansızın bir esinti çıkmış ve elbiselerini taştan almış götürmüştü.. Hazreti Musa (A.S.) elbiselerinin peşinden koşarken, farkmda olmadan diğer yıkananlarm arasından geçmişti ve elbiselerini yakalayıp giyinmişti.
— 90 —
Bu suretle halktan en az bir kaç yüz kişi onun çıp-lıık bedenini iyice görmüşlerdi.
Birbirlerine şöyle dediler:
«Musa için çıkan dedi kodular yalanmış.. Gördük, bedeninde hiçbir özür yok..»
Böylelikle Allah onu temize çıkardı.. İncitmeler kesildi. İtibarı anlaşıldı.
Ey îman edenler, siz de Musa'yı incitenler gibi olmayın. Nihayet Allah onu dedikleri şeyden temize çıkardı. O, Allah indinde yüzlü (itibarlı bir zat) îdi.
(Ahzâb: 69)
(Şunu anlatırlar:
Bir gün Hazreti Muhammed, ganimet teksim ederken, itiraz edenler olmuştu.. Hattâ pek ileri geri konuşulmuş, «Bu, Allanın rızası istenmeyerek yapılan bir taksimdir.» denmişti. Hazreti Muhammed, sözlerden incindi önce.. Öfkelendi.. Sonra şu cevabı buyurdu ve sabretti: «Musa'ya, Allah rahmet etsin, andolsun ki ona bundan daha fazlasıyla eza edilmişti de sabretmiş ti.)
Elbette bu olayda ve Hazreti Allah (C.C.) m buyurduğu âyette, kullar için ebede kadar rehber olacak i'ur vardı.
Şöyle aydınlatılmak isteniyordu insanlar: «Hazreti Mûsâ (A.S.) ı örtünmüş görmekle, bedeninde özür var hükmüne, fitnesine, kapılmayın.. Bilmediğiniz, öğrenmediğiniz, işitmediğiniz, gizli şeylerden hüküm çıkarmayın.. İftira etmeyin.»
— 91 —

Israiloğulları, Tur Dağı sağındaki yerlerde, aylarca kaldılar..
Sıkılmışlardı..
Söyleyip duruyorlardı:
«işte içimizden sapıklar öldüler.. înen Tevrat hükümleriyle amel ediyoruz.. Daha ne zamana kadar burada kalacağız? Vâd edilen süt ve bal akan diyara gitmek hakkımızdır.. Allah bizi affetti.»
Hazreti Mûsâ (A.S.) sabır tavsiye ediyordu:
«Bekleyin.. Allahımız elbette gününü buyuracaktır. Ben bir peygamberim, emir almadan hicret edemem..»
Hazreti Musa (A.S.), burada Tevrat'ın üç kısım hükmünü ve tarihi vakaları almış, tebliğ etmişti.
Henüz Tevrat'ın sonu gelmemişti..
Hazreti Mûsâ (A.S.), pek ihtişamlı yaptırdığı çadırla çok ilgileniyordu..
Süslettirmiş, bilginlere güzel şamdanlar yaptırmış, kokular hazırlatmıştı.
Mescitte de grup grup ibadet ediliyordu.
Tevrat levhaları (Elvab) ile, yazılanları koyduğu Tabut (Şehadet sandığı) sık sık açılıyor ve içinden gerekenler çıkarılarak okunuyordu.
Esasen ünanı ileri olanlar, Tevrat'ın nazil olan âyetlerini derhal ezberliyorlardı.
Bir de içten içe sapık olan, Hazreti Mûsâ (A.S.)' l kıskanan Karun ezberliyordu.
Esasen kendisi gibi, sesi de güzeldi.
Halbuki bir sapığın Tevrat'ı herkesten iyi ezberlemesin de ve güzel güzel okumasında başlıca iki sebep vardı:
1. Karun, hâlâ Hazreti Mûsâ (A.S.) ı sihirbaz sanıyordu.. Tevratı ezberliyor, her âyeti üzerinde duruyor, günlerce incelemeler yapıyor, sihir sırrı

elde etmeye çalışıyordu.. Bakırı altın yapmak, yeryüzünün en zengini olmak, onu tatmin etmiyordu.. Hedefi, ne bahasına olursa olsun, Mûsâ (A.S.) in yerine geçmekti. Bu da ancak onun gösterdiği mucizelerden büyüklerini göstermekle mümkündü.
2. Dıştan ise kendisini, Allah'a en kulluk eden göstermek arzusundaydı.. Tevrat'a böylesine sarılmakla halkı kandırmak istiyordu. Nitekim, esasen zenginliğiyle ve tefeciliğiyle kendisine bağladığı yüzbinlerce insan, onda bir üstünlük görüyordu... «Karun'u Allah bizden fazla sevmese, itibarını yükseltmese, böylesine bilgin, zengin, güzel mümin yapmaz.. Muhakkak ki ilerde peygamber olacaklardandır.» diyorlardı.
Fir'av'ın sihirbazları, büyücüleri gibi, îsrailoğulla-rının içinde de vardı.
Bunlar da Hazreti Mûsâ (A.S.) a düşmandılar..
Çünkü Tevrat, sanatlarını yasaklamıştı.
Daha da birçok yasaklar ve mecburiyetler vardı ki bunlar îsrailoğullarını, grup grup rahatsız ediyordu.
Çünkü işlerine gelmiyordu..
Onemir (Avamiri Aşere) den ayrı bu emir ve yasakların önemlilerinden birkaçı şöyleydi:
1. Her şeyde kısas gereklidir.. Göze göz, dişe diş, ayağa ayak, ele el, cana can.
2. Mal ve hayvan karşılığı diyeti ödenir.
3. Sihirbazlar, cinciler, falcılar, baba dövenler, adam' öldürenler, kızını ve oğlunu namussuzluğa gönderenler idam edilir.

4. Yakın ve uzak akrabaya bakmak vazifedir.
5. Misafirler ve garipler korunur.
6. Zekât ödenir., (bunun şekli ve mikdarı tayin edilmişti...)
tste bunlar ve benzeri emirlerle yasaklar, îsrailoğul-larıru tedirgin ediyordu.
Meselâ Karun zekat vermekten çekinir, binbir hileye baş vururdu..
Hazreti Mûsâ (A.S.), bütün direnmelere rağmen, kurduğu teşkilâtla ve kendisine inananlarla şeriatini eksiksiz yürütüyor, asla müsamaha etmiyordu..
Esasen buna mezun değildi.
Hazreti Mûsâ (A.S.), aylarca uğraşıp, îsrailoğulla-rına iyice çeki düzen verdi..
Görünürde, pek emir ve yasakları çiğneyenlerle karşılaşmıyordu.
Yine emir aldı..
Bir mezbah (kurban kesme yeri) yaptırdı. Başkan, Hazreti Harun (A.S.) du.
Seyre gelenler, merakla bakıyorlardı.
Bundan fesatçılar faydalandılar.
Şu dedi koduyu yaydılar:
«Musa, yaptırmakta olduğu kurban yerinde, insan kesecek. Tıpkı Fir'avn gibi.. Çocuklarımızdan, ana baba, kardeş, ailelerimizden olacağız..»
Aklı başındakiler kabul etmiyorlardı:
«Şeriatimizde adam öldürme yok.. Cezası kısastır. Nasıl yapılır?..»
Münakaşa başlıyordu:
«O halde niçin yapılıyor bu kurban yeri?.»
«ihtimal Allahımıza hayvan kurban edeceğiz..»

Fesatçılar gülüyorlardı:
«Kesecek hayvanımız olsa, kendimiz keser yerdik., l'.mm Allah da biliyor ve bize aylardır bıldırcın (yeîv ku-■ M) gönderiyor,.»»
Tartışmalar bu türlü uzayıp gidiyordu.
Nihayet Kurbanyeri (Mezbah) bitti.
Fakat Hazreti Mûsâ (A.S.) kurban merasimi yaptırmadı.
Sabırsızlar sordular:
<Ey Mûsâ, mademki atamız peygamberler gibi, kur-b;m kesmeyecektin, niçin bunu yaptın?..»
Hazreti Mûsâ (A.S.) aynı cevabı veriyordu:
«Allah buyurdu yaptım'.. Fakat henüz ne kurban edeceğimi bildirmedi.»
Aradan bir kaç ay daha geçti.
Bir gün sapık fesatçılar, *genç* bir ineği yakmlarda-kilere gösterdiler:
«Şuna bakın!.. Tam altın sarısı.. Böyle güzeli doğdu
mu?...»
Bu kadarı yetti.
Her bakan genç ineğe tutuluyordu. Seyrine doyamıyordu. Birkaç gün sonra, fısıltılar başladı: «Bu inek, altından yaptığımız buzağının büyümüşü». «Evet o.»
«O halde Allah, Musa'nın böğüren buzağımızı ateşe atıp eritmesine razı olmadı.. Tıpkısını verdi.»
«Yani kendisi aramıza katıldı.. Ona tapmalıyız.»
Fısıltılar genişledi.
Genç inek serbest bırakıldı.
Tımarında, bakımında, yarışıldı.
Tenhalara sürülüp, gizlice ibadete kalkışanlar oldu.
Seviniyorlardı:

«Nihayet bizim de bir putumuz oldu.. Körler gibi, görmeden tapmaktan kurtulduk..» diyorlardı.
Yine bir sabahtı..
Hazreti Musa (A.S.), mescit önünde ibadetini yapmış ti..
Öğütlerde bulunmuştu.
Birdenbire vahy aldı.
Hazreti Allah (C.CJ, bir kurban kesilmesini emretti.
Hazreti Musa (A.S.) hemen ümmetine emri tebliğ etti.
Aralarında uzun konuşmalar başladı:
Bir zaman da Mûsâ, kavmine: «Allah size her halde bir inek boğazlamanızı emrediyor» demişti.
Onlar: «BM eğlence mi ediyorsunuz?» demişti. Mûsâ da: «Ben cahillerden olmaktan Allaha sığınırım» demişti.
(Bakare: 67)
îsrailoğullannm orada bulunanlarının itirazı ilk önce samimiydi..
Çünkü, Mısır'dan kalma sığırın kudsiyeti geleneği fcenüz sürüp gidiyordu.. İkincisi de, hayvan kesilmeyecek kadar, îsrailoğullan mevcuduna göre az ve kıymetliydi.
Hazreti Mûsâ (A.S.) m o sabahki emri böylece kaldı.
Mademki tebliğ etmişti..
Başbaşa verir, bir inek bulur kurban ederlerdi.
Yani anlaşırlardı.
Öğleye doğru başka bir hadise oldu.
Cinayet işlenmişti..
Lâkin bütün aramalara rağmen, katil bulunmamıştı.
Halbuki kısasın tatbiki gerekiyordu.

I laik bağınyordu:
«Ey Mûsâ!.. Mademki peygambersin, ilk önce senin |l riatl tatbik etmen ve katili bulman, bize kısas için ver-R)l ıı gereklidir..»
Hazreti Mûsâ (A.S.) uzun tahkikatlardan sonra şüp-h.Iüeri toplattı.. Fakat onlar da birbirlerinin üzerine atı-> urlardı cinayeti.
îsrailoğullan birikmiş, neticeyi gözlüyorlardı.
Hazreti Mûsâ (A.S.) olsun, Hazreti Harun (A.S.) ■»■un, şüpheliler arasmda kimin katil bulunduğuna hüküm veremiyorlardı.
Hazreti Mûsâ (A.S.) nihayet, Allaha sığındı.
Aldığı vahyde cinayete ait emir yoktu.
Ona yine bir inek kurban edilmesi tekrarlanıyordu.
Hazreti Mûsâ (A.S.) emri hatırlattı îsrailoğullarına.
Cinayet unutuldu ve karşılıklı, durum, münakaşa idildi:
(Yine) demişlerdi ki: «Bizim için Kabbine dua et de onun (o ineğin) ne olduğunu (kaç yaşında olaoağını) bize iyice açıklasın.» (Mûsâ da: Allah) diyor ki o, ne çok yaşlı ne de pek genç ikisi ortası bir dinç (inek) tir. Artık emrolundu-ğunuz şeyi yapın.» demişti. (Tekrar) şöyle söyîedilerdi: «Bizim için Rab-bine dua et de onun donu (rengi) nedir, bize tam açıklasın.» O da: (Rabbim) diyor ki: O, bakanlara ferahlık verecek sapsarı bir inektir» demişti.
(Yine) demişlerdi: «Bizim için Rabbine dua et de o nedir? Apaçık anlatsın bize. Çünkü bizce birçok inekler birbirine benziyor. Allah di-

lerse (istenen ineği bulmaya) muvaffak oluruz (yahut hidayete erdirilmiş bulunuruz.) (Musa) şöyle dedi: «Bahbim buyuruyor İd: O, ne boyunduruğa koşulup arazi sürecek, ne ekin sulayacak bir inektir. Salmadır (yahut her ayıptan salimdir). Hiçbir alacası da yoktur.» Onlar: «İşte şimdi hakikati getirdin (vasfım tastamam bildirdin)» dediler.
(Bakare: 68-71)
Bilhassa mü'minler anlayacaklarını anlamışlardı.
Hazreti Allah (C.C.) gizlice tapılmaya başlanan, sarı buzağının büyümüşü sanılan ineğin kurban edilip ortadan sapıklığın kaldırılmasını diliyordu.
Koşup ineği getirdiler
Sapıklar kızmışlardı..
Fakat puta tapma küfürleri öylesine içlerine yerleşmişti ki, bu san ineğin, hemen Mûsâ -(A.S.) a gazabım yağdıracağım umdular.
Kızgınlıklan ümit ve sevince döndü.
Beklediler.
Hazreti Mûsâ (A.S.) soğukkanlılıkla yakındaki bir adamına emir verdi.
«Kes şunu..»
O adam, arkadaşlanyla ineği kurbanyenne yatırdı ve kesti...
Sapıklar, yine ümitsizliğe düştüler.
îşte putlan kesiliyordu da ne emir verene ne de kesene bir şey oluyordu... Sindiler.
...Bunun üzerine o ineği (bulup) boğazladılar ki az kaldı (bunu) yapmayacaklardı.
(Bakare: 71)
— 98 —
Hâlâ cinayetten şüpheliler bekleşiyorlardı:
ölenin akrabalan Hazreti Mûsâ (A.S.) a âdeta çıkıntılar:
*Ey Mûsâ!.. Buraya bir kısas için toplandık.. Sen hıujka şeylerle uğraşıyorsun.. Yoksa katil bu inek midir?.. Yapılacak şeriati unutturmak mı istiyorsun bize .»
Hazreti Musa A.S.) bir zaman daldı...
Yüzü nurlandı.
«Merak etmeyin, şimdi kısas yapılacak..» dedi.
Devam etti:
«Kesilen ineğin birer parçasını alın..»
ölenin akrabalan koşuşup aldılar.
öldürülen hâlâ yerde yatıyordu.
Hazreti Mûsâ (A.S.) ikinci bir emir verdi:
«O parçalarla ölene vurun..»
Vurdular..
ölen adam derhal dirildi.
Kendisini öldürenin kim olduğunu gösterdi.
Tekrar can verdi.
Katile kısas yapıldı.
Hani siz bir kimse öldürmüştünüz de onun (katili) hakkında birbirinizle atışmıştımz (her biriniz suçu üzerinden atmıştınız). Halbuki Allah sizin gizliyecek olduğunuz şeyi açığa varandı.
Onun için biz «Ona (öldürülen o adama,, kesilen o ineğin) bir parçasıyla vurun» demiştik. İşte Allah böylece ölüleri diriltir. Size âyetlerini (kudretini açıklayan delilleri, alâmetleri, mucizeleri) gösterir. Gerek ki, aklınızı başınıza alasınız.
(Bakare: 72-73)
— 99 —

(Derler ki, öldürülen adanı mecazidir.. Altın buzağı yerine, ona benzeyen genç bir inek peydahlanıp kendisine tapma hevesi uyanınca, sapıtma başlayınca, Haz-reti Allah bunu önlemiştir.. Katledilmek istenen, adam değil, tevhiddi.. Islâmiyetdi.. Buzağı gibi, inek yok edilince dirildi.. Fakat, suçluları gösterdikten sonra tekrar can verdi.. Çünkü İsrailoğulları ilerde tekrar sapıttılar.. Hele Tevrat'ı korumayı», tahrif edince.. Nice nice yüz yıllar sonra, ancak Hazreti Muhammed ile bu canlılar, putperestler yok edildi ve İslâmiyet ebede kadar nurunu götürecek müminleri buldu. Diğer dinlerdeki insanlar, Allahsızlar, ise insan sıfatını kaybetmişlerdir. Çünkü Allanın her insana lütfettiği kendisine halifelik şerefini soyunmuşlardır. Nitekim Hazreti Allah, tekrar sapıtmaia-laruu, cinayetlerini ve insan yerine taşlaşacak kadar şereflerini soyunduklarım, nursuz, hissiz kaldıklarım, şu âyetle acı acı buyuruyor:

Sonra, bunun arkasından yine kalbleriniz kaü-laştı. Şimdi o, taş gibi, yahut daha katı. Çünkü taşın öylesi vardır ki ondan ırmaklar kaynar, öylesi vardır ki yarılıp ondan su fışkırır, öylesi de vardır ki Allah korkusuyla yukardan aşağıya düşer (yüksekten aşağıya yuvarlanır). Allah ne yaparsanız hiçbirinden gafil değildir.

(Bakare: 74)

Bazıları da olayı açıklandığı gibi, dış görünüşüyle alırlar.. Yani, bu inekle alfan buzağı arasında münasebet yoktur. Hakikaten bir adam öldürülmüştür. Katili meçhuldür., înek kurban ediliyor, bir parçasıyla ölene vuruluyor ve o dirilip katili gösteriyor.. Kısas yapılıyor. Fakat böyie olsa herhangi bir inek kurban edilirdi. Tam

u I hu buzağı gibi bir sapsarı inek, en küçük teferruatına hatlar tarif edilmezdi.. Şüphesiz doğrusunu ancak Hazır!! Allah bilir ama, olay basit değildir.. İnsanlara çok İbretler verecek, düşündürecek önemde derindir.. Yine aklı buna götüren büyük bir delil de şudur.. Bakare suresi *!HH* âyettir.. Bir çok önemli bilgileri, hükümleri toplar.. Buna karşılık inek olayı yedi âyettir., Bakare inek demektir.. Eğer inek olayı anlatılan dış görünüşüyle ba-MİT olsaydı, bir mucizeyi ancak ihtiva etseydi, Bakare suresi gibi pek mühim bir süre İnek-Bakare ismini almazdı.)

Hazreti Musa (A.S.), Mısır'dan çıktıktan on üç ay lonra artık îsrailoğullanru tam toplamış, milyonluk göçebe dinî bir devlet kurmuştu.

Tevrat Şeriatiyle amel ediyordu. Tevratm üçüncü kısmının nazil oluşu da tamamlanmıştı.

Yine aylar birbirini kovaladılar. İM sene oldu.. İki ay da geçti.

Tevrat'ın dördüncü kısmı da nazil oldu.

Ayrıca vâd edilen topraklara göç için hazırlık emri de verildi.

Vâd edilen topraklara giderken, sapıtmalar karşınında, Hazreti Allah (C.C.) in îsrailoğullarma tekrar lanet edeceği, cezalandıracağı tebliğ olundu..

Hazreti Musa (A.S.) göç hazırlıklarına başladı.

Mescid (çadır) m dört yanını, Israiloğullarını dört guruba ayırarak, ordugâh haline soktu.

Eli silâh tutan yirmi ile altmış yaşlan arasmdakile-rin mevcudu altryüzbin kişiydi.

Hazreti Ya'kub (A.S.) m oniki oğlunun adını alan on iki kabileyi, dört guruba, şu mevcutlarla böldü:

1. Gurup, çadırın güneyinde.. Ruben, Şimeon, Gad kabileleri.. 150 bin kişi.
2. Gurup, çadırın doğusunda.. Yahuda, Isakor, Ze-bulan kabileleri.. 190 bin kişi.
3. Gurup, çadırın batısında.. Efrayım, Manesse, Bün-yamın. 110 bin kişi.
4. Gurup, çadırın kuzeyinde.. Dan, Neftali kabileleri.. 150 bin kişi.

Hazreti Yûsuf'a hürmetten kabilesi onun adını değil, oğlu Efrayimin adım alıyordu. Hazreti Musa (A.S.) da Lâvi'den geldiği için Hazreti Hârunla beraber, kabilesi torunu Lâvinin adıyla anılıyordu.
Her gurubun bayrakları vardı.
Kumandanları ayrılmıştı..
Lavi kabilesi ayrıca mukaddes çadırı, Hazreti Yusuf (A.S.)'in lahdini taşıyacak, muhafaza edecekti.
Altıyüzbinlik ordu ve çocuklar, aileler, eşya, sürüler, elbette peş peşe gidemezlerdi. Aralarında günlük mesafeler bulunacaktı gurupların.
Eni önden, üç günlük yol ilerisinden Tabut (içinde Tevrat levhaları ve yazıları bulunan şehadet sandığı) gidecekti..
Hazreti Allah (C.C.) daha nasıl nimetler versindi İs-railoğullannaî...
Hazreti Musa (A.S.) ve Hazreti Harun (A.S.) gibi iki peygamber..
Bizzat buyrulmuş Tevrat levhaları..
Ayrıca hükümler yazıları..
Altıyüzbin silâhşor..
Bilginlerin her türlüsü..
— 102 —
Devamlı elemek ve et (Kudret helvası, bıldırcın)
Sıkışınca mucizelerden sular.
Tin çölünün güneşinden Israiloğullarım her zaman I "iıyacak ince bir gölgelik bulut.
Böylesine rahat, sanki gezmeye gider gibi, hiç bir onluya nimet verilmemişti şimdiye kadar ve verilmıye-ıvkti.
Niçindi böylesine önem?..
Hazreti Allah (C.C.) kullarından şunları kulağa küpe v.ı[imalarını istiyordu:
İnsanlar, göğüsleri, kalpleri îmanla dolu değilse, göz-1<-rinden bu îmanın nuru fışkırmazsa, kanatlandınlsalar bile zafere ulaşamazlar.. Sapıklığın, yalancı îmanın, mu-r afıklığm sonu azab ve cezadır. Bal süt akan cennet mi-bali yurtlar kazanmak değil, yeryüzünde parçalanmaktır. Ayrılıktır. Gurbettir. Ayrıca lanettir. Ve ahirette de ateş-lır.
Lâkin hiçbir şeyi olmayanlar, göğüslerinde îman-doluysa, ulaşamayacakları zafer yoktur..
Hançereîerinden fışkıran: «Allah Allah!..» sesleri onlara yedi arslan gücü verir.
Nitekim öyle olmuştur bütün gazve, gaza ve cihatlarda.
Bu da pek tabüdir.
Hazreti Allah (C.C.) *m* birliği, varlığı, eşsizliği, benzersizliği etrafında toplananlar nura, kaçışanlar ise zulmete sürüklenmişlerdir.
İşte, Hazreti Allah (C.C.) m haşa, Israiloğullarının kendilerine iltimas ettiği sözleri yalandır, Allahın maksa-cı bu kavme en küçük sızlanmada bulunmayacak şekilde imkanlar verdiği halde onlarını nankörlüklerini, boş vicdan, göğüs ve kalplerini ibret diye kullarına göstermektir.
— 103 —

V

NANKÖRLÜK **YAKIŞI DEVAMI**

Nihayet bütün hazırlıklar tamam olunca, Hazreti Allah (C,C.) Hazreti Musa (A.S.) ya göç emrini buyurdu.

îsrailoğulları, Kızıldenizi geçtikten **yirmi alta** ay sonra hareket ettiler..

îlk hedefleri Kuzey doğudaki Kibrot ve sonra Hast-rot'du.

Bunların her ikisi de Sina çölündeydiler.

îsrailoğulları onları geçtikten sonra ancak kuzeye gide gide Tih (Tisn) çölüne girebilecekti.

Ve yoîlarma devam edecekler, Lût Gölü ile Akdeniz arasında vâd edilen yurtlarına, yani Filistin'e geçip yerleşeceklerdi.

îlk anda herkeste bir sevinç ve heves vardı.

Fakat yolculuk başlayınca, bu korkak ve mal ile candan başka şey düşünmeyen kavm, ürktüler.

Mısır'da çekilen köleük yıllan, onlara hürriyetin her-reyden üstün olduğunu anlatacak baş musibetti.

Fakat o günleri hatırlarına bile getirmiyorlardı.

Hem hür yaşamak, hattâ kendüerinden olmayanı milletlere hükmetmek istiyorlar, hem de en küçük bir fedakarlığa yanaşmıyorlardı.

Hazreti Allah (C.C.), da Hazreti Ya'kub (A.S.) za-

inanından beri, insanlara ibretlerle dolu olaylar zinciri hazırlamıştı.

Zulmün ve işkencenin her türlüsüne katlanmış insan-l.ırı selâmete çıkarmış, çift peygamberler memur ederek, kendisine teslime çağırmıştı. Emir ve yasaklarını buyurmuştu.

Elbette maksadı, bu insanları bal ve süt akan topraklarda tenbel tenbel oturtmak, diğer insanları emirlerine vererek keyfettirmek değildi.. Bu insanlar, küfrü sileceklerdi. Putları parçalayacaklardı.. Yeryüzünü zalimlerden kurtaracaklardı.. İnsanlardan kopmayacaklar, aksine kaynaşacaklar ve kardeş olacaklardı. Üstünlük taşımayacaklardı.. İmtiyazlı kavm muamelesi görmeyi aküla-nndan geçirmiyeceklerdi. Yalnız ekmek ve mal bizik-tirmekle hürriyetin korunmayacağım öğreteceklerdi.

Bütün bunlar, gerektiği zaman, can vermekle olurdu, îman pekliğiyle yeşerirdi. Altıyüz bin silâhlı ne demekti!.. Bunların bir eşini henüz yeryüzü görmemişti. Dilerse, istilâ etmedikleri yer bırakmazlardı.

Fakat bu ordunun hepsi, henüz Mısır kölelik hayatının her türlüsünü görmüş biçarelerdi. Üste de, inançlarında samimi değildiler.

İşlerine gelince: «Musa'nın Allahı bizi korudu.. İnsanların en üstünü yaptı.. Bereketli topraklar vâd etti.» diye öğünüyorlar, diğer taraftan o Allah'ın emir ve yasaklan söz konusu olunca hileye sapıyorlardı.

Kaç kere, ama kaç kere Hazreti Musa (A.S.) a baş kaldırmışlardı!.. Daha da kaldıracaklardı.

Hazreti Harun (A.S.) a pek ses çıkarmıyorlardı. Çünkü Hazreti Harun (A.S.) yumuşaktı. Hazreti Musa (A.S.), hükümler söz konusu olunca, kimseyi dinlemiyordu.

Şimdi, yolun başlangıcında, Israiloğullarının, neşesini kaçırıp, kara kara düşündüren sebeplerin başında can korkusu geliyordu.
Daha bir buçuk sene önce Sina Yarımadasına giderlerken ulaşacakları yerlerden aşağıya inmişlerdi.
Orada küçük bir savaş vermişlerdi.. Hazreti Yuşâ (A.S.) olmasa yenileceklerdi.
Önlerine ilk çıkacaklar Amalikalardı.
Bunlara Hûd ve Salih kavmlerinin artıkları gözüyle bakıyorlardı.. Çünkü kaçmış, üremişlerdi kuzeyde.
Uzun boylu, dev yapılı, vahşi oldukları yaygındı.
Ne yapacaklardı bunları geçmek için?..
Ayrıca daha kuzeyde Kenaniler ve Lût Gölü güneyinde Edomlar vardı.
Biliyorlardı, başlarına gelecekleri. Hazreti Musa (A.S.) onlardan dövülmelerini isteyecekti.
Ayakları geri geri gitmeye başladı.
Bahaneler düşündüler..
Asıl bahaneyi, savaşmayı, açıklamadılar..
Başka türlü sızlandılar..
Henüz ilk hedef Kibrot'a varılmıştı..
Bahanelerini dile getirdiler..
Yalnız et ve kudret helvası yemekten bıkmışlardı.
Sebzeye meyveye, salataya, hasrettiler.
Bahanelerini dile getirdikçe ve karşılık görmedikçe sunardılar.
Nihayet günü geldi.. Bir nankörlükte daha bulundular. Hazreti Musa (A.S.) a isyan ettiler.. Musa'nın Allahı ya onlara diledikleri sebze ile meyvaları vermeüydi, yahut kendilerini bırakmalıydı.. Yâni tekrar puta tapacaklardı.
Hazreti Musa (A.S.) onların isyanından yılmadı.
Nankörlüklerini acı acı yüzlerine vurdu..

Dileyenlerin yine bu sebze ve meyveler uğruna, Mı-Hir'a dönebileceklerini söyledi. Mısır'da çektiklerini uzun 11/.un anlattı.
Fakat onlar hem Mısır'a dönmek istemiyorlar, hem *İt* ;u-zulanndan vaz geçmiyorlardı.
Hazreti Musa (A.S.) vahy aldı.
Emri üzülerek îsrailoğullarma tebüğ etti:
<-Sevgüi Allahımız ?ize p^azabetti. Bundan sonra bıl-<';rcım ve-kudret helvası da göndermeyecek..»
Hani siz: «Ey Musa, bir çeşit yemeğe (kudret helvasıyle bıldırcın etine), mümkün değil dayanamayız. O halde bizim için Kabbine dua et de yerin bitirdiği şeylerden, sebze, acur, sarımsak, mercimek ve soğan çdiarsın» demiştiniz. (Musa da): «O hayırlı olanı şu daha aşa ğı olanla değiştirmek mi istiyorsunuz? (öyle ise) bir şehre inin, çünkü (orada) size istediğiniz (sebzeler) var» demişti. Onların üzerine horluk ve yoksulluk vuruldu. Allahdan bir gazaba da uğradılar. Bu, onların A İlahın âyetlerini inkâr ettiklerinden, peygamberlerini haksız yere öldürdüklerindendi. Bu, isyan eylediklerinden ve (meâsîde) aşırı gittiklerindendi.
(Bakare: 61)
(Âyette Israiloğullarının daha ilerde işledikleri suçlardan da bahis vardır. Onlar Tevrat'ı inkâr ettiler, Yahya, Zekeriya gibi peygamberlerini öldürdüler.. Gazaba uğradılar.. Şimdikinde ise sadece horlandılar ve yoksul düştüler.)
Evet öyle oldu..

Çünkü Hazreti Musa (A.S.) in tebliği derhal gerçekleşti.
Bıldırcın yağmuru, kudret helvası akını durdu.
îsrailoğulları bir kaç *gün* sustular ama, nihayet dayanamadılar.
Pek pişmandılar.
Onlar hasistiler, bu yüzden, esasen yük taşıyan sığırlarını, koyunlarını kesemiyorlardı.
Utanmadan, o şımarık halleriyle Hazreti Musa (A.S.) a yalvardılar:
«Pek pişmanız ey Musa!. Allahına yalvar da bizi affetsin. Eskiden verilen tek çeşit yemeğe razıyız.»
Fakat Hazreti Allah (C.C.) affetmedi.
îsrailoğulları arasında hırsızlıklar baş gösterdi.
Birbirlerinin sığır **ve koyununu çalıp yiyorlardı.**
Hattâ, Mısırda alıştıkları en kötü geleneğe dönenler çıktı.. Sık sık insanlar kayboluyordu.. Bilhassa çocuklar.
Belliydi, aşikârdı, bu körpe oğlanlar boğazlanıyor ve yeniyordu.
Ne acı bir tecelliydi ki, Hazreti Allah (C.C.) her sapı tana akla durgunluk veren dersler gösteriyordu.
Bir zamanlar onların doğan çocuklarını zalim Fir'avn öldürürken, şimdi kendileri yapıyorlardı aynı işi.
Böylece bir ay doldu..
Hazreti Allah (C.C), Hazreti Musa (A.S.) in yüzü suyu hürmetine, İsrailoğullarını bir kere daha affetti.
Tekrar bıldırcın akını ve kudret helvası yağmuru başladı.
Ancak o zaman Kibrot'dan hareket edildi ve **Hotse-rat'a** varüdı.
Hazreti Musa (A.S.) m şeriatinde îsrailoğullarmm

mümtaz ırk oluşuna ait bir kayıt yoktu. Hele evlenmelerdi; herkes serbestti..
Buna rağmen, îsrailoğulları arasında ırkçılık, şı-Riariklık, almış yürümüştü.
Hazreti Musa (A.S.) bu en fena zihniyeti yıkmak İMtedi.
Çünkü îsrailoğulları, Allanın lutuflarını suiistimal etmekte her geçen *gün.* daha ileriye gideceğe benziyor-lardı.
O halde nasü yeryüzü küfürden temizlenirdi, bütün, insanlar iç içe, eşit yaşamadıktan sonra?...
Hazreti Musa (A.S.), Hotserafta ilk adımı attı. Ha-beşü bir kadınla evlendi.
îsrailoğulları bunun manasını sandılar ki, Musa (A. S.) İsrail kızlarını beğenemedi de böyle iş yaptı..
Hem, kendileri kimdi, bir köle olan Habeşli kadın kimdi?..
Hazreti Harun (A.S.) bile önce şaşırdı..
Bir vahy almadığı için Hazreti Musa (A.S.) a sitemde bulundu.
Fakat, Miryam isminde bir îsrailoğlu Hazreti Musa (A.S.) a ileri bir dille çattı.. Nerdeyse onu öldürecekti.
Hazreti Musa (A.S.) Allahına sığındı.
Derhal Miryam cüzzama yakalandı ve haftasında öldü.
îsrailoğulları bu açık mucize karşısında yatıştüar.. Ancak ondan sonra Hotserat'tan hareket edilebildi.
Artık Tih çölündeydiler.
Doğu taraflarında uzaktan Horma şehri görünüyordu. Amalikalar'a aitti..
Hazreti Musa (A.S.), bu altıyüz bin kişilik ordusunu sınamak istedi.. Kasaba alınırsa, korkaklıkları giderdi.
İlerde yapılacak savaşlara alışırlardı.

Esasen, yine kulağına lsrailoğuüarınm başka yiyecek istedikleri çalınıp duruyordu.
Onlara Horma kasabasını gösterdi..
Şehre girerlerse dilediklerini bol bol yiyeceklerini bildirdi.. Fakat kapısından secde ederek girmelerini, «Arzumuz günâhımızın dökülmesidir, bunu bilirsin Alla-hımız.» demelerini istedi.
Fakat İsrailoğulları günâhların dökülmesi mânasına gelen (Hıtta) kelimesini, buğday mânasına gelen (Hın-ta) ile değiştirip, emri tekrarladılar.. Böylece Hazreti Musa (A.S.) ile alay ettiler.. Sapıklığın en çirkin örneğini gösterdiler.
Çünkü arzulan günâhlarının düşmesi değil, buğday olduğu, dünya nimetlerini imana tercih ettiklerini anlatmış bulundular.
Hazreti Allah (C.C.) m gazabı pek şiddetli yakaladı onları.
Alay edenlerin azgınlarından binlerce kişi saat geçmeden öldü.. Çünkü taun (veba) hastalığına yakalanmıştılar.
Eğer Hazreti Musa (A.S.) ı dinleyip, kasabaya gidip, gerekirse savaş yapsalardı, bu kadar kayıp verecek değildiler, belki bir kaç yüz insanla cihat kazanılacaktı.
Kim anlar kim dinlerdi!..
Hani: («Tih»den çıktıktan sonra) şu kasabaya girip dilediğiniz yerde istediğinizi bol bol yiyin, kapısından secde ederek (eğilerek, saygı göstererek) girin ve (dileğimiz) hıtta (dır, günâhlarımızın dökülüp düşmesidir) deyin, (tevbe edin de o sayede) kusarlarınızı örtelim, iyilik (ve itaat) edenler (in ecrin) in ise daha artıracağız» demiştik.
— 110 —
(Evet, öyle demiştik de içlerinden nefislerine) zulmedenler sözü kendilerine söylenenden başkasına çevirmişlerdi, biz de o zalimlerin üstüne gökten -ettikleri fışkın karşılığı olmak üzere-mtırdar bir azâb indirmiştik.»
(Bakare: 58-59)
(Bazılarına göre, bu mundar azabta, yani taun hastalığında ölenlerin sayısı yetmiş binin üzerindedir. Ne ibret verici bir derstir korkaklara!.. Cihattan kaçanlara!. Sapıklıkta direnenlere!. Dünya hayatını şehadete tercih edip murdar olanlara!..)
*** ****
Hep nankörlük, hep nankörlük..
Nankörlükte yarışmanın binbir çeşidi.
Sonra ağlayıp sızlanmalar, yalvarmalar..
Hazreti Musa (A.S.) m niyazları.. Affedilmeler.
Şimdi de öyle oldu.
İsrailoğulları, bir saat içinde patlak veren hastalıktan bu kadar insanın canlarından olduğunu görünce, pek sindiler.
Artık Hazreti Musa (A.S.) m sözünden asla çıkmayacaklarım, ne derse hemen yapacaklarını vâd ettiler.
Günlerce kuzeye, Amalika, ve Kenanili sınırına doğru yüründü..
Tabut (Şehadet sandığı) hep üç gün ilerde gidiyordu.
Paran çölündeydiler.
Bu çöl Tih sahrasının bir bölgesiydi.
Hazreti Musa (A.S.), îsrailoğullarını orada ordugâha geçirdi..
Lût Denizi ile Akdeniz arasındaki vâd edilen topraklara girebilmek için, Amalikalar, Kenaniler, hattâ Edom-
— 111 —

Iulara karşı büyük bir meydan savaşı vermek mecburi-yetindeydi.
Bunun için de önce, düşman içini keşfetmek gerekiyordu.
îsrailoğullarından, her kabile hesabıyla, on iki keş-gâf ayrıldı..
Bunlar kılık değiştirip, gizüce düşman yurtlarmın içine girdiler...
Ta Hebron (Halil-ül Rahman) a kadar gittiler..
Vazifelerim titizlikle yaptılar.
Bu on iki keşşaftan onu, düşmandan yûnuslardı.
Çünkü daha başlangıçta, Amalika soyundan o iri yarı, vahşi sanılan insanlarla, Hûd ve Salih kavmi azgınlarının artıklarıyla üreyen soyla savaşılacaktı.
Tam kırk gün sürdü keşif işi.
Nihayet döndüler..
Ordugaha varmadan önce, bir yerde oturup bir kere caha nasıl bir rapor vereceklerini konuştular.
On iki keşşaftan onu, savaştan vaz geçilmesi fikrin-deydiler.. Korkmuş, yılmışlardı.. Savaşmamak taramışıydılar.
iki keşşaf ise, aksini söylüyorlardı:
«Allah bizimle beraberdir.. Vâd ettiği toprakları bulmamızda yardım edecektir.. Bütün iş sapıklara karşı tam bir mümin yüreğiyle savaşmaktadır.. Düşmanı yeneceğimizi söyleyelim. Eğer bu fırsatı da kaçırır, ordunun moralini bozarsak, ebediyen Hazreti Allah (C.C.) bize gazab eder.. Sürünürüz.»
Bunu söyleyen iki keşşaftan birisi Hazreti Yuşâ (A.S.), yani Hazreti Musa (A.S.) m yiğitiydi..
Diğeri de Hazreti Musa (A.S.) m kızkardeşi meryem' in kocası Kahıb (kaleb)di.

Nihayet diğer keşşaflar, işi uzatmadılar: «Peki öy-1< konuşuruz.» diyerek, ordugâha geldiler.
îsrailoğulları merak içindeydiler.
Daha yolda, keşşafları çevirip haber sordular.
Söz verdikleri halde, bu keşşaflar, bilgiçlik tasladılar ve kulaklara fısıldadılar:
«Ora şehirleri *demir* gibi.. TIa!k korkunç uzunlukta. Anok oğullan Nefilimler (yani Amalıklar) yanında biz çekirge gibi kaldık..»
Bu imansız adamlar, daha da bir çok yalanlar söylediler, bire bin katıp.
Nihayet, îsrailoğull arının ileri gelenleri toplandı.
Halk da çevreye yığıldı.
Hazreti Musa (A.S.) keşşafların raporunu dinledi birer birer.
Yuşâ ile Kalub, arkadaşlarının sözlerini işittikçe hayrete düştüler.
Çünkü verilen sözden dönmüşler, titreye titreye, kötü şeyler anlatıyorlardı.
Onlara göre zafer muhaldi.
Değil bu altıyüz binlik ordu, on katı olsa o devler tarafından yutulurdu.
Şehirler surlarla kuşatılmıştı..
Doğruydu, her taraf cennet gibiydi.
Bal, süt akıyordu ama, neye yarardı!..
Hazreti Yuşâ (A.S.) ile Kalub sinirlendiler.
Uzun uzun konuştular.. Mademki gerçek iman etmiş kimselerdi.. Niçin zaferi kazanmasuılardı ?.. Hele şehirlerin kapısına dayansınlardı, Allah onlarla beraber olurdu.
Hazreti Yuşâ (A.S.) teklif de etti:

<Ordunun başkumandanlığını yaparım..»
Bir zaman Musa, kavmine (şöyle) demişti: «Ey kavmim, Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini düşünün ki içinizden peygamberler gönderdi. Sizi hükümdarlar yaptı, size kainattan hiçbirine vermediğini verdi.»
(Şöyle de söylemişti:) «Ey kavmim, Allanın size takdir ettiği mukaddes yere girin, arkalarınıza dönmeyin. Sonra nice zararlara uğrayanlar (m halin) e dönmüş olursunuz.» Dediler İd: «Ey Musa, doğrusu orada zorbalar güruhu var. Doğrusu onlar oradan çıkıncaya kadar biz katfiyyen giremeyiz. Eğer oradan çıkarlarsa biz de muhakkak giricileriz.» (Peygamberlerine muhalefetten) korkmakta olan kimseler'den Allah'ın, kendilerine (İslâm) nimet (ini) ihsan ettiği iki er «onların üzerine (şehrin) kapı (sın) dan girin. (Bir kere) ona girdiniz mi hiç şüphesiz ki siz galipsiniz. Artık ancak Allaha güvenip dayanın, (gerçek-den) îman etmiş kimselerseniz» dedi.
(Mâide: 20-23)
Fakat Hazreti Yuşâ (A.S.) ile Kalub'un sözleri ve teklifleri ortaya korku saldı..
O kadar ki ağlaşanlar oldu.
Bazıları Yuşâ (A.S.) ı taşladılar, öldürmeye yeltendiler.
Bir çoğu, da, Mısır'a dönmeyi, yahut başka yere göçmeyi teklif edip, kendilerine yeni bir başkan seçmek için halkı isyana teşvik ettiler.

Bu kargaşalık uzadı.. O hale geldi ki, hemen hemen IW ı>eygamberi tutan yok gibiydi.
Durum, kabile başkanlarının çoğunu cesaretlendirdi.
Hazreti Musa (A.S.) a, sanki alay edercesine teklif-'• rde bulundular.. Bu tekliflerde sapıklıkları açıkça dile ^diyordu.
Onlara göre Hazreti Musa (A.S.) Allahıyla beraber < raya gitmeli, düşman bırakmamalıydı.. Sonra onlar gelip yerleşeceklerdi..
Yapılan teklifler şımarıklığın, küstahlığın azgınlığın r,örülmemiş örnekleriydiler..
Hazreti Musa (A.S.) zor durumdaydı..
Kendisinin ve Harun (A.S.) in bu fasıklardan kurla nlmasını diledi Allahtan.
Hazreti Allah (C.C.) ise, yulardan beri binbir nankörlüklerini affettiği İsrailoğullannın son ihanetlerine karşılık, Musa (A.S.) a tasalanmamasını, Israiloğulları-na kırk yıl vaad ettiği topraklara girmeyi yasakladığını, çöllerde sersem sersem dolaşacaklarını buyurdu.
Onlar da (şöyle) dediler: «Ya Musa, onlar orada bulundukça biz oraya ilelebet giremeyiz. Artık sen Kabbinle beraber git!. Bu suretle ikiniz harb edin! Biz mutlaka oturuculanz.» (Mâsâ): «Yârab, ben kendimle kardeşimden başkasına malik olamıyorum. Artık bizim aramızla o fasıklar güruhunun arasım sen ayır!.» dedi.
(Allah) buyurdu M: «Muhakkak orası kendilerine kırk yıl haram edilmiştir. Onlar (oldukları) yerde sersem sersem dolaşacaklardır. Artık o fasıklar güruhuna karşı tasalanma.»
(xMâide: 24-26)

Olan olmuştu..
Hazreti Musa (A.S.) ilâhi hükmü, Israiloğullarına tebliğ etti.
önce aldırış etmediler.
Fakat gece çadırlarına çekilince, düşündüler.
Daha üç yıl olmuştu çöl hayatları.. Otuz yedi yıl çekilir miydi?..
Artık tecrübe etmişlerdi.
Hazreti Allah (C.C.) ne buyurursa yapıyordu.
Ceza ye af O'nundu..
Kırk yıl mademki çölde sersem sersem dolaşacaklarını buyurmuştu.. Dolaşacaklardı.
Tek bir çare kalıyordu.
Gün ışırken bu yüzsüzler, o çareye sarındılar.
Hazreti Musa (A.S.) m karşısına çıkıp ağlaştılar.
Hazreti Allah (C.C.) m kendilerini affetmesini, savaşacaklarını, söylediler..
Lâkin emir kesindi..
Hazreti Musa (A.S.) bir kere daha tebliğ etti.
Israiloğulları başkanları, çekildüer..
Başbaşa verip konuştular..
Sonra gelip Hazreti Musa (A.S.) a söylediler:
«Ey Musa!.. Biz orduyu alıp cihada gidiyoruz.»
Hazreti Musa (A.S.) razı olmadı:
«Hayır, Allah sizi bıraktı.. Gitmeyin.. Mağlup olursunuz..»
Israiloğulları dinlemediler.
Kendilerine bir başkumandan seçip, hareket ettiler.
Hazreti Musa (A.S.) ve Harun (A.S.) ile kendisini dinliyen bir avuç mü'min gitmediler, kaldılar.
Şehadet sandığı (Tabut) da kaldı.
Amalikalar ile Kenâniler, esasen Israiloğullcrınm sınıra geldiklerini duymuş, hazırlanmışlardı..

İleriye gözcüler ve casuslar çıkarmışlardı.. tsrailoğullarının saldırıya başladığını görünce, bir-
Itştiler.. Günlerce pek kanlı savaşlar oldu.
Nihayet Israiloğulları, yüzbinlerce ölü vererek, kaç-
lıhır.
Fakat peşleri bırakılmadı.. Horma kasabasına kadar kovalandılar.. Hazreti Musa (A.S.) onları Horma'da topladı. Çeki düzen verdi..
Artık hepsinin sözde akılları başlarına gelmişti. Ne çare ki tam otuz yedi yıl daha Tih çölünde sürü-r «'çeklerdi.
Öyle oldu..
Oradan oraya gezip durdular..
Kimi zaman yollarını kaybettiler..
Kimi zaman hırpalandılar.
Fakat yine bıldırcın ve kudret helvasıyla beslendiler.
Üzerlerine ince bir bulut gölgelik yaptı.
*** ****
Hicretten önce 1625 *(M.Ö.* 1003) yılı başlarıydı.
Tih çölünde, Edomlar'a yakm smırda, kuzeyden güneye doğru, günlerce süren, gurup gurub yürüyüş kolu ilerliyordu.
Bu yürüyüş kolu Allahın kırk yıllık cezasına uğramış olan Israiloğullanydı.
Cezanın bitmesine üç sene vardı.
Kızıldenizi geçtikleri tarihten itibaren otuz yedi yıl arkada kalmıştı.
Yürüyüş kolu şöyle bir incelense, Mısır'dan çıkan büyüklerden hemen hemen kimsenin olmadığı görülürdü.

Onların yerini büyüyen çocuklar ve çölde doğanlar almışlardı.
Bu nesil Fir'avn'ın zulmünü, oradaki sapıklığı görmemişlerdi. Hep hürriyette yaşamışlardı.. Kulluk nedir bünûyorlardı.
Fakat, çöldeydiler..
Kimisi Mısır'dan toplanan gayrımeşru, zina mahsu-■üydüler, kimisi sonradan doğmuştu ama, babalarının ve yakınlarının Musa (A.S.) a isyanlarını, sapıklıklarını, nankörlüklerini görmüşlerdi..
Kurdun oğlu kurt olur misali, kanlarında, görgülerinde, aynı tıynet vardı.
Hazreü Musa (A.S.) 117, Hazreti Harun (A.S.) 120 yaşmdaydılar.
Mayaları bozuk da olsa, bazısının yaşı elüye ulaşmış bu yeni nesle, imanı aşılıyor ve onlan bulaştıkları kirlerinden temizlemeye çalışıyorlardı.
Ümitliydiler de.
Yürüyüş kolu, Musa (A.S.) in emri üzerine Kadeş'de ordugâha geçti.
Fakat burada su yoktu...
Yeni nesil hemen sızlandılar..
Belliydi, bunlar da şımarık ve yüzsüz atalarının yolundan gideceklerdi.
Hazreti Musa (A.S.) sabırsızlıklarına üzüldü.
Elbette onları Kadeş'de susuz bırakacak değildi ki..
Niçindi hâlâ bu inançsızlıkları?..
Buna rağmen, dua etti.
Hazreti Allah (C.C.) dan yine izin çıktı,.
Hazreti Musa (A.S.), emredilen kayaya vurdu asa-sıyla. Her kabileye ait, birerden, oniki pınar aktı.
îsrailoğullan sevindiler.
Hazreti Musa (A.S.) dan özür dilemeyi akıllarına bile getirmeden subaşlarma koşuştular.
— 11S —
Bir de hani Musa, («Tih» de susayan) kavmi için su arayınca, «asanı taşa vur» demiştik de ondan (oniki sıbt adedince) oniki pınar kaynamış ve her suuf, su alacağı yeri öğrenmişti. (Demiştik ki) «Allahın rızkından yiyin, için, (Fakat) yeryüzünde fesatçdar olarak taşkınlık yapmayın.»
(Bakare: SO)
Hazreti Musa (A.S.) nın Israiloğullannı Tih çölünün bu tarafına getirmesi sebepsiz değildi.
Niyeti güney kırallıklarından olan Edomlar'dan bir yardım rica etmekti.
Kırk yıllık cezanın dolmasına üç yıl vardı.
Demek Hazreti Allah (C.C), bu yeni nesil sapıtmazsa, nihayet üç yıl sonra vâd edilen topraklara girmeyi buyuracaktı.
Bunun hazırlığındaydı Hazreti Musa (A.S.).
Kenanîler ve Amalikalardan ümitsizdi.. Onlarla savaşmak, yahut içlerinden geçip gitmek için izin istemek, kabul ettirmek muhaldi.
Ümidini Edom kiralında toplamıştı.
Nitekim, bir kaç gün sonra Edom Kiralına haber saldı.
Bu kıralhk Lût gölünün güneyini tutmuştu.
Ne yapacaktı, Edom içinden geçerek Hazreti Musa (A.S.).
Plânı şöyleydi:
Eğer Edom kiralı, topraklarından Israıloğullanni E geçmesine izin verirse. Hazreti Musa (A.S.) kavmini Lût denizi doğusuna götürecek, oradan kuzeye çıkaracak ve Lût Gölü kuzeyine varılınca, Erden Nehrini aşarak batıya yönelecek ve Filistin'e kuzeyden sokulacaktı.
— 119 —

Plânının ilk kısmını tatbik etti.
Edom kiralına haber saldı.
Dedi ki:
«Bize izin ver, topraklarından geçelim.. Yemin ediyorum, hep yollardan yürüyeceğiz.. Hiç bir şeye ziyanımı* dokunmayacak..»
Bekledi..
Gelen cevap kötüydü.
Edom kiralı geçişe izin vermiyordu.
Buna rağmen Hazreti Musa (A.S.) yürüdü.
Fakat karşısında yollan kesmiş Edom ordusunu buldu..
Geri çekildi..
Edom kırallığı güney sınırında Hor Dağı eteklerinde ordugâha geçti..
Burada henüz bir kaç günü doldurmuştu ki, beklemediği bir anda yardımcı peygamberi, veziri, kardeşi, Hazreti Harun (A.S.) vefat etti.
Pek üzüldü Hazreti Musa (A.S.).
Esasen kızkardeşi Meryem (Nebiyye) yi de kaybetmişti.
Takdiri ilahî önünde durulmazdı.
Hazreti Harun (A.S.) ı (Hor Dağı) nda bir mağaraya defnettirdi.
(Bazılarına göre, Hazreti Harun Sina Dağı yakınındaki Müran Dağın'dadır.. Zayıf bir rivayettir.. Hor Da-ğı'nda yattığı pek meşhurdur.)
Hazreti Musa (A.S.) m amcazadesi Karun hâlâ sağdı.
Düğüm üstünde düğüm attığı servetini zihne durgunluk verecek şekilde arttırmıştı.
Aklı fikri, Hazreti Musa (A.S.) in yerine geçip peygamber olmaktı yine.. Mucizelere sihir diyor, başka bir şey demiyor, bunların ilmini araştırıyordu.
_ 120 —
Hazreti Harun (A.S.) vefat edince, meydanı boş buldu.
Derhal taarruza geçti..
Hazreti Musa (A.S.) a iftira etti.
Sözde, Hazreti Musa (A.S.) kardeşini kıskanmış ve Hor Dağına götürerek öldürmüştü.
Gizlice yaptığı bu dedikodular pek tutmadı.
(Hazreti Harun Hicretten önce 1625, M.Ö. J003 yılında yüzyirmi buçuk yaşında vefat etmiştir. Bazılarına göre 133 yaşında ölümü vuku bulmuştur..)
(Hazreti Harun hakkında şöyle bir rivayet vardır: Sözde bir gün Musa ile dağa gitmiş. Orada ağaçlık bir ev görmüşler.. îçine girmişler.. Güzel iki yatak varmış. Hazreti Harun uyumak istemiş.. Hazreti Musa onun uyumasına müsaade etmiş ama, kendisi uyumamış, kapıda beklemiş.. Ev sahibi gelince özür dilemek için. tşte o zaman Hazreti Harun yok olmuş yatakla birlikte,. Hazreti Musa'ya onu öldürdüğü iftirası yapılınca temize çıkmış.. Karun'un iftirası tutmamış.. Kimbilir belki öyle olmuştur. Doğrusunu Hazreti Allah bilir.)
Ertesi sene, Karun büsbütün azdı.
Açıkça zekâtı bile yermedi..
Hemen hemen her gün Hazreti Musa (A.S.) a bir iftira atıyor, onu gözden düşürmek istiyordu..
Hazreti Musa (A.S.) şimdilik onunla uğraşmayı durdurmuş, işi Allah'a havale etmişti.
Hazreti Musa (A.S.), plânım tatbik için çareler araştırıyordu.
Bu sefer daha güneyde olan Medyenlilerden geçiş istedi. Onlar da vermediler.
Hazreti Musa (A.S.) son çareye baş vurdu.
Edomlular ile Medyenliler arasından tsrailoğullarmı geçirdi.
— 121 —

Buna hiç kimse bir şey diyemedi.
Elbette gittiği yerler henüz çöldüler ve Hazreti Allah (C.C.) in cezası devam ediyordu.
Bu suretle Israiloğulları, Lût Gölü güneyinin doğu-kisımlarına ulaştılar..
Buradan itibaren, kuzeye kadar küçük küçük kıral-l;klar vardı.. Hazreti Musa (A.S.) onları sindireceği ka-.laatindeydi.
Geçişten sonra, Kavmine uzun bir zaman mola verdi. Maksadı derlenip toplanmak ve yapılacak savaşlara, genç nesli alıştırmaktı..
Karun'un kışkırtmalarıyla, geçiş süresince, o zahmetli yollarda, esasen bir kaç isyan patlak vei misti.
Şimdi Obatta yoluyla Moab'm doğusundaki Îye-Aba-ıim mevkiindeydiler.
(Bundan sonraki olaylar için ikinci haritaya bakılması)
Hazreti Musa (A.S.) a Tevrat hükümleri nazil olmaya devam ediyordu.
O da tebliğde bulunuyor, yazdırıp Tabut'a koyduruyordu.
Bir kaç kere, artık seksen yaşma basmış olan fedaimi ve en ileri mümin Hazreti Yuşâ (A.S.) kendisine baş vurmuş ve Karun'dan şikâyet etmişti.
«Onu ne" zaman cezalandıracaksın ey peygamberim?.» demişti. «Yıllarca pek çok fesat ve fitnede bulundu.. Tevratı ezhere biliyor, hepimizden daha güzel okuyor, ilimde hikmette ileridir ama, bana kalırsa asla mümin değildir..»

Hazreti Musa (A.S.) cevap vermişti:
«Elbet Allah gününü buyurur..»
«Eğer ona uyanların çokluğundan çekiniyorsan, ben Lir gece baskınıyla hepsini kılıçtan geçiririm.. Onun ve avenesinin katli farzdır.»
«Elbette ey Yuşâ.. Ne var ki, yeni ve dört tarafı düşmanlarımızla çevrili topraklardayız.. Nifakın sırası değildir. Umulur ki Hazreti Allah (<J.C.) sebebini halk eder, Karun cezasını bulur.. Ona uyanlar da bize dönerler.»

VI
KARUN'UN HAZÎNELERİ

Tıpkısı oldu Musi (A.S.) in düşündüklerinin. Bir gün Hazreti Musa (A.S.) Kârun.'u çağırdı. Sordu:
«Ey amcamoğlu. Hâlâ zekâtını vermeyecek misin?..» «Hayır..»
«Lâkin cezasının ölüm olduğunu biliyorsun.» «Biliyorum..»
«Ey Amcamoğlu, eğer zekât verilmezse bu devletin işleri nasü yürür?..»
«Savaşarak kazan.. Halkı çalıştır.. Yalnız ben mi «kâtın en ağırını çekeceğim?.. İlmimle altın yapıyorum diye bu olur mu?... Sanki cezalanıyorum.. Niçin?..»
«İlerde herkes bol bol kazanacak ve zekâtı artıracak. Biliyorsun kırk yıl, amelimiz karşılığı çöllerde süründük. Yerimiz yurdumuz olmadı., tnşaallah yakında vaâd edilen 'opraklara ulaşacağız.. O zaman göreceksin.»

«Hele vakti gelsin, dediklerin olsun, düşünürüm.»
«Ey Karun!.. Sen ki en yakınımsın sindi. Sen ki Allah kitabmı en iyi ezberleyen, anlayan, okuyansın, gü-üilhtan niçin korkmazsın?..»
«Ben hükümleri öyle tefsir etmedim.»
«Arkanda tepeler dolduracak serveti yularca sürük-ledin bir kanbur gibi Karun!.. Ağırlıklarından, yükünden başka ne faydasmı gördün?., işe yaramayan, çalıştı nlmayan mal kum kadar değersizdir..»
«Faydasız değil onlar. Çalıştırıyorum.»
«Biliyorum nasıl çalıştırdığını.. Tefeciliğin de ayrı bir günâh.. Gel ey amcaoğlu, tövbe et.. Sağ kolum ol. Şu Israiloğlu kavmini atamız peygamberlere yaraşır bir soy-yapakm.. Yeryüzünden küfrü sileüm. Dünya da rahat etsin, biz de Allahın rızasını alalım..»
Karun'a ne söylense kâr etmedi.
Büsbütün yüz buldu.. Şımardı.
Sandı ki Hazreti Musa (A.S.) kendisinden korkuyor ve onun için böyle konuşuyor.
Son sözünü söyledi:
«Ey Musa!.. Bana karışma..»
«Fakat Hazreti Allah'ı unutuyorsun.. Ummadığın bir anda cezanı verir.. Bana isyan edenlerin hangisi kaldı .. Cezaların, gazapların, çeşitlerini gördü..»
«Biliyorum...»
«O halde?..»
Karun: «Hepsi sihir..» diyerek küfrünü açığa vuracaktı. Atik davrandı.. Dişlerini sıktı, çekilip gitti. Fakat tekrar döndü, uzaktan hatırlattı:
«Ey Musa!.. Ben ayrıca sana kırgınım..»
«Niçin?...»
«Hatırlarsan, yularca önce, Tih sahrasındayken, seran peygamber olduğunu, ayrıca Harun'u da peygamber,

vezir yaptığını, bir de Kurban kesme başkanlığını ona verdiğini söylemiştim.. Senden bir başkanlık istemiştim..»
«Doğru ey Karun.. Ne var ki, bu vazifeleri ben Harun'a lütfetmedim.. Hazreti Allah (C.C.) etti. Haddim değildir.. Bilirsin, bunu isbat etmek için kırk kişi toplamıştım.. Önlerinde Harun'un asası yeşerdi.. Fakat sen sihrdir deyip çıktın..»
«Her neyje, Harun öleli t.ylar «jîdu.. Yollara düştük. Dileseydin, beni vezir, hiç değilse kurban merasimi başkanı yapardın.»
«Allahımız pek rahimdir.. Sen, ona sidik ile çalış.. Umulur ki dileklerin olur..»
«Anlaşıldı.. Hâlâ beni oyalıyorsun..» «Neden oyalayayım?.. Meselâ Yuşâ niçin hiçbir şey söylemiyor?.. O ki, her savaşa katıldı.. Hattâ Amalikler-le savaşında Hazreti Allah (C.C), bir müddet için güneşi semada tuttu.. Geceyi geç getirdi ve zafere sebep oldu, Yuşâ bundan bile şımarmadı. Daha şimdiye kadar benden, ilimden başka bir şey istediğini görmedim.. Hele bundan sonra hep başkumandanlık yapacak.. Allah dilerse galip gelecek, lâkin gururlanmıyacak..»
«Görünüz.. O savaşta güneş durmamıştı.. Batarken öyle görünür..»
«Peki peki..»
Kânın, Yuşâ (A.S.) ı hatırlayınca, telâşlandı.
Anlaşılıyordu, Hazreti Musa (A.S.) onu kendisine vezir yapacaktı.. Bunu önlemeliydi..
Derhal, Yuşâ (A.S.) ı kendine çekecek hilelere baş vurdu.
Bazan bizzat konuşup, çok şeyler vâd etti. Bazan aracılarla çalıştı..
Lâkin büsbütün Hazreti Yuşâ (A.S.) m nefretini artardı kendisine karşı.
— 126 —
Henüz, Hazreti Musa (A.S.) m dediği gibi, Karun ile uğraşacak vakit değildi..
Nitekim, îsrailoğullarının şimdi konakladıkları Ebatta mevkii tehlikeli bir hal almıştı.
Çünkü îsrailoğullarının gerisinde kalan Medyenliler ile kuzeylerindeki Lût Denizi doğu sahilinde yaşayan Moablüar birleşmişler, onlara sık sık baskmlar veriyorlardı. ■
Hazreti Musa (A.S.), bunlarla hesaplaşmayı başka »amana bıraktı.
Daha doğudan kuzeye çıkmaya karar verdi.
Yolunun üzerinde Amoriler, sonra Basanlar vardı.
Her zaman yaptığı gibi yaptı Hazreti Musa (A.S.)... önce geçmek için Amori Kiralı Siham'dan izin istedi.
Bu istek ret olundu.
Hazreti Musa (A.S.), Abata'dan sonra şuralarda kondu:
Moab doğusunda tye-Abrim.
Oradan Zered vadisi..
Oradan Armon deresi (Bu dere Moab ile Amorlar sınırındadır) .
Artık mecburiyet vardı Amoriler kiralı Sihon'la savaşmaya.
Başkumandan Hazreti Yuşâ (A.S.) di.
Savaş başladı.
Amoriler yenildiler..
Hazreti Yuşâ (A.S.) düşmanın peşini bırakmadı. Kuzeye doğru kovaladı. Bu suretle Lût Denizi doğusundaki Moablıların daha doğusuna düşen Amoriler yurdu baştan başa îsrailoğullarının eline geçti..
îsrailoğullarının bihassa genç nesli, savaşın pek korkulacak bir şey olmadığını, hele Allah yolunda sava-şılırsa, zaferin mukadder bulunduğunu anlamır-slardı.
— 127 —

Amorilerin kuzeyinde oturan Başardılar durumu gördüler.
Fakat onların kiralı Og'un inadı tuttu.. İsrail oğullarına yol vermedi.
Bu kırallık da savaşla ele geçirildi.
Artık, Israüoğulları doğudan Lût Denizi kuzeyine varmışlar.. Erden Nehri kıyısına ulaşmışlardı.
Lût denizinin tam bitiminde. Erdem Nehri'nin doğusunda bir dağ vardı.. Nebo Dağı (Abarim dağı).. En yüksek tepesi de (Piska).
Buraya çıkılırsa, batı ve kuzeye bakılırsa, Vâd edilen topraklar görülecekti artık.. O kadar yakındılar.
Hazreti Musa (A.S.) dağa çıkacaktı..
îleri gelenler de çıkmak ve yerleşecekleri yurdu seyretmek istediler..
Hazreti Musa (A.S.) henüz izin verilmediğini söylediyse, de, bu ihtiyarlar her zaman yaptıkları gibi dinlemediler.
Hazreti Allah da onlar yok olmadan, vâd edilen top* raklara kimsenin girmemesini, görmemesini, emretti.
Esasen kırk yıllık cezanın dolmasına iki üç yıl vardı.
îsralloğulları pek üzülüp pişman oldular ama iş işten geçmişti..
Hazreti Musa (A.S.), boş durmadı.
Lût Denizi hemen doğu kıyılarım tutan ve îsrail-oğullanm rahatsız eden Moablılar üzerine kuzeyden güneye doğnı yürüdü.. Moab'ı ele geçirdi..
Yine durmadı..
Daha güneye, eski geçtiği yerlere indi.
Moablılarla işbirliği yapan Medyenlileri de geriye attı.
Böylece, dört tarafını emniyete aldıktan sonra, Mo-*nb* yurdunu on iki kabilesi arasmda böldü.
— 128 —
Artık göçebelik bitmişti.
Hazreti Allah (C.C.) in emrettiği zamana kadar ki, iki sene var sanılıyordu, bu yeni yurtta Israiloğulları, kendilerine tarlalar edindiler, evler, kasabalar kurdular.. Esasen, ortadan kaldırılan Moabların şehirleri duruyordu.. Canlı cansız bütün mallarını bölüşüp bunlardan faydalandılar.
Hazreti Musa (Aİ3.) a Tevrat'ın hükümleri nazil olmaya devam ediyordu.. O da tebliğde bulunuyordu.
Ayrıca oniki kabileyi yerleştirdiği Moab'ı sık sık dolaşıyor, denetlemeler yapıyordu.
Kendisi olsun Hazreti Yuşâ (A.S.) olsun, yine bir lokma bir hırka hayatı yaşıyorlar, ele geçen ganimetlerden, bereket kaynaklarından, faydalanmıyorlar, örnek olmaya çalışıyorlardı.
Lâkin bazan gördükleri manzaralar yüreklerine iş liyor, Israiloğullannm geleceği hakkında onları endişeye düşürüyordu.
îsrailoğullarımn genç neslinde de iş yoktu.
İçlerinde birer Nemrud, Fir'avn ihtirası yaşatıyorlardı.
Sözde Hazreti Musa (A.S.) m şeriatiyle amel ediyor görünüyorlar, fakat gizlice bildiklerini okuyorlardı.
Moab ve diğer yerler zaptedildiği zaman pek çok esir alınmıştı.. Bunlar Îsrailoğullarımn köleleriydiler.
Kölelere zulüm yapılmasını yasaklamıştı Hazreti Musa, fakat onlar sanki Fir'av'm atalarına yaptıklarının hıncını çıkarmak istercesine, akla durgunluk veren işkencelere kalkışıyorlardı.
Hazreti Musa (A.S.) çok kere bir yere çekilir dalar giderdi.. Yaşı yüz yirmiye yaklaşmıştı.
Neler düşünürdü?...
Gözlerini bürüyen hüzünden belliydi anlayan için.
— 129 —

Ta Hazreti ibrahim (A.S.) devrine giderdi..
Onun Nemrud'la mücadelesi, putları yıkması ve Filistin'e göçü.. Hazreti Allah (C.C.) tarafından ona soyundan peygamberler geleceğinin ve bereketli topraklar verileceğinin müjdelenmesi.
Oğullan Hazreti İsmail ve îshak (A.S.) lâr. Hazreti Ya'kub, Hazreti Bişr.. Hazreti Eyyûb. Hazreti Yusuf'un Mısır hayatı.. Sonra üreyen îsrailoğullan.. Çileli yüzyıllar..
Ve nihayet kendi hikayesi, kardeşi Hazreti Harun (A.S.) m hikayesi..
Hazreti Musa (A.S.), en çok îsrailoğullanmn kendisine yaptıkları üzerinde üzgündü..
Eğer o ve Hazreti Harun (A.S.), yalvarmasalardı, Hazreti Allah (C.C.) bu asi, ensesi kaim, kavmi çoktan helak edecekti.
Yine bir hiç uğruna patlak veren isyanlar, sapıtmalar dolayısıyla kırk yuları Tih çölünde geçmişti.. Ziyan edilen kırk yıl.. Ama, Allah onları peygamberlerin yüzü euyu hürmetine helak etmemiş, kudret helvası ve bıldırcınla yaşamalarını temin etmişti süründükleri hayatta. Ne garip bir yaratıktı bu kavmin insanları.'.. Gidene ağam, gelene paşam diyorlardı. Bir zaman ibrani olduklanyla öğünürler, kendilerine (İbrani) dedirtirlerdi.. Sonra Hazreti Ya'kub **(İsrail)** e sığınmışlar, (İsrailoğullan) olmuşlardı.
Şimdi de Hazreti Musa, onların yeni yeni kendilerine bir isim taktıklarım işitiyordu.. (Musevî)!. Yani Hazreti Musa kavmi.
Hayır, yine akılsızdılar.. Yürekleri sıkışıktı. — 130 —
Lâkin bir yurd edinince, zaferler kazanınca, hiç rahat yüzü göstermedikleri, çileU bir ömür sürdürdükleri, peygamberleriyle övünmekten utanmamışlardı. Ya ilerde?...
Aynı yoldan gidecekleri belliydi.. Birisi çıkar, onlara siper olursa, (Musevî) adım da bırakacaklar, ona yaranacaklardı.
Hazreti Musa (AJ3.) *m* sık. *mk* dalıp gitmesinin sebebi bunlardı.. Îsrailoğullan vâd edilen topraklara da girseler, bu sapıklıklanyla yine Allanın lanetine uğramaya devam edeceklerdi.
Belki de bu seferki lanet çok sürekli ve çetin olacaktı.
Hazreti Musa (A.S.) m onların bir sözlerine de canı pek sıkılmıştı. Hazreti Musa (A.S.) hâlâ **KABE'YE IK)€rRU** ibadeti yaptırıyordu..
îsrailoğullan, artık vâd edilen topraklara dönmeyi istemişlerdi.. Hazreti Musa (A.S.), «burnunuzun dibinde putlar var.. Onlara mı döneceksiniz..» diye paylamıştı hepsini.. Ve ilâve etmişti: «Allahın ilk evi Kâbedir.. Oranın da kirlendiğini işitiyoruz.. Fakat kıblemiz daima ora-SJ olmalıdır.. Hazreti Allah (C.C), yeryüzündeki her topluluğa ismini bilelim bimeyelim on binlerce peygamber gönderdi.. Bunlann hedefleri, bütün insanları **KABE'YE DOĞRU** çevirmek, nuruyla aydınlatmaktı.»
Hazreti Musa (A.S0 zaman zaman, gider bir lahdin önünde durur, hürmet gösterir ve gözyaşı dökerdi.. Bu lahit, içinde Hazreti Yusuf (A.S.) m mübarek bedeni bulunan lahitti.
îsrailoğullanmn sapıklıklan yüzünden kırk seneye yakın bir zamandan beri, çöllerde dolaştınlmıştı. Henüz götürülüp Filistinde atalarının yanma gömülmemişti vasiyeti gereğince.

Hazreti Musa (A.S.), onu her ziyaretinde bir çeşit özür dilerdi.
îsrailoğulları Moab topraklarında yerleşip, bedevilikten Hazeriliğe (şehir hayatına) geçince, zalimlerin zalimi kesilenlerin başında Kânın bulundu.
Kendisine tahsis edilen yerde, binlerce kölesini çalış'ırarak,. büyük bir saray yaptırdı..
ilmiyle elde ettiği altınlarına sarayın gidi nd?'«>.rmda sakladı.. Bu odalar, Fir'avn mezarları gibi, kat kattılar. Anahtarları parmak büyüklüğünde ve deridendi. Hiçbirisi diğerini açmazdı.. Ancak Karun bilirdi bunu. Para kuvvetiyle kendisine bir topluluk yapmıştı. Bunlar sapıktılar.. Karun, gösterişe önem vermişti.. Bir çeşit ordusu saydığı adamlarını giydirir süslerdi.. Renk renk elbiseler içinde bu adantiV., yaya, atlı gezerler, halkın bir kısmının iştahmı çe-ıerler, bir kısmını iğrendirirlerdi.
Bayramları bahane eder, peşine yüzlerce cariye dört bin köle takar, şehirde dolaşırdı Karun.
Hazinelerinin anahtarlan için kırk-altmış katır yetmezdi..
Kendisi herkesten uzun etekli elbiseler giyerdi.
San, ergüven, beyaz renklerin kaynaştığı bu alay çok yürekleri zayıflan, düşünmeden Karun'un hizmetine sürüklemişti.
Esasen, çekinmeden tefecilik yaptığı için, bazılan da zorla hizmetinde kalıyorlardı.
Filhakika Karun Musa'nın kavmindendi. Fakat o onlara karşı serkeşlik etti. Biz ona öyle hazineler verdik ki anahtarları (nı taşımak bile) güçlü kuvvetli büyük bir cemaate ağır

geliyordu. O vakit kavmi ona şöyle demişti: «Şımarma, çünkü Allah şımarıkları sevmez.» «Allanın sana verdiği (maldan harcayıp) âhi-ret yurdunu ara! Dünyadan nasibini de unutma. Allanın sana ihsan ettiği gibi sen de (insanlara sadaka vererek) ihsanda bulun. Yer Cyiizün) f3e fesat arama. Çüakü Allah fesatçıları sevmez.»
Kânın dedi ki: «Bu (servet) bana ancak bende olan ilimle (ilim sayesinde) verilmiştir.» (O, mademki âlimdi) kendisinden evvelki nesillerden kuvvetçe ondan daha üstün, cemiyetçe daha kesretli kimseleri Allanın hakikaten helak etmiş olduğuna bilmedi mi? Mücrimlerden günahları sorulma.?.
Derken zineti (debdebesi) içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını arza edenler: «Ne olurdu, dediler. Kânına verilen (şu servet) gibi bizim de (malımız) olsaydı. *0*> hakikaten büyük nasip sahibdir.» Kendilerine iüm verilenler de (şöyle) dedi: «Yazıklar olsun sîze. Allanın sevabı îman ve iyi amel (ve hareket) eden kimseler için daha hayırlıdır. Bana da sabır (ve sebat) edenlerden başkası kavuştarulamaz.»
(Kasas: 76-80)
Karun bunları sinsice işliyordu..
Yani sapık yapıyor, Hazreti Musa (A.S.) in peygamberliğine şüphe düşürüyordu.. Ona göre, her yapılanlar sihirdi.
Etrafındaki binlerce bedbaht kanıyorlardı.
Karun'un siyaseti belliydi..

Bu telkinlerle îsrailoğullarını tamamen kendisine çe-lecek ve galip gelip kırallığun ilân edecekti.. Tabiî putperestliğe de sararacaktı.
Bazan şöyle diyordu:
«Çevremizde bu kadar milletler var.. Putsuzunu gördünüz, duydunuz mu?..»
Hazreti Mûsâ (A.S.), bütün bunlardan haberüydi.
Yaşı pek ilerlemişti ama, yine dinçti.
En çok Karun'a uyanlara gidiyor, vaazlarda bulunuyordu.
Geçmiş yıllan hatırlatıyordu.
Peygambere karşı gelmeleriyle ne zararlara düştüklerini sayıyordu!..
Sonra üzülerek haber veriyordu:
«Ey îsrailoğulları!.. Korkarım siz ilerde menfaatiniz uğruna, benden sonra gönderilecek peygamberleri çok uğraştıracak, hattâ hayatlarıyla oynayacaksınız..»
Ehl-i kitap, senin üzerlerine gökten bir kitap indirmeni isterler. Hakikat, onlar Musa'dan daha büyüğünü istemişler de «Allahı açıktan bize göster.» demişlerdi. İşte zulümleri yüzünden onları yıldırım çarpmıştı. Bilahare kendilerine bunca açık âyetler ve deliller geldikten sonra da (Tanrı diye) buzağıya tutunmuşlardı. Nihayet biz (tevbe ettikleri için) banları affetmiştik. Biz Musa'ya apaçık (nice) hüccet (1er) verdik.
(Ahd ü> misâka bağlanmaları için «Tur» u üstlerine kaldırmış, onlara: «O (şehrin) kapı (sın-dan) hepiniz secdeye kapanır halde girin.» demiş, cumartesi günü hakkında da «(av yaparak haddi) aşmayın» (diye) söylemiş, kendi-

lerinden (bu hususlarda) ağır teminat almıştık, tık.
(Fakat) onların (verdikleri) o sağlam sözleri bozmaları, A İlah in âyetlerini inkâr ederek kâfir olmaları, peygamberleri haksız yere öldürmeleri ve «kalblerimiz perdelidir» demeleri sebebiyle (dir ki biz kendilerine lanet ettik.) Hayır, Allah onların kalbleri üzerine, küfürleri yüzünden, mühür basmıştır. Artık onlar, birazı müstesna olmak üzere, iman etmezler.
(Nisa*: 153-155)
Olacak mıydı Hazreti Allah (C.C.) m son âyetlerde buyurdukları...
Elbette..
Sapıtacaklar, peygamberlerini öldürecekler ve ebedî lanete uğrayacaklardı.
Bilhassa, Tevratı koruyamayacaklar, Levhaları imha edecekler, arzularına göre değiştireceklerdi, tarihi ve ahkâmım.
işte meselâ Tevrattan, bozulmuş olandan, ibret alınacak bir kaç yazı.. Çünkü artık onlara âyet denemez.
1. Tevrat, Çıkış, Bab 24 (9-11)
Ve Musa ile Harun, Nadab ve Abihu ve îsrailin ihtiyarlarından yetmiş kişi çıktılar: Ve îsrailin Allahım gördüler ve onun, ayakları altında, gök yakuttan tuğla döşemiş gibi aydınlandıkça asü göğe benzer bir şey vardı. Ve îsrailoğullarının asilzadelerine dokunmadı ve Al-'ahı gördüler ve yiyip içtiler.
2. Tevrat, Çıkış, Bab (31-32) (18-19-20)
Ve Sina dağında, Musa söyleşme bitince, şehadetin iki îevhasuu, Allahm parmağı ile yazılmış taş levhaları

ona verdi ve vaki oldu ki, ordugâha yaklaşınca buzağıyı ve oyunlarını gördü. Ve Musa'nın öfkesi alevlendi ve eünden levhaları attı ve dağın eteğinde onları kırdı. (Hazreti Musa nasıl Allahın yazdığı levhaları atıp kırar?. Sebep tapılan buzağı olsa bile.. Halbuki Kur'an'da, Musa (A.S.), Harun'un başını tutabilmek için levhaları bı-rakıverdiğini buyuruyor.. Hürmet budur.. Sonra almıştır.)
3. Tevrat, Çıkış, Bab 33 (İl) :
Ve Rab Musa ile, bir adam arkadaşıyla söyleşir gibi, yüz yüze söyleşirdi. (O halde nerde kaldı Hazreti Musa'nın Allahın cemalini görmek dileyince, dağa tecelli Karşısında parçalanması ve Musa'nın bayılması.. Yine nerde kaldı, Allahı görmeyi isteyenlerin Tur'da ölmeleri, sonra dirilmeleri?.)
4- Tevrat, Çıkış, Bab 34 (1) :
Ve Rab Musa'ya dedi: Kendin için evvelkiler gibi iki taş levha yont ve kırdığın evvelki levhaların üzerinde olan sözleri bu levhalar üzerine yazacağım.
5. Hazreti Musa (A.S.) Allahı gördüğü zaman yüzü parlarmış ve peçe ile örtermiş.
6. İşte bir sapıklık daha. Hiç Allah, mü'minleri birbirleriyle kabilelerin mirası dağılmasın diye evlenmekten yasaklar mı?..
Tevrat, Sayılar, Bab 36 (7-9) :
Ve Israiloğullannın mirası sıpttan şıpta geçmeyecek, çünkü Israiloğullan, her biri ataları sıptının mirasına bağlı kalacak. Ve jtsz&iloğulları, sıptlarmın mirasına malık olan her kız, Israiloğullan her biri atalarının mirasına malik' olsunlar diye, "kendi babası sıptının aşiretinden olan birine varacaktır. Ve miras başka şıpta geçme yecek..
7. Hiç, Hazreti Allah (C.C.), yeni bir hanım alanı uzun zaman cihaddan affeder mi?..

Tevrat, Tesniye, Bab 24 (5) :
Bir adam yeni bir kadın aldığı zaman cenge çıkmayacak ve onun üzerine hiçbir iş yükletilmeyecek, bir yıl evinde serbest kalacak ve aldığı kadını sevindirecektir.
8. Bunlar rastgele yazılanlardır.. Daha ağırları vardır ki tamamen küfürdür.. Hele müstehcen olanlar!.
Hazreti Musa (A.S.), Israiloğullan yeni bir yurda yerleşince, bu hale göre, zekat verme miktarları da de ğişmişti.
Esasen zekâta karşı duran Karun, vereceği zekâtı şöyle bir hesap etti., işine gelmedi.
Kendi vermemekte İsrar ettiği gibi, halkı da isyana teşvikte gecikmedi..
Şöyle diyordu:
«Ey Israiloğullan, siz Musa ne emrettiyse onu yerine getirdiniz.. O şimdi mal ve servetinizi elinizden almak istiyor.»
Hazreti Musa (A.S.), bunları hep duydu.. Sabretti.
Israiloğullarını birbirlerine düşürmek istemiyorda, bu hal ancak, dört tarafım saran düşmanların işine yarardı.
Karun, Musa (A.S.) m yumuşak tutumunu, kendisinden çekindiğine verdi..
Büsbütün azdı.
Hazreti Musa (A.S.) ı öldürmeyi tasarladı..
Bunu nasıl yapacaktı ..
Düşündü..
Hazreti Mûsâ (A.S.) ölse bile, Hazreti Yuşâ (A.S.) vardı.
Fakat Karun, «Onun da hesabmı görürüm..» diyordu.

Hazreti Musa (A.S.) ı zehirlemek, yahut bir fedaiye öldürtmek mümkün değildi.. Hazreti Yuşâ (A.S.) önlerdi. Esasen, Israiloğulları Karun'a karşı çıkarlardı. Karun, en iyi çareyi buldum sandı.. Hazreti Musa (A.S.) ı tebliğ ettiği şeriat hükümlerine göre öldürtecekti.
Fırsat kollamaya başladı. Bu fırsat doğmakta gecikmedi, îsrailoğullaruun (Şittim) kasabasında oturanlarından büyük bir kısmı yerlilerle zina etmişlerdi. Hazreti Musa (A.S.) çekinmedi.. Hükme uydu.
Kimini astırdı, kimini taşlatıp öldürttü, işte bu hadise, Karun'a mel'un fikrini verdi.
Şöyle düşündü:
«Bir kadın bulayım.. Musa ile zina yaptığım söyie sin.. Böylelikle Musa şeriate göre taşlanarak öldürülür.»
Araştırdı..
Arzusuna uygun bir fahişe vardı.. Buldu. Ona adamlarım yolladı, hattâ çağırıp konuştu. Eğer kadın Hazreti Musa (A.S.) ile zina yaptığını söylerse onu hazinelerde yaşatacaktı. Kadın kabul etti.
Karun, hemen sarayında bir ziyafet tertipledi, îsrailoğullarının bütün ileri gelenlerini çağırdı. Şüphesiz Hazreti Musa (A.S.) da davetliydi.. Hep birlikte yenildi içildi.
Vakti geldi sanarak Hazreti Musa'ya Karun sordu: «Ey Musa, zina yapan bir erkek nasıl cezalandırılır?» «Bunu bilirsin.. Öldürülür..» «Kim olursa olsun öldürülür mü?..»
«Şüphesiz..»
«Bir peygamber, meselâ sen, zina yapsan?..»

«Hüküm değişmez..»
Karun, zafer kazanmış bir kumandan edasıyla mec-listekilere döndü.. Haber verdi:
«Müsâ zina yapmıştır.. Az önce bir kadın geldi, haber verdi.. Şimdi dışarda bekliyor.. Çağırıp soralım..»
Bir anda meclisin havası değişti.
O sırada da kapı önünde bekleyen kadın içeriye girdi.
Bir fahişeydi ama, aon anda, yapacağı itirafdan caymıştı İlâhı emirle.
Şöyle konuştu:
«Peygamberim benimle zina etmedi.. Böyle konuşmamı bana söyleyen Kârandur..»
Hazreti Musa (A.S.) pek üzüldü..
Mü'minlerle beraber meclisi terk edip saray dışına çıktı.
Allahına sığındı..
Artık Karun'un cezalandırılması şarttı.
O anda vahy geldi:
«Ey Musa, yer emrindedir..»
Hazreti Musa (A.S.), yere emir verdi:
«Ey yer!.. Şu kapısı altm olan sarayın içinde sapıklar var.. Onları yakala..» Yer sarsıldı.. içerdekilerin çoğu olacağı anlayıp pişmanlık getirerek dışarıya kaçtılar.. Hazreti Musa (A.S.) a gelip tevbe ettiler.
Sarayda yalnız Kârım kalmıştı. (Bazılarına göre iki kişi daha)
Toprağın sarsılmasını basit bir deprem sanmışlardı. Lâkin toprak açılıp onları bellerine kadar yuttu.
Karun, bağırsa, nedamet getirse, belki Hazreti Mu-fcâ (A.S.) başka emirler vermezdi.

Karun kendisinden çok, sarayının alt oûalanm dolduran, yeryüzünün en büyük hazinesini düşünüyordu.. Ondan kopamıyordu.
Hazreti Musa (A.S.), ikinci emrini verdi:
«Ey yer!.. Onları al!..*
Karun ile iki adamı göğüslorine kadar gömüldüler.
Üçüncü emir de gecikmedi:
«Ey Yer!.. Onları göm..»
Kânın ve hazineleriyle sarayı, yere gömüldü.. Bir varmış bir yokmuş oldular.
Kimbilir belki de onlar, hâlâ yerin merkezine dcğru gömülüp gitmektedirler.. Sonunda cehennemlerini bula-
caklardır.
Nihayet biz onu da, sarayını da yere geçirı-verdik. Artık Allaha karşı kendisine yardım edecek hiçbir cemaati de yoktu onun. Bizzat kendisini müdafaa edebileceklerden de değildi o. Dün onun mevkiini temenni edenler sabahleyin (şöyle) diyorlardı: «Vay, demek ki Allah kullarından kimi dilerse onun rızkını yayıyor (genişletiyor, yahut) daraltıyor. Allah bize lütfetmeseydi bizi de muhakkak batırırdı. Vay, demek ki hakikat şudur: Kâfirler felah bulmaz.»
îşte âhire t yurdu! Biz onu yer (yüzün) de ne tagallûp, ne fesat arzusuna düşeceklere veririz. (İyi) sonuç (Alahın ikabından) sakınanlarındır.
Kimi iyi (hal) ile gelirse onun için bundan daha hayırlısı vardır. Kim de kötü (hal) ile gelirse o kötülükleri işleyenler yapmış olduklarından başkasıyla cezalandırılmaz (1ar).
(Kasas: 81-84) — 140 —
(Derler ki, Karun'un bu akibeti açıkta oldu.. Halbuki yukardaki âyetlerden anlaşıldığına göre, yalnız kalmıştır..)
(Yine derler ki, bu olay îsrailoğullan Mısırdan çıkmadan önce gerçekleşmiştir.. Hattâ Kânın isimli bir gölden bahsederler. Olamaz.. Tih sahrasındaki kırk ydlık sürgün hayatında bile olamaz.. Çünkü, Mısır'da henüz Tevrat nazil olmamıştı.. Kârım Tevratı en iyi bîlen olduğuna göre, Kızddenizi geçenler arasındaydı. Tih sahrasında geçen sürgün hayatında ise Karun'un saray kurması hayaldir, gerçek dışıdır.. Tek kalan, Moab yurdu alınıp yerleşildiği zamandır.. Çünkü nihayet bir iki sene sonra Hazreti Musa (A.S.) görevini bitirip Allah (C.C.) m huzuruna çağırılacaktı.)
Karun'a uyanlar, Hazreti Musa (A.S.) a koşuşup nedamet getirmişlerdi ama, İsrailoğuHarının kaçıncı pişmanlığıydı bu!.
Hazreti Musa (A.S.) biliyordu hepsini..
Üzgündü böylesine ağır bir emir verdiği için toprağa.
Fakat başka çaresi yoktu..
Karun'a hayatını bağışlaaa, olanları unutacak, tek-raj sapıtacaktı.. Israiloğulları bölüneceklerdi.
En önemlisi de Allahm emanet ettiği islâmiyet hazineni yine yer altında kalacaktı.. Üzerine sapıklık divan yıkılacaktı çünkü..
Bu hazine, geleceklerin müminlerinin mirasıydı.
Hazreti Âdem (A.S.) dan beri, her peygamher, uğraşıp çırpmıyor, İslâmiyet nurunu, sapıklık dıvannı doğ-rultrrak, kaybolmamasını sağlıyordu..
Fakat zaman geçince, doğrultulan o dıvar, tekrar eğiliyor, yıkılmaya yüz tutuyordu.
Hazreti Musa (A.S.), böyle düşünürken, ansızın Hızır (A.S.) la yaptığı seyahatin üçüncü olayım hatırladı.
_ 141 __

Hızır, hiçbir karşılık beklemeden, kendilerini kovan, ekmek bile vermeyen şehirdeki yıkılmak üzere olan bir divan düzeltmişti.. Ve Musa (A.S.) sorunca, geleceği anlatmıştı:
«Ey Musa, o dıvarın altında bir hazine vardı.. îki yetim çocuğun mirasıydılar.. Eğer doğrultmasaydım, bu hazine artık dışarıya çıkamazdı..»
Demek Hızır (A.S.) la yapılan .'seyahatin üçüncü kısmı da hakikat olmuştu.
Yeryüzünün her tarafında, Allanın varlığına gönül-dö-ı inanmış, bunu haykırmak isteyen müminler vardı.. Fakat sapıklar karşısında boyunları inceydi.
Günü gelip sapıkların temizlenmesini ve doğuşlarından beri mirasları oldukları Müslümanlık hazinesine kavuşmalarını bekleşip duruyorlardı.
Hazreti Musa (A.S.), yüz yirmi seneye yaklaşan haya*,! boyunca, eğri sapık divan, doğrulmaya çalışmıştı.
Kânın da öldükten sonra, artık duvar, îsrailoğul-ları için doğrulmuştu..
Lâkin bu îsrailoğullan, dışan, boynu bükük müminler ki yeryüzünde doluydular, fırsat buluncaya kadar, doğru tutulacaklar mıydı?..
Yoksa kalın enselerinin hissizliğine uyup, kendileri mi yıkacaklardı?..
Nemrud mu olacaklardı?.. Fir'avn mı?.
Yani o çağın ve geleceğin Yec'üc Mec'ücleri mi?..
Ne acı ki durum onu gösteriyordu.
Hazreti Allah (C.C.), çünkü Kur'an'da en çok bu lanete uğramış kavmi, peygamberlerine ettiklerini, anlatmış, ibretlenmemizi dilemişti.
Yoksa bilindiği gibi, mademki Hazreti Allah (C.C.*)* her topluluğa behemehal bir peygamber gönderdiğini bu-yvnyor.. Sayılan yirmi yedi bin, belki ikiyüz yirmi yedi

bin olan o peygamberlerin hayat hikayelerini açıklardı.
Yine Kânın olayında, geleceğin insanlanna, akla durgunluk veren dersler vardı.
Yalnız bunlan bulup çıkarmak, sağdan aydınlıktan yürümekten, kimseyi alakoyamazlar, aksine teşvik ederlerdi.
Bu dersler şunlardı:
1. Mülk Allahındır..
2. Dileyene verir..
3. Eğer hayra harcarsa bırakır, yoksa alır..
4. Hile ile, tefecilikle, gözyaşı akıtılarak toplanan ahh servet fayda değil, zarar verir.
5. Ahnteri ile kazanılmış bir avuç mal, dünyalar dolusu maldan bereketlidir.
6. Cimrinin malı, hasisin serveti, öldüğü zaman kendisi gibi gömülür, dağdır gider.. Çünkü hayra harcanmayan, iyi yolda işletilmeyen bu mal, teneke teneke toprağa saklanmıştır.. Yeri bilinmediği için çürür gider. Yahut o hasis ve cimrinin veresesi, hayatlarım yokluk içinde geçirdikleri için, ellerine hazine verilince, saçar savururlar. Ziyan ederler.

O halde her çağda, her yüz yılda, hattâ her yılda yeryüzünde pek çok Kârunlar yaşamıştır ve yaşayacaktır..
Hepsinin sonu aynı olmuştur ve olacaktır.
Bunlan azaltacak, köklerini kurutacak en keskin do-"a şüphe yok ki dinî terbiyedir.
Çünkü Müslüman vicdanlıdır..
Hasislik, cimrilik bilmez..
Tefecilikten kaçar..
Yoksullara yardım eder..
Malını iyi insanlar yetişmesinde harcar.
(Bu olayı daha geniş öğrenmek isteyenlerin KARU-NUN HAZÎNELERİ eserime müracaatları.)

VH

NÖBETİN DEVRİ VE TESLİMt

Hazreti Musa (A.S.), Karun olayından s.onra, mü'-minlerin çoğaldığını, sapıkların artık pişmanlık getirdiklerini düşünerek, Hazreti Allah (C.C.) in tsrailoğulları-na -vâd edilen toprakların yolunu açacağından ümitlendi.

Esasen kırk yıllık cezanın dolmasına ne kalmıştı?..

Bütün endişesi, henüz bir miktar eski nesilden ihtiyarların bulunuşuydu.

Hazreti Allah (C.C.) onların vâd edilen topraklara girmeyeceklerini buyurmuştu.

Acaba bunların içinde kendisi de var mıydı?..

Hazreti Musa (A.S.) da girmeyecek miydi vâd edi len topraklara?..

Hazreti Yusuf (A.S.) m lahdini kendi elleriyle atalarının yanına gömmeyecek miydi?..

Bir şüphe vardı Hazreti Musa (A.S.) in içinde.

Hazreti Allah (C.C.) in bütün emirlerini aksatmadan yapmıştı.. En küçük kusuru olduğunu düşünemiyordu.

Geriye tek bir şey kalıyordu.

Belki Hazreti Allah (C.C), onun kocadığını, bun dan sonra yapılacak pek zor savaşlara katlanamayacağını kabul ederek, artık istirahata çekerdi.

Yerine daha genç dayanıklı, birisini memur ederdi.

Esasen Hazreti Musa (A.S.), evde bile kalmıyordu.

Bir çukurda yatıyor, az yiyor, az içiyor, az giymiyordu.

Son zamanlarda yeni hükümler de nazil olmuyordu.

Hazreti Musa (A.S.), böylece Tevrat'ın tamamlandığını sanıyordu.

Onda hem ahiret için, hem dünya hayatı için gerekli bütün emirler vardı.

Kurduğu din devletinde, bundan sonra gelecekler, Tevratı iyi korurlar, hükümleriyle amel ederlerse, kısa zurnanda vahdaniyet bayrağı yeryüzünde ebediyete kadar dalgalanacak hale gelirdi.

Hazreti Musa (A.S.) fikirlerinin burasına gelince, yüzünü kızıl gölgeler basıyordu..

Burlar utanç gölgeleri, kızartılarıydılar..

îsrailoğullarınm sığırdan beter kalın enselerini::. inatların, simsiyah kayalar halinde sivrilmeğe başlayan gururlarmm, kendilerinden gayrı insanlara başka bir yaratık gözüyle bakmalarının, Allahı yalnız kendilerinin Aliahı bilip sahip çıkmalarının dışa vuranlarıydı utan.*; gölgeleri ve kızıllıklar..

Mir de Hazreti Ya'kub (A.S.) in oniki oğlundan üre-yen bu on iki sıpt (kabile) birbirleriyle yarıştaydılar.

Hazreti Musa (A.S.) çekilince, herbiri kendi başına buyruk kesilecekti..

Kim onları daima bir arada tutacak, dağılma yerine aksine diğer insanlarla kaynaştırıp, kardeş yaparak, insıûara yeryüzündeki şerefini verecekti?..

Lâzım mıydı artık yeni peygamberler?..

Tevrat, şimdiki saf haliyle korunur ve onunla amel edilirse, yeterdi., yeryüzü cennet olurdu.
Fakat...
Evet Fakat, Hazreti Musa (A.S.), şu anda Fir'avn'-dan çok, kendi kavminden, tsrailoğullarından şüpheleniyor *iv.*
Tecrübelenmişti..
Asla itimat ^demiy^rdu.
Ayrıca ortada gerçekler vardı..
Kendisinden başka pek çok peygamberler vazifelendir ileceklerdi yeryüzündeki insanlara..
Bütün bunları Allah (C.C.) Tevrat'ta buyurmuştu.
Demek ki, şu seksen yıla yaklaşan peygamberlik görevi başından beri ömrünü harcadığı îsrailoğulları, behemehal dünyaya itibar edecekler, içlerini kemiren nefş-leıine kölelik edeceklerdi..
Sonunda da, Tih çölünde geçen kırk yıldan başka daha ağır sefil olacaklardı.
"fine Hazreti Allah (C.C), nihayet yalnız tek topluluğa değil, bütün insanlara, belki de başka âlemlerde yaşayan cinlere ahir zaman peygamberini yollayacaktı.. Yani son elçisi Ahmed'i, Mustafa'yı, Muhammed'i.. Sevgilisini, Habibini, Bari îsrailoğulları onu dinleyip izinden gitseîerdi geldiği zaman.. Vazifesini kolaylaştırsaydılar.
Bunu candan diliyordu Hazreti Musa (AS.)..
Lâkin neye yarardı!..
Hakikat açıktı..
Demek îsrailoğulları ve soyları, Tevrat'ı dahi koru-mayacaklafdı.. Gelecek son peygamber ayrı kitap getirecekti.
Hazreti Musa (A.S.), henüz şüphedeydi de.
Çünkü, on iki kabileyi Lût gölü doğusundaki Moab yurduna yerleştirmiş, onlan ev, köy, kasaba, mal sahibi

jajji.'nştl ama, yine zaman zaman kudret helvası ile bıldırcın geliyordu.
D^mek sürgün cezası bitmemişti.
Doğrusu da buydu..
Kırk senelik cezanın son bir kaç yıllarındaydılar çünkü..
Hazreti Musa (A.S.), ayrıca, çevresinin siyasetiyle
de uğraşıyordu. .
Epeyce kırallıkları yenmiş, bir yurt edinmişti ama, daha r'ce nice küçüklü büyüklü kırallıklar vardı!..
Hele vâd edilen topraklarda!.
I. at Denizi ile Akdeniz arasındaki bölgede en azından otjz kırallık vardı. Samın kuzeyinde de bir o kadar.
Bütün bunlar ortadan kaldırüırsa, Filistin (Kenanili) îsrailoğullannın olacaktı.
O kırallıklar gerisinde çağın, büyük imparatorlukları kapışıyorlardı..
Etiler..
Asurlular..
Mısırlılar..
Etiler, Toroslardan ötelerdeydiler.. Mısırlılar onları atmışlar. Şam kuzeyine kadarki kırallıkları emirlerinde tutmuşlardı.. Kızıldeniz'de boğulan Fir'avn ve ordusu yerine başkaları hazırlanmıştı.. Filistin ve çevresi kırallıkları, daima Mısır'ı tutuyorlardı.. Çünkü Mısır buğday an-bariydı.. Yaşamak için onunla dost geçinmek şarttı.
Bu kırallıklar, tsrailoğullarını fazla hırpalamışlarsa, bir sebebi de yeni Fir'avn'a yaranmak içindi.
Asurlular, şimdi yok sayılırlardı.. Çünkü, Iran (Fers) hükümdarları, Asurlulan yenmişler, Babil'i talan edip yerleşmişlerdi.
Sınırdaki bu büyük imparatorluklardan başka, Hazreti Musa (A.S.) in bildiği diğerleri de vardı.

Meselâ deniz ticaretiyle geçinen Finikeliler..
Rum soyundan üreyip, avrupaya atlayan, İtalya'ya giden Romalılar.. Yunanistan ve Anadolu batısına yerleşmiş yunanlılar.
Trakyadaki Makedonyalılar..
Hele Asya, karınca gibi kaynıyordu...
Hazreti Musa (A.S.) en çok ibadetlerinde kıble edindiği, öımu jcarz buuiği Kabe için de üzüntüdeydi.
Nice nice kervanlar, durmadan oraya put taşıyorlardı.
*** ****
Nihayet bir gün Hazreti Musa (A.S.), emir aldı Hazreti Allah (C.C.) dan..
Hemen yola çıktı..
Yanında yiğidi Hazreti Yuşâ (A.S.) vardı.
istikametleri, Lût Denizinin kuzey doğusunda, Erden (Şeria) nehrinin hemen batısındaki Nebo dağıydı..
Hazreti Yuşâ (A.S.) ile birlikte, dağa çıktılar. Eskiden de çıkmışlardı ama, bu kadar yükseğe değil..
Peşlerine kabile ihtiyarları takıldığı için, Allah (C.C.) onları geri çevirmişti.
Fakat bu sefer yalnızdılar.
Nebo dağı, Abarim dağ silsilesinin en yükseğiydi.
Tam Erden Nehri doğusunda ve Eriha ovası karşısındaydı.
Erden nehri derin bir vadiydi.
Hazreti Musa (A.S.) ile Hazreti Yuşâ (A.S.) Nebo cağının zirvesi olan Piska tepesi eteğinde durdular..
Hazreti Musa (A.S.), Hazreti Yuşâ (A.S.) ı orada bıraktı ve kendisi Piska Tepesine tırmandı.
Orada Hazreti Allah'ın son emrini aldı.

Bu emre göre, tsrailoğulları cezalarını bitirmeden vâd edilen topraklara girmeyeceklerdi..
Ya kendisi?..
Yalnız başına girip ne yapacaktı Hazreti Musa (A.S).
Hazreti Allah (C.C.) ona Piska tepesinden, vâd edilen topraklan doyasıya seyrettirdi..
Kuzeyde Şam ötelerine kadar, doğuda Basan, güneyde Amoriler, Batıda Akdeniz bu vâd edüen toprakların içine giriyorlardı.
Hazreti Musa (A.S.), bulunduğu yerden Eriha yeşilliklerini, diğer yerlerdeki bereketli, süt ve bal akan topraklan gördü.
Abarim silsilesi, Eriha'yı atlıyor orada Zeytindağı'nı ve daha kuzeyde Efrayim dağını meydana getiriyordu.
Hazreti Musa (A.S.) Piska Tepesinde saatlerce kaldı.
ibadet etti..
işte, Hazreti Allah (C.C.) ona, bunca, yıllık kulluğunun mükâfatını vermişti., vâd edilen toprakları göstermişti.
Fakat şunu da tebliğ etmişti:
Aynı yerleri Hazreti Yuşâ (A.S.) da gösterecek ve kuvvetini, cesaretini artıracaktı..
Eğer tsrailoğullan, kulluklarında devam ederlerse, onlan, ceza hayatları bitince, Hazreti Yuşâ (A.S.) a vâd edilen bu güzel topraklara götürecek, yerleştirecekti.
Hazreti Musa (A.S.), Piska tepesinden indi.
Hazreti Yuşâ (A.S.) la buluştu.
Basma elini koyarak ona Allahın son emirlerini tebliğ etti.
Esasen, Hazreti Yuşâ A.S.) da göreceğini görmüştü.
Hazreti Musa (A.S.) a söz verdi, yapacaktı emredilenleri.
Işki Israiloğulları sapıtmasmlardı.

Hazreti Yuşâ (A.S.), anlayacağını da anlamıştı..
Hazreti Musa (A.S.) misafirdi artık..
Nitekim, dağdan indiklerinden sonra, Hazreti Mu-bâ (A.S.) a bir durgunluk geldi..
Hemen Moab yurdundaki Beyt-boer'a çekildi.
Hazreti Yuşâ (A.S.) a şehadet sandığını, yani Tevrat sandığını, çadırı, şamdanları, sofrayı ve diğer mukaddes emanetleri tealim etti.
Halkın ileri gelenlerini toplayarak, onlara beşinci kısım Tevratla nazil olan emirleri tebliğ buyurdu.
Hazreti Yuşâ (A.S.) a uymalarını, Hazreti Allah (C.C.) bir peygamber gönderinceye kadar sözünden çıkmamalarını anlattı.
Ta Hazreti Yâ'kub (A.S.) devrinden başlayarak, onları, tane tane hikâye etti.. Bu suretle ibretlenmelerini diledi.
îsrailoğulları pek tesir altında kaldılar.
Tevrat'ı koruyacaklarını, hükümleriyle amel edeceklerini, asla Hazreti Yuşâ (A.S.) m sözünden çıkmayacaklarını tekrarladılar.
Ecel gecikmedi..
Hazreti ■ Musa (A.S.), yüz yirmi yaşında vefat etti.
Onu Moab yurdu güneyindeki (Beyt-boer) deresine defnettiler.. Mezarı çabuk kayboldu.. Kimse bulamadı.
(Oerles id- İsrailoğullarınvı kırk yıllık sürgün hayatı, kamilen Tih sahrasında geçmiştir ve Hazreti Musa (A.S.) orada vefat ederek, (Müran Dağı) na gömülmüştür. Zayıf bir ihtimaldir. Çünkü, Hazreti Musa (A.S.) *m* îsrailoğullaruu Lût Denizi Doğusuna kadar getirdiği kesindir.. Nebo Dağına çıkıp vâd edilen topraklan da görmüştür. Kânın ile hikayesi ancak Moab'da olabilirdi. Bazıları da daha ileriye giderler.. Sözde vâd edilen toprakla-

ra, tsrailoğullarını Hazreti Musa (A.S.) geçirmiştir.. Sonla vefat etmiştir. Bu da sözden ileriye gidemez.)
Hazreti Musa (A.S.) in vefat ettiği yıl Hicretten önce 1622 (M.Ö.) 1000 yılıydı. (Bazılan bunu 600 yıl geriye atarlar.)
Hazreti Yuşâ (A.S.) Hicretten önce 1704 (M. ö. 1082) de doğduğuna göre, îsrailoğullarına baş olduğu zaman; 82 yaşındaydı.
Daha Hazreti Musa (A.S.) defnedilir defnedilmez, Hazreti Yuşâ (A.S.) ı çekemeyen kabile başkanlan, Hazreti Harun (A.S.) a yaptıklan gibi, Hazreti Yuşâ (A.S.) a da iftira ettiler.
Onu, Hazreti Musa (A.S.) ı öldürmekle suçladılar.
Bu hale sebep biraz da Hazreti Yuşâ (A.S.) in Nûn-Efrâyim atalanyla Hazreti Yûsuf (A.S.) a ulaşmasıydı.
Fakat Hazreti Yuşâ (Yeşu; Yeşua), Allanın emrile bu iftiraları derhal önledi ve Israiloğullarının arasında fesat, fitne, dedi kodu yapılmasına fırsat bırakmadı. Çünkü halk, rüyalarında doğruyu görmüştü.
O da Hazreti Musa (A.S.) gibi, şeriatten ayrılmaz, en ağır cezaları vermekten çekinmezdi.
Lût Denizi doğusundaki Mcab yurdumda, *izr^l,* uyuşuk beklemekten hiç bir şey çıkmayacaktı.
Vazifeye başladığının üçüncü günü Îsrailoğullaruu, yeni bir günâh işlemelerine fırsat vermeden, tekrar lanetlenmelerini önleyerek, hazırlıklara girişti.
îsrailoğulları, vâd edilen toprakların hayalden ileri güzellikte olduğunu yakından biliyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) m hazırlıklarına sevindiler.
Ancak şundan habersizdiler..
Bir türlü gözle göremedikleri için, gönülden inanma-dıklan Hazreti Allah (C.C.) ı asla aratmayacaklardı sözde. Tih sahrasında geçen kırk yıl neydi, ilerdeki sa-

pıklıkları karşılığı verilecek yeni cezaları yanında!.. Bundan habersizdiler.
(Habibim) onlara (Yahudilere) O kimsenin haberini de oku ki biz kendisine âyetlerimizi vermiştik de o, bunlardan sıyrılıp (juanış, derken şeytan onu arkasına takmış, nihayet azgınlardan olmuştu?
îüğer dikseydik onu bu (âyetler) le yükseltirdik. Fakat o, yere saplandı, nevasına uydu. Artık onun sıfaü o köpeğin hali gibidir ki üstüne varsan dilini sarkıtıp solur yahut kendi haline bıraksan yine dilini uzatıp solur. İşte âyetlerimizi yalan sayanlar güruhunun sıfaü budur. (Artık sen (Habibim) kıssayı (onlara) anlat! Belki iyice düşünürler. Ayetierimizi yalanlayarak sırf kendilerine zulüm etmekde olanlar güruhunun hali ne kötüdür!.
A'râf: 175-177
Âyetlerde büyrulan, ilerde hikayesi anlatılacak tek bir şahıstı ama, sonra bütün îsrailoğullan aynı hale geldiler.
Hazreti Yuşâ (A.S.), üçüncü gün hazırlıkları tamamlayınca, ilk işi bütün erkekleri, taştan yapılan bıçaklarla sünnet ettirmek oldu.
Çünkü, sünnetli ihtiyarlar kamilen ölmüşlerdi.
Gençler ise, kırk senelik sürgün hayatı içinde, fırsat bulamamışlardı.
Sünnetlilerin yaraları iyileşince, Hazreti Yuşâ (A.S.) aileleri Moab yurdunda bıraktı..
Elli silâh tutan erkekleri toplayıp teşkilâtlandırdı.
— 152
Bir sabah kuzeye yürüdü..
Hazreti Musa (A.S.) in çıktığı Nebo dağı batı etek-k-rinde, tam Erdem nehri kenarında ordugâha geçti.
Karşı sahilde Zeytindağı ve daha kuzeyde Efrayim dağı vardı.. Bütün bu dağlar Abarim sıra dağlarının çe-şitü yönlerine serpilmiş silsileleriydiler. Henüz yağmurlar başlamıştı.
Erden (Seria) vadisi derindi.. .....
Bunu geçmek bir meseleydi..
Daha orada, canları tatlı gelen îsrailoğullan, ner-deyse paniğe kapılıp döneceklerdi. Canlan tatlı gelmişti.. Fakat Hazreti Yuşâ (A.S.) a vahy geldi.. Peygamber oldu..
(Bazılarına göre Hazreti Yuşâ peygamber değil velidir.. Lâkin umumi kanaat ve âlimlerin fikri peygamber oluşundadır. Nitekim, Hazreti Yuşâ, mucizeler göstermiştir.. Mucizeler ise ancak peygamberlere verilmiştir. Aşağıdaki âyette büyrulan peygamberlerdendir Hazreti Yuşâ.. Esasen o sıralarda ondan mümin, Hazreti Musa (A.S.) a elli seneden fazla sıdk ile bağlı, Tevrat hükümlerine sarılmış ikinci bir kimse yoktu.. Hele, va'dedilen topraklara İsrail oğullarını götürecek, savaşları kazanacak tek kuvvet, kudretti.)
Andolsun, Musa'ya o kitabı verdik, ondan (Musâdan) sora da birbiri ardınca (aynı şe-riatle memur) peygamberler gönderdik...
(Bakare: 87)
(Tevrat şeriatine memur, peş peşe gelen bu peygamberler Yuşâ, Dâvud, Süleyman, Zülkilf (Haznkıl) tlyas, Elyasa, Yunus, Zekeriyya, Yahya peygamberlerdir. Ba-
— 153 —

zılan da îşmü, Şem'un (Danyal), Uzeyr **Hazeratuu da katarlar..** Doğusunu şüphesiz **Hazreti Allah bilir. Yabuz Hazreti Davud, Tevrat'ı tamamlayıcı olan Zebur ile şeref îenecekti.)**
Hazreti Yuşâ (A.S.) Erdem kıyısında ordugâhta çok hitablara maruz kaldı.
Hazreti Yuşâ (A.S.), Erden kıyısında ordugâhta çok hitablara maruz kaldı.
Ker gelen soruyordu kızgın kızgın:
«Niçin buraya geldik?...»
«Görmüyor musun ki, Erden vadisi geçilmez..»
«Her tarafımız düşmanla sarılı.. Baskına uğrayıp helak edileceğiz.»
«Eğer, dileseydi Hazreti Musa (A.S.) bizi getirir ve buradan geçirirdi..»
Daha da ne acı sözler!...
Hazreti Yuşâ (A.S.), bütün bunlara kısa kısa cevaplar veriyordu:
«Ben buraya isteğimle değil, Hazreti Allahın emriyle sizi getirdim.. Çünkü kırk yıllık cezanız henüz bitti.. Bakın kaç gündür kudret helvası ve bıldırcın yağmıyor.. Hazreti Musa (A.S.) sürgün• bitmediği için sizi getirmedi..»
Direniyorlardı:
«O halde bu vadiyi geçecek sebebi düşün..»
«Güvendiğim sadece Hazreti Allah'dır.. Bekleyin.»
Hazreti Allah (C.C.), Hazreti Yuşâ (A.S.) a peygamberliğini hatırlatarak suyu geçmesini, çekinmemesi-ni, tebliğ etti..
Hazreti Yuşâ (AS.), hemen peygamberliğini duyurdu ve Erden vadisini geçmeye koyuldu. O zaman teknik henüz büyük köprü inşa edemiyordu.
Israiloğulları çekmiyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) hatırlattı: — 154 — ;
<3u vadi nedir?.. Allah (C.C.), Hazreti Musa'ya Kırıl denizden yol açtı.. Elbet biz de geçeceğiz..»
Hazreti Yuşâ yürüdü.. Onu mü'minler takip ettiler.. Nihayet şüpheciler de katıldılar..
Hiçbir zayiat verilmeden Erden vadisi geçilip Eriha ovasına varıldı.
îsraiioğuliarı söyleniyor!ardı:. «Bu, Yuşâ'nm ilk mucizesidir..» Bazıları hatırlatıyorlardı:
«Hayır, ikincisi, bir de akşamı geç getirmişti.,» «O zaman güneş pek az durmuştu.. Belki yanıldık.»
Hazreti Yuşâ (A.S.), Eriha, yani o zamanki adıyla Beytil Makdis tarafına geçince, oralarda fazla oyalanmadı.
Zaman kaybı, düşmanın toparlanmasını temin ederdi. Hazreti Yuşâ (A.S.) m Hazreti Musa (A.S.) dan aldığı vazife pek önemliydi.
Lût Denizi batısını Akdenize kadar kazanacak, sonra kuzeye çıkacak, ta Şam ötelerine ulaşacaktı.
Kısacası Etiler, Asurlular (yahut Fersler) ve Mısırlılar arasmda kalan topraklan yurt edinecek ve Hazreti Musa (A.S.) in emrine göre, oniki yakub oğlu kabilesi arasmda bölecekti.
Biliyordu, bu yerlerdeki (Cebbar) diye adlandırılan putperest zalimlerin birleşeceklerini ve vazifesini zorlaştıracaklarını.. Acelesi bundandı.
Nitekim bazı kırallıklar baş başa verip ordularını tek kumanda altında topladılar.
Hazreti Yuşâ (A.S.) in emrindeki tsraileğullan henüz pek tecrübesizdiler..
__ 155 _

Mısırdan çıkarken, yirmi v aşından yukarı olanların miktarı altı yüzbinin üzerindeyken, bunlar l?nete uğramalarından helak olmuşlardı sürgün hayatlarında.
Kalan yalnız Hazreti Yuşâ (A.S.) di.
Bir de Musa (A.S.) in kız kardeşi Nebiyye'nin kocası Kilâb.
Çünkü Kilâb da sapıtmamıştı..
Vaktiyle *Hzr.ve^* Musa (A.S.) m* Kenan ilin e- keşfe-gönderdiği oniki adamdan birisi de Kilab'dı..
Döndüklerinde yalnız Hazreti Yuşâ il Kilab, cebbarlarla savaşı istemişler, diğerleri korkmuşlardı.
îşte bu Kilâb, (Kalub-Kaleb) halen Hazreti Yuşâ (A.S.) m sağ kolu gibiydi.
Eskilerden hayatta (Bel'am) adlı bir îsrailoğlu da vardı.
Bu adam daha Hazreti Musa (A.S.) zamanında İs-ı ailoğullarmdan kaçmış, kuzeye, Şam taraflarına gidip, putperestlerle birlikte yaşıyordu.
Pek azgındı.
ilim irfan sahibiydi..
Bilhassa Hazreti Musa (A.S.) m şeriati dolayısiyle vahdaniyeti öğrenmişti. Sapıttığı halde, Allah'ın ismi azamini ağzına alınca, duası kabul olunurdu.
Putperestler, pek şaşarlardı onun bu kudretine.
îsrailoğulları da, hayret ederlerdi.
«Niçin sapıtan bir şahsı Hazreti Allah tutuyor?..» diye birbirlerine sorarlardı..
Haklan" da vardı..
Bilhassa bu münafık Bel'am cezalanmalıydı.
Elbette Hazreti Allah (C.C.) m bir dilediği vardı ki, onu henüz hayatta tutuyor ve ismini ağzına alınca duasını kabul buyuruyordu.
— 156 —
Bel'am Kenanilindeki zalimler arasmda cüce gibi kalıyordu.. Çünkü bu topraklar halkı pek iri yarıydılar.. îarailoğulları da dev azmanı insanlarla savaşta zorluk çekiyorlardı.
Buna rağmen, Hazreti Yuşâ (A.S.) yılmadı.
Eriha çevresinde nice nice savaşlar verdi.
Hepsinin, kırallıkların sonu geldi.
Yine bir savaş yapılmıştı..
Bunda îsrailoğulları yenildiler.
Hazreti Yuşâ (A.S.), derhal sebebini anladı..
Demek kavmi içinde sapıtmalar başlamıştı ki Allah (C.C.) ihtarda bulunuyordu.
Kimdi şeriate karşı gelenler?..
Çok muydular?..
Yoksa bir kişi miydi bu?..
Hazreti Yuşâ (A.S.), ordusunu topladı.. Onlara vaaz etti..
Tekrar biat istedi.
Orduda ne kadar insan varsa, hepsinin elini tutuyordu..
îşte o zaman günahkârı buldu..
Elini verdiği birisinin eli, kendisinde çözülmemişti.
Adamı sıkıştırdı..
Adam suçunu itiraf etti..
Hakkından ayrı ganimet malını çalmış, saklamıştı.
Tövbe etti.. Böylece Hazreti Yuşâ (A.S.) tekrar düşmanı yendi..
Eriha ve çevresi, yani (Yerşualim, Beytül x>Iakdis, şimdiki Kudüs), altı aylık bir kuşatmadan sonra îsrail-oğulîarının eline geçti..
Sapıklar imha olundular..
Putlar yıkılıp kırıldı..
Diğer kırallar olanları dehşetle izliyorlardı.
— 157 —

Bunlardan beşi birleştiler..
Hazreti Yuşâ (A.S.) ile ordusu, savaştıkları toprakların yabancısıydılar..
Mecburen gündüz dövüşüyorlardı.
Hiçbir savaşı geceye bırakmıyorlardı.
Birleşen kırallar ise, Israiloğullarını oyalamak ve gece baskın vermek fikrindeydiler.
Fırsat kolluyorlardı.
Bu beş kırallık ordusuyla meydan savaşı verilirken, îsrailoğulları düşmam perişan etmişlerdi.
Ne çare ki, akşam oluyordu..
Düşmandan çözülmek de mümkün değildi.
Hazreti Yuşâ (A.S.), Tih sahrasında yaptığı duanın tıpk>sım yaptı:
«Allahım!..» diye niyazda bulundu.. «Emrindeki güneşe buyur, sapıkları yenene kadar batmasın. Artık bu topraklarda ismin semalara yükselsin. Her şey nurunu, şerefini bulsun.»
Hazreti Yuşâ (A.S.) m duası kabul edildi.
Güneş batmak üzereyken durdu..
Bir saat mi, iki saat mi?..
Hayır..
Tam bir gün durdu..
Yani, yeryüzü bir geceyi yaşamadı ilk defa..
Ay yine doğmuştu.. Gündüz halindeki renksizliğiyim o da baktı durdu savaşanlara.
Ve îsrailoğulları galip geldiler.
Israiloğulları, peygamberlerinin mucizelerini gördükçe ona büsbütün bağlanıyorlar ve bir dediğini iki etmiyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.), her toprak kazancından sonra tedbirini alıyordu.. Lût Denizi doğusunda, Moab'da kalan
• - 158 —
aileleri, yeni yurtlarına getiriyor, yerleştiriyordu, Hazreti Musa (A.S.) m emrettiği düzene göre.
Hazreti Yuşâ (A.S.) bu arada bir emeline daha kavuştu.
Halil-ül Rahman (Habron) daki tarlada nice nice peygamberler yatıyordu.. Başta Hazreti ibrahim (A.S.) olraak üzere. ...
Orada büyük bir merasim yaptırdı.. Mısır'dan beri birlikte getirilen Hazreti Yusuf (A.S.) in lâhdi aynı tarlaya gömüldü. Bu suretle vasiyeti ifa olundu. Bütün bunlar hemen gerçekleşmiyordu.
Yıllar geçiyordu şüphesiz. Yerli sapıklar, zalimler, Israiloğullarını yenemeyeceklerini anlayınca, onları içten yıkmak istediler.
Zaman zaman, güzel kadınları veya erkekleri, onların kadın ve erkekleriyle, pazarlarda karşı karşıya getirdiler.
Maksatları zina yapmalarım temindi.
Muvaffak da oldular..
Lâkin Hazreti Yuşâ (A.S.) m sert tutumu, zina yapanları, kim olurlarsa olsunlar, öldürmesi, bu kötülüğü de önledi.
Kuzeyde ve güneyde kırallıklar kalmıştı daha pek-çok.
Bunlar kendilerine sınır olan' Mısırlılardan, Etiler-den, Farslardan, Asurlulardan yardım istediler.
Karşılık bulamadılar. Mısırlılar, Afrikada savaştaydılar isyan edenlerle.
Asurlular, Rabil'i alan Fers (Iran) ularla uğraşıyorlardı.
Etiler, Roma ve Makedonyalılarla Anadolu batısında dövüşüyorlardı.
- 159

Hazreti Yuşâ (A.S.), bütün bu durumlardan faydalanmasını bildi.
Bir zamanlar Hazreti Musa (A.S.) a yol vermeyen, hattâ dövüşen İbranileri, Amaükahları, Medyenlileri, Edomluları yenip yurduna kattı..
Artık Lût Denizi güneyindeki Neceb (negeb) den kuzeyindeki Efrayim Dağı'na kadar onundu.
Şimdi ikinci safha başlayacaktı.
Yani Kuzeyin de fethi safhası..
Burada Samiriye, Galile, Gilead, Havran, Dan, Şam topraklan vardı.. Nice nice kırallıklara bölünmüştü onlar.
Hazreti Yuşâ (A.S.),, Akdeniz kıyısında Kenanilerin kalan son kısmını da temizleyerek kuzeye çıkmak istiyordu.
Lâkin burada îsrailoğullarınm askerleri yine, başlarına geleceği unuttular.. Duya zevkine önem verdiler.
Kenanlı kadınlarla düşüp kalktılar.
Hattâ israil kabile başkanları Hazreti Yuşâ'ya bu ahlâksızlıklarında bir çeşit jneydan okudular.
Bilmiyorlardı ki, Kenanilerin oyunuydu onları yine zinaya alıştırmak..
Meselâ Kenanilerden Sur adlı bir kabile başkanı vardı.
Bunun kızı Kesbi, dillere destan güzellikteydi.
Kabile başkanı Sur, kızını bir gün çağırın anlattı:
«Ey kızım Kesbi!.. îsrailoğullarınm neler yaptıklarını görüyorsun., ister misin bizim kabilemiz de köle olsun.. Şehirlerimiz yıkılsın.. Malianmız yağmaya uğrasın. Çocuklarımız öldürülsün?..»
Kesbi hemen ret etti:
«Ey babam!.. Bunu kim ister?...»
«O halde dediklerimi yap ey kızım.»
«Ben ne yapab'lirim?.. Nihayet genç, aciz bir tazeyim.*
«Dilersen, yüzbinlik orduların yaptığını yaparsın..»
«Canım sana feda olsun.. Hazırım..»

■«Canına dokunulmayacak..»
«Ya?..»
«Tekrarlamaya lüzum yok.. Güzelliğinin dillere destan olduğundan haberlisin.. Seni nice komşu kırallar istediler de vermedim.. Maksadım ağır satmaktı.. Demek bugüne gerekliymişsin.»
«Henüz anlamadım..»
«Ey Kesbi!.. Israiloğulları arasında, başka kadm ve erkeklerle düşüp kalkmak zina sayılıyor.. O erkek öldürülüyor.»
«Pek garip şey!. Niçin gönül işlerine karışılıyor?..»
«Bilmiyorum.. îsrailoğullarını birbirlerine düşürmez-sek, aralanna fitne fesat sokmazsak, peygamberleri Yu-»Sâ'ya asi etmezsek, bunlardan kurtulamayız..»
«Bilhassa öğrendiğime göre, israil kabile başkanlarından Züınri bin Şeîum güzel kadınlara pek düşkün-rrüş.. Eğer o zina ederse, kabilesi de eder.. Derken diğerlerine sıçrar.. Yuşâ onlarla başa çıkamaz.. Yıktfır gi-cerler..»
«Demek bu Zümrî'yi elde edeceğim?..»
«Evet güzel kızım..»
«O halde hiç merak etme ey babam., işi bana bırak.»
Kesbi, babasından ayrılınca, hemen hazırlandı.
îsrailoğullarınm emri altındaki pazarlardan birisine mal götürdü.. Ne yaptı yaptı, kendisini israilli kabile başkam Şelum oğlu Zümrî'ye gösterdi.
Zümri, Kesbi'yi görünce aklından oldu.
Onu yakaladı..
işini gücünü bir tarafa bırakıp çadırının yolunu tuttu.
Zümrî'nin cesaretini gören diğerleri de öyle davrandılar.

Hazreti Yuşâ (A.S.) haber alınca, önlemek istedi.
Fakat Zümri, öylesine kendisinden geçmişti ki, Kes-bi'yi yanma aldı ve Hazreti Yuşâ (A.S.) a gitti.
Alay edercesine konuştu:
«Ey Yuşâ!.. Şunu bil ki ben bu kadınla zina edeceğim.. Ve sen de haram olduğunu söyliyeceksin.»
«Öyle değil midir?.. Cezasını da biliyorsun..»
«Her şeye razıyım..»
«Kabilene kötü örnek olacaksın.»
«Her koyun bacağından asılır..»
«Allahı gazabını da unutma..»
«Artık vâd edilen topraklara yerleştik.. Allah, bundan sonra bize dokunmaz..»
«Sen gençsin ey Zümri!.. Ataların pekçok musibetlerle cezalandırıldılar..»
«Hikâyelerini dinlemiştim..»
«Bu kadar cesur konuşmanın sebebini biliyorum.. Seni öldürürsem, kabilenin bana isyan edeceğini düşünüp güveniyorsun. Hem sana, hem onlara pek yazık olacak.»
«Bekliyorum..»
Kabile başkanı artık durmadı.. Kesbi'yi elinden tutup çekti götürdü.
Herkes bunu bekliyordu.
Onun öldürülmediğini görenler de ayni yola saptlar.
Hafta geçmeden, Kenanlılar sınırındaki Başkan Zümri'nin kabilesinde engin bir sefahat hayatı başladı.
Sanki aylardan beri susuzdular erkekler, yahut kadınlar, öylesine Kenanlıların kadın ve erkekîeriyle zinaya koşuyorlardı.
Tabiî Hazreti Allah (C.C.) in gazabı gecikmedi.
Yine veba hastalığı sardı îsrailoğullarmı..
Yetmiş bine yakın tsrailoğlu cezalarını buldular.
Kalanlar pişmandılar..

Hazreti Yuşâ (A.S.) a koşuyor, yal varıyorlardı:
«Ey Peygamberimiz, bizi kurtar..»
«Bu sizin elinizdedir..»
«Nasıl?..»
«Zina edenleri ortadan kaldırın..»
Buna kimse cesaretlenmiyordu.
«Sen peygambersin, şeriatı biz değil, kendin tatbik edeceksin..» diyorlardı. - Böyleydi işte Israiloğulları.
Hem yaşamak, dünyadan kâm almak istiyorlar, hem de canlarını fedadan çekmiyorlardı.
Demek, ki, imanları gevşekti, yahut sahteydi.. Menfaatleri içindi..
Nitekim, çok kere yerli halkın putlarına imrenerek bakarlar, gönülsüz bir halde putları yıkar, parçalarlardı.
Eğer ellerine fırsat geçse, kimbilir o putların ne türlülerini yapacaklardı?..
Bunlardan Hazreti Yuşâ (A.S.) haberliydi..
Anlıyor, işitiyor, yahut hissediyordu..
Çok eski yıllardan beri Israiloğulları hakkında yürüttüğü hükümlerde haklıydı.. Elbet endişelenecekti.
Veba hâlâ bütün şiddetiyle devamdaydı.
Nihayet bir gün, Hazreti Yuşâ (A.S.) in kuzeye keşfe gönderdiği yiğitlerinden *Finhans* dönüp geldi.
Finhans iri yarıydı,.
Katıksız mümindi..
Esasen, babası *Ayzar'âı,.*
Dedesi de Hazreti Hânın (A.S.) di. Veba dehşetini görünce, sebebim araştırdı, öğrenmekte gecikmeyip, Hazreti Yuşâ (A.S.) in huzuruna çıktı.
Kararını söyledi:

)'

«Ey peygamberim, ben kabile başkanı Zümri'yi ve zina ettiği kadını öldüreceğim.. Sanırım, diğer askerler de cesaretlenirler, bütün zina edenleri ödürürler ve Ai-lahımızın yağdırdığı gazap durur.»
Hazreti Yuşâ (A.S.), Finhans'ı bıraktı.
Finhans, mızrağını kapıp, Zümri'ye koştu.. Hem cnu, hem Kesbi'yi öldürüp ikisini birlikte mızrağına geçirdi ve meydana o halde geldi..
Kabile başkanı Zümri ile zina ettiği kadım mızrağa şişlenmiş, havaya kaldırılmış görenler, korktular.
Lâkin Finhans, Hazreti Allah'a şöyle diyerek sadakatini gösteriyordu:
«Ey Rabbimiz, biz sana isyan edenlere karşı böyle hareket ederiz..»
Bu sözlerin ve benzerlerinin tesiri derhal görüldü.
Askerler koşuşup diğer zina yapanları temizlediler.
Sapıklar orta yerden kalkınca, Hazreti Allah (C.C.) da veba hastalığına son verdi.
Böylelikle, bir musibet, tekrar îsrailoğullarının akıllarını başlarına toplamalarına sözde yetti.
Bir daha sapıtmayacaklarına söz verdiler.
Hazreti Yuşâ (A.S.) da, vâd edilen toprakların kuzey kısmmı, Şam ötelerine kadar fethetme hazırlıklanna başladı.

vra
DİLİNİ SARKITIP SOLUYANLAR
Hazreti Yuşâ (A.S.), Kenanileri yola getıı dikten sonra, Filistin kıyı şehirlerini ala ala, Şamiriye'ye vardı..
Oradan Erden doğusuna geçip Gilead'ı a'dı.
Havran'a yürüdü..
Yolu üzerindeki (Ayr) kıralhğını zaptetti.
(İmak-ı Cebun) da onun oldu..
Fakat bu yerin halkı Hazreti Yuşâ (A.S.) ı aldattılar.
Sözde teslim oldular ama, arkasından onu vurmak istediler.
Hazreti Yuşâ (A.S.) onlara beddua etti.
Böylece Cebun halkı, soyları boyunca daima hamal ve dilenci oldular..
Havran'da Ermeni kıralian vardı.
Bunlar birbirlerine elçiler gönderip uyuştular.
Ordularını birleştirdiler.

Cebun şehri üzerine yürüdüler..
Hazreti Yuşâ (A.S.) in bedduasını alan Cebun ahalisi pek pişmandılar.. Hazreti Yuşâ (A.S.) bu yardımı esirgemedi.. Asker yolladı.
Ermenilerin ordusu Havran inişinde bozuldu..
Ayrıca öyle bir doluya tutuldular ki, ölenler, kılıçtan geçirilenlerden fazlaydılar.
Canlarını güç kurtaran beş Ermeni kiralı, bir mağaraya sığındılar.
Hazreti Yuşâ (A.S.) önce onların mağaralarının ağzını ördürüp, kaçmalarını önledi.. Ordularını imhadan sonra mağarayı açtırdı ve Kıralian küıçtan geçirdi, aynı mağarada cesetlerini akibetlerine bıraktı.
Hazreti Yuşâ (A.S.), bütün bu savaşları yapıp kuzeye doğru ilerlerken, tsrailoğlu kabilelerinin ailelerini, arkadan getiriyor ve yeni topraklara yerleştiriyordu.
Erden nehri ile Taberiye gölü doğu ve batısmdaki Havran, Basan, Galile, hattâ Dan artık Israiloğullarmmdı.
Bir de Şam ile çevresi fethedilirse, vâd edilen topraklar tamamlanıyor, Hazreti Musa (A.S.) in vasiyetine göre, bütün îsrailoğullan kabileleri yeni yurtlarına yerleşmiş oluyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.), Şam ve ötelerindeki araziyi keşfe gönderdi bir çok güvendiği adamlarını.
Bunlar döndüler..
Beklenen haberi getirdiler:
Oralarda irili ufaklı otuzdan fazla kırallık vardı.
Lâkin korku içindeydiler..
Birbirleriyle birleşmeyi de akdetmiyorlardı.
Ayrıca, münafık Bel'am şimdi Şam bölgesindeydi.
Bu kırallıklara sözünü geçirebiliyordu.
Gelen bütün haberler iyiydi ama, Bel'am hakkında işitilenler, îsrailoğullarını ürkütmüşlerdi.

Çünkü onlar, îsrailoğullarının yaşlılardan kalan üç kişiden birisinin Bel'am, diğerlerinin Yuşâ ile Kaleb olduğunu biliyorlardı.
Bel'am, *(Basur oğlu)* diye anılırdı.
Daha Hazreti Musa (A.S.) zamanında bile duası tutan bir adamdı.
Hazreti Musa (A.S.) ı çekemeyenler, ölümünü isteyenler, bilhassa Karun, bu adama büyük bir servet söz vermişti.
Eğer Basur oğlu Bel'am, Hazreti Musa (A.S.) in fe-r alığı için dua eder ve duası tutarsa, bu serveti ona ödeyecekti.
Basur oğlu Bel'am, mala tamah etti ve istenen duayı yaptı..
Fakat, duasını daima kabul buyuran Hazreti Allah (C.C.) bu sefer, kendisine fırsat bırakmadı.
Dili ağzından sarktı.
Garip, garip, pek zorlukla soluyup dururdu.
Nihayet İsrailoğulları arasında tutunamayıp sapıklara kaçmıştı.
Şam taraflarına gidenler, işte bu Bel'am münafıkı-mn haberini getirmişlerdi.
Şöyle dediler:
«Basur oğlu Bel'am, zalimler yurdunda pek itibardadır.. Hâlâ o sarkık diliyle ettiği dualar tutuyor.. Ne hikmettir, Hazreti Allah (C.C.) niçin onun duasını kabul buyurur, anlamadık.»
Birisi de şu iğrenç halini anlattı:
«Sapıklar yurdundaki kadınlar, Bel'am'ı pek cüce görüp onunla evlenmemişler.. Bel'am o kadar düşmüş ki, eşeğiyle kan koca hayatı yaşıyor..»
Hazreti Yuşâ (A.S.), bütün bunları bazan ibretle, hazan tiksinerek dinledi.

Sonunda şöyle dedi:
«Ey mü'minler.'. Hazreti Allah'ın hükümlerinde ibretlerin en büyükleri vardır.. Bel'am için asla endişe etmeyiniz. Onun duaları hâlâ kabul ediliyorsa, sebeblidir. Hazreti Allah (C.C.) asla biz mü'minler aleyhinde edeceği duaları hoş karşılamaz.. Hazreti Musa (A.S.) için söylediği zaman düi nasıl dışarıya sarktı ve soluduysa, ona başka bir ceza daha verir..»
Mü'minler cesaretlendiler: «Inşaallah!..» dediler.
Sonra Şam'a doğru, yüksek bir moralle, yürüdüler.
(Habibim) onlara o kimsenin haberini de oku ki biz kendisine âyetlerimizi vermiştik de o, bunlardan sıyrılıp çıkmış, derken şeytan ona arkasına takmış, nihayet azgınlardan olmuşta. Eğer dileseydik onu bu (âyetler) Ie yükseltirdik. Fakat o, yere saplandı, - hevasma uydu. Artık onun sıfatı o köpeğin hali gibidir İd üstüne varsan dilini sarkıtıp solur, .yahut kendi haline bıraksan yine dilini uzatıp solur. îşte âyetlerimizi yalan sayanlar güruhunun sıfatı budur. Artık sen (Habibim) kıssayı (onlara) anlat. Belki iyice düşünürler. Ayetlerimizi yalanlayarak sırf kendilerine zulm etnıekde olanlar güruhunun hali ne kötüdür!.
(A'râf: 175-177)
Sabah olmuştu.
Şam topraklarında, El-Belka bölgesindeki köylerden (Bal'a) da da güneş, tepelerden vadilere ışıklarım yaymıştı.
— 168 —
Bel'a köyünün güney koruluğu ucunda cüce boylu bir adam, dereye karşı oturuyordu.
ilerde eşeği oturuyordu.
Fakat, eşek, bu cüce adama baktıkça gözlerine sanki kan oturuyordu., öylesine kızgındı.. Kin doluydu.
Uzakta, bir dağ yükseliyordu..
Bu dağ Husban dağıydı.
Cüce adam Husban Dağına İsrarla bakıyordu. .
Sanki bir görmek istediği vardı.
Dağ uzakta olduğundan dilediğini seçemedikçe içerliyordu.
Bu adam Basur oğlu Bel'am'dı..
Yani Hazreti Musa (A.S.) a, para teklif edilince, bedduaya kalkışan ve dili sarkan, soluyan, sapıklara sığınan, îsrailoğlu.
Hazreti Yuşâ (A.S.) in zaferlerini duymuştu.
Urpermişti her seferinde.
Nadimdi..
Fakat iş işten geçmişti.
işte, tsrailoğulları nihayet vâd edilen toprakların her yerini işgal etmişlerdi.
Şimdi Şam bölgesindeydiler.
Dün onların, karşıdaki Husban Dağı'na çıktıklarım işitmişti..
Şam çevresindeki otuzdan fazla kırallık, ordularım gönülsüz bir halde birleştirmişler, dağa yakın gitmişlerdi.
Belki yarın orada bir savaş verilecekti.
Basur oğlu Bel'am, atik davranmış, önceden yola çıkmıştı. Niyeti, Hazreti Yuşâ (A.S.) a gidip nedamet getirmekti.
Fakat cesaret edemiyordu.
Dönüp daha kuzeye kaçsa ne olacaktı?..
Hep aynı hayatı sürecek değil miydi?..
)
— 169 —

Bir eşeği, bir de kendisi.. O kadar. Halbuki yeni gideceği yerde, belki onun dualarının kabul olunduğuna bile inanmayacaklardı uzun yıllar. Bir kaç kere davrandı, yola çıkmak için. Eşeğini çağırdı..
Eşeği, Bel'am'm çevreye baktığı kanlı gözlerden beter bir kinle süzdü sahibini.. Sonra aldırmayıp otlamasına devam etti.
Halbuki eşeklerin gözleri ne kadar güzel ve mahzun olurdu!..
Bel'am titredi.
Şöyle söylemekten kendisini alamadı:
«Eşeğim bile ilk fırsatta bir tekme savurup beni canımdan edecek.. Hakkı da var.»
O sırada arkada, koruluğun içinden ayak sesleri işit-tildi.
Gelenler vardı.
Basur oğlu Bel'am bekledi.
Gelenler kalabalıktılar..
Aşağı yukarı Şam bölgesindeki kırallıkların bütün başkumandanlarıydılar.
Basur oğlu Bel'am'a pek hürmet gösterdiler. Hatır sorup, önüne bol yiyecek koydular. Neden sonra mevzua girdiler:
«Ey Bel'am!.. Haberin var "mı, Yuşâ o aman vermez ordusuyla şu dağdadır şimdi.. Biz de ona karşı gittik.» «Duydum..»
«Pek korkuyoruz.. Yuşâ yenmedik kırallık bırakmadı.. Amalikler, Edomlar, Kenaniler, Moablılar ve diğerleri şimdi bir masaldan ibarettirler.. Biz mi ona karşı duracağız?..»
«Anlattıklarınız beni ilgilendirmez..»

«Duyduğuma göre, tsrâiller'in peygamberi Musa'ya, tir zaman, sen de beddua etmişsin. Suçlusun.. Yakalanırsan ilk önce seni öldürürler..»
«Ben kurtulmasını bilirim..»
«Ey Bel'am!.. Seni burada nasıl el üstünde tuttuğunuzu bilirsin.. Bize yardım et..»
«yardım mı?...»
-«Evet evet.. Ordular karşı karşıyr, gelince, önümüzde dur.. Sen onların Allahı adına beddua edince, duan kabul ediliyor.. îsrailoğullarma yenilmeleri için yap bunu.»
Basur oğlu Bel'am önce samimi, nadim olmuş, konuştu :
«Hayır.. Onlara kötü dua edemem.. Yuşâ'nın peygamber olduğuna inanıyorum..»
Başkumandanlar, birbirlerine göz kırptılar.
Bel'am'ın ihtirasını deştiler:
«Ey Bel'am!.. Yazık değil mi sana?.. Ömrün yoksullukla ve şu şekilde mi geçecek?..»
Bel'am hayasızca güldü:
«O eşeğe binerken bütün bir insanlığa biniyorum ben. Çünkü îsrailoğluyum.. Eşek, yani insanlar, beni taşımaya mahkûmdur. Her işimi görecek ve ben rahatıma, safama bakacağım.. Onu kadmlaştırdığım zamanlar, insanların Allah'a kulluklarının iffetini parçalıyorum..»
«Bu kadar hırsın niçindir?..»
«Çünkü Allah benim gibi bir bilginin ancak duasını kabul etti ve ediyor.. Fakat bana saltanat vermiyor. O'na dargınım.. Şimdiki Israiloğullarının yalancı tutumuna aldanmayın. îlerde hepsi benim gibi olacaklar., insanlara kan kusturacaklar..»
Birisi ileriye gitti vaidlerde:
«Ey Bel'am!. Bırak o hayalleri.. Hayatını yaşa.. Eğer dediğimizi yaparsan, sana saraylar döşeyeceğiz.. Haya-

t.'nı yaşa» Eşeğinle ahır hayatın son bulacak.. Nice nice güzellerimiz var.. Binlercesini emrine vereceğiz..»
Bel'am, bir kendisine, bir de adamların boylarına baktı.
Dudak büktü:
«Onlar beni istemediler..»
«Boyun kısa diye yapılar bunu.. Lâkin biz çaresini bulduk.. Sana vereceğimizi kızlar ovnaşını geçmeyecekler.. Boyunu aşanları derhal uzaklaştırırsın..»
Basur oğlu Bel'am'a bu teklif cazip göründü.
Yumuşadı.
«Yemin edin..» dedi.
Başkumandanlar, bellerine bağladıkları kurukafaları aldılar., içlerine kanlarından akıttılar.. Sonra hepsini birleştirdiler.. Parmaklarım sokup bulanan kanı yaladılar..
Bel'am'm artık şüphesi kalmamıştı.
O da öyle yaptı ve söz verdi:
«Şimdi yola çıkıyorum.. Dağa varınca, önümüzde Is-railoğullanna yenilmeleri için dua edeceğim..»
Kumandanlar delicesine sevindiler ve işlerinin başına koştular..
Giderlerken tenbihlediler:
«Ey Bel'am!.. Yarın sabah dağı tutmalısın..»
«Hiç merak etmeyin..»
Kumandanlar gittikten sonra, Bel'am ilerde süreceği hayatı bir zaman daha hayalledi.
Nihayet eşeğini çağırdı:
«Gel bakalım ey çile küpüm.. Son vazifelerini yapıyorsun. Artık beni ara da bul..»
Eşek oralı olmadı. Yürüdü kendi kendine.
Bel'am'ın eşeği yolluydu daima.
Bel'am kalktı..

Soluya soluya ona yetişti.
Zorla yakaladı ve bindi..
Eşek yerinde durmuyor, çifte savuruyordu.
Hızlı gittiği halde, bu sefer güç adım atıyordu.
Hattâ kumluk yerlerde ayakları gömülüyor, düşüyordu.
Ürktüğü de oluyordu.
Düşe kalka nerdeyse ikindi yaklaşmıştı.
Daha yolun onda birini bile almamıştı Bel'am.
Gece dahi yürürse yetişemiyecekti savaş yerine.
Bir molada akıl edip eşeğine sordu:
«Senin bir bildiğin var ama, konuşmazsın ki haberli olayım..»
Fakat Bel'am'ın düşüncesi ters çıktı.
Eşek dile gelip anlattı:
«Ey zalim ve sapık Bel'am!.. Şu haline bak. Dilin dışarda ve soluyorsun.. Allanın cezası yetmedi mi?.. Yıllar önce sapıtıp zalimlerin içine kaçtın.. Beni buldun.. Her işinde kullandın.. Irzıma bile sahip çıktın., insan mısın sen?., iğrenilecek yaratıkların en alçağısın.. Buna rağmen, ah bilsen Allah ne kadar rahimdir?., insana tövbe gibi bir bitmez tükenmez hazine vermiştir. Tövbe et ey Bel'am.. Olur ki Allah kabul eder.. Dilini içeriye çeker, soluman kesilir. Şu sapıkların vâd ettiklerine aldanma. Kim yeryüzüne çivi çakabildi.. Kârûn bile öylesine ilmiyle, hazineleriyle, köle ve cariyeleriyle, sarayıyla anında gömüldü.. Toprak onu yuttu..»
Bel'am, eşeğin konuştuğuna inanmıyordu.
Vehimleri, ilhamları, dile, geldi, kendi düşündüklerini dinliyor sanıyordu.
Bağırdı cesaretini artırmak için:
«Hayır.. Gideceğim ve Israilo̧ullannm yenilmesi için dua edeceğim.. Şam sarayları. On yaşından küçük bü-

tün kızlar benim olacak.. Artık seni boşadım, ey eşek!..»
Eşek hatırlattı:
«Yol boyunca niçin ikide bir düştüğümü, ürktüğümü, ayaklarımın geri geri gittiğini görmüyor musun?..»
O zaman Bel'am uyandı.. «Sen hakikaten konuşuyorsun.» dedi. «Niçin öyle yapıyorsun?...»
«Çünkü önüme sık sık melekler çıkıyorlar.. Senin dağa varmanı istemiyorlar.. İsrailoğüllanna beddua etmeni önleyecekler..»
Bu sözler de ihtirası şahlanmış olan Basur oğlu Bel'-am'a tesir etmediler.
Garip bir gururdaydı.
Yine bağırdı:
«Gideceğim ve kötü duamı yapacağım..»
Eşek son sözünü söyledi:
«Cezanı da bulacaksın.»
«Ben ne bulacağımı biliyorum..»
«Peki.. işte melekler yolundan çekildiler. Artık dilediğin hızla gidebilirim.. Unutma ki, bir zamanlar, güneyde, yakınlarda, bir Lût kavmi vardı. O sapık kavme ne oldu?.. Hiç değilse yol boyunca, hikayelerini tekrarla, belki dağa varınca fikir değiştirirsin..»
Basur oğlu Bel'am ancak ertesi sabah dağa. ulaştı.
îki ordu karşı karşıya duruyordu..
Nerdeyse birbirlerinden er isteyecekler ve savaşın ilk gösterileri yapılacaktı.
Bel'am hemen eşeğinden indi.
Bir türlü kararından dönmemişti.
Şimdi bile gözlerini kapatıyor, sarayları ve kızları görünüyordu.
Sapık kırallar, Bel'am gelince onu alkışa tuttular.
Hazreti Yuşâ (A.S.) ise, kendi soyundan olan bu tapığa üzülerek baktı.

Bel'am, alkışlardan büsbütün şımardı.
İleriye yürüdü..
Cüceliğini saklamak için bir kayaya çıkt.
Uzun uzun kendini medhetti. Sonra Ellerini açtı..
İçinden, söyleyeceklerini hazırlamıştı.
«Allahım, Yuşâ ordusunu mağlup ve perişan et..» diyecekti.
Fakat yapamadı.. Aksine Krallar ordusuna bedduada bulundu.
Sonra, esasen dışarı sarkmış dili, büsbütün uzadı..
Şişti ve göbeğine kadar indi..
Artık konuşamıyor, bunu istedikçe bir çeşit soluyordu.
Çaresiz kaldı..
Tıpkı bir köpek gibi gururu kuyruk olmuş kısılmış, bir halde kayadan indi.. Hazreti Yuşâ (A.S.) a gitti.
Yine meramını ifade edemedi.
Bir kenara çekilip büzüldü.
Hazreti Yuşâ (A.S.), anlayacağını anlamıştı..
Tekbir getirerek, savaşa başladı..
öğle olmadan, esasen morali iyice bozulmuş olan düşman mağlup edilip, kovalandı..
Toros eteklerine kadarki kıratlıklar, Hazreti Yuşâ (A.S.) emrine geçti.
Bir kaç ay sonra durum normale dönünce, Hazreti Yuşâ (A.S.) a Bel'am'a getirdiler.
Onun bir köpek gibi uluyup solduğunu, üzerine gitsen, kendi haline bıraksan da başka bir şey yapmadığını anlattılar.
öldürülmesi için emir istediler. Hazreti Yuşâ (A.S.) razı olmadı:

«Onu kendi haline bırakın.. Bırakın ki, sapıkların nelerle cezalandırıldıklarını daima göresiniz.. Onun hali siz îsrailoğullan için en büyük ibrettir.. Bel'am'ı Hazreti Allah (C.C.) nice nice ilimlerle bezemişti.. Eğer Allah'a teslimde sebat etseydi daha da yükselecekti.. Lâkin şeytana uydu.. Dünya malına hırs duydu.. Mükafatlar elinden alındılar.. Kimbilir ne vakte kadar yeryüzünde sürünüp soluyacaktır.. Korkacak, konuşmayacaktır?.»
Bazıları öğrenmek istediler:
«Bize benzerliği nedir?.. îbret nasıl olur?..»
«Hâlâ anlamadınız mı?.. Hazreti Allah *(C.C),* Bel'-am gibi, sizlere de çok şeyler verdi.. Başlıcası Hazreti Musa (A.S.) in tebliğ ettiği Tevrattır.. Onun ilmidir.. Sıkı tuttuğunuz müddetçe, vadedilen topraklarda huzur içinde yaşayacaksınız. Lâkin dünya malına tamah edince, dağılıp sürüneceksiniz.. Bel'amdan farkınız kalmayacak.. Tabiî onun gibi diliniz sarkmayacak ama, sapıklara köle olacaksınız.. Köle konuşur mu?.. Hayır.. Rahat nefes alır mı?.. Asla. Daima korkar, ürker, titrer. Köpek gibi, üzerine gidince söylenir, başı boş bırakılınca ulur.. Nihayet o hale geldiğiniz zaman artık şeytan size kumanda eder ve aklınızı, zekanızı dünya malına çeker, inşam şerefinden soyar, Bel'amın eşeği yaparsınız.»
«Allah korusun!..»
«Elbette Allah korusun.. Lâkin Allah, ona teslim olduğunuz müddetçe sizinle beraberdir. Nice nice peygamberler gelip geçtiler. Ve şu anda yeryüzünde nice nice peygamberler toplumların içinde sapıklıkla savaşıyorlar. Ben de öleceğim.. Geldiğim gibi gideceğim. Size başkaları verilecek.. Kim bunlar?.. Bilmiyoruz. Ancak bir bildiğimiz var ki, Teyratla açıklandı.. Bütün insanlara gelecek Ahmed'dir o. Kitap getirecek.. Artık ondan sonra Peygamberlerin ve kitapların arkası kesilecek.. Bu müjde ilk defa size verildi. G halde, siz oğul ve torunlarınızı öyle

yetiştirin ki, o peygamber gelince, derhal kendisine şe-hadet etsinler ve kitabına sarılsınlar., fşini kolayiaştırsın-lar.. Aksi halde dağlar kadar günahlar altında ezilirsiniz hem yeryüzünde, hem ahirette.. O günâh kamburları lanetlenin enizdir.. Ve asla affedilmezsiniz..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) bunları söylerken gözleri yaşa-rıyor, sesinden hüzün akıyordu.
Almanlar oldur
«Ey Yuşâ!.. Sanki ilerde soyumuz, birer Bel'am olmuş gibi perişansın.. Sana neler vahy oluyor?..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) cevap vermedi. «Bel'amı bırakın..» mânasına el işareti yaptı. Basur oğlu Bel'am serbest kalınca, ayrıldı. Bir kaç adım attı soluya soluya. Vaz geçip döndü, yine soludu. Ne yapacağım bilmez bir haldeydi. Uzaktan bir eşek anırtısı işitti. O tarafa gitti.
Kazancı, tam göğsünün üzerine çifte yemek oldu.
Hazreti Yuşâ (A.S.) onu gösterdi:
«Sakın şaşırıp insanlara binilecek hayvan muamelesi yapmayın.. Belki önce kazandım sanırsınız ama, nihayet böyle çiftelere layık olur, yıkılırsınız.» dedi.
Mü'minler, tekrar rica ettiler:
«Ey Yuşâ, hiç değilse onu yurdumuzdan uzaklaştı-ralım.. Aramızda kaldıkça, bu sözlerini hatırlayacağız.. Saadetten nasibimiz olmayacak.. Vehme düşeceğiz..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) çaresizmiş gibi ellerini açtı:
«Ben ona emir veremem.. Allah dilerse aranızdan ı zaklaştınr.. Bu da ancak, Allanın emir ve yasaklarına tsmamen uymakla olur. Aklınız, zekanız, hissiniz, vicdanınız, idrakiniz var.. Her doğan insan Müslüman olarak

doğar.. Allah'a teslim olmuştur.. Çevresine uya uya yoldan, nurdan sapıtır. Buna fırsat bırakmayın. Bel'am ne kadar yaşar bilinmez.. Bunun kıymeti de yoktur., insanlar var oldukça, pek çok Beramlar dolduracaktır yeryüzünü.. Az önce de söyledim.. Sizin soyunuz olmasın onlar. insanlık iğrenip tiksinmesin, oradan oraya sürüp kovmasın insanoğullarını.»

IX **KABRİNİN** DEĞİŞMESİN* **DİLEYEN PEYGAMBER**

Hazreti Yuşâ (A.S.), tedbirliydi.. .
ileri görüşlüydü..
Daha şimdiden istiyordu ki, Israiloğulları, kendisine baş vurmadan, meselelerini halletsinler.
Vaktiyle Hazreti Musa (A.S.) in ne kadar yorulduğunu gözleriyle görmüştü.. Hazreti Musa (A.S.) m kaynatası Hazreti Şuayb (A.S.) ona teşkilat kurmayı öğüt-lemese kimbilir daha ne zorluklar çekecekti!.
Fethedilen topraklar on iki kabileye bölünmüştü.
Hepsinin başları, ayrıca dinî liderleri, vardı.
Tevrat ezberlenmişti.
isterlerse en küçük bir zorlukla karşılaşmazlar, kördüğüm olmuş işleri bile kolayca çözerlerdi Israiloğulları.
işte Hazreti Yuşâ (A.S.) öyle bir gaye için, elinden geldiği kadar kavminden uzakta duruyor, tenhada yaşıyordu.
Buna rağmen, kabileler içine güvendiği adamlarını salmıştı.. Komşu kıratlıklarda da casusları vardı. Onlar her şeyi kendisine ulaştırıyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) bilhassa yerli ve köle durumuna düşen halk üzerinde endişeliydi.

Bunların putları yıkılıp, görünür tapacak hiçbir şeyleri bırakılmamıştı ama Israiloğulları, onlara Allah'ı tanıtmakta pek gevşek davranıyorlar, ancak, günün yirmi dört saati çalıştırıyorlardı.. Sanki atalarının bir zamanlar Mısır'da çektiklerini onlara fazlasıyla çektirmek istiyorlardı.
Düşünüyorlardı ki, Hazreti Allah (C.C.) daima mazlumları korur, zalimleri ezerdi..
Yine Israiloğulları, yasaklandığı halde, içki içiyor, kumar oynuyorlardı.
Bu iyi bir başlangıç değildi.
Hem de zekalarını, akıllarım, bunlara kullanıyorlardı.
Her çeşit nebat ve meyvadan içkiler yapıyorlardı.
Kumar âletleri ve çeşitleri onların buluşlarıydı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) mecbur kalıyor, kabile ileri gelenlerini çağırarak, yasakların çiğnenmesinin önlenmesini istiyordu.
Aldığı cevaplar pek garipti.
insanlık dışıydı.
Şöyle savunuyorlardı kendilerini bu başkanlar.
«Ey Yuşâ!.. Biz kumar ve içki çeşitlerini kendimiz için icat etmiyoruz.. Yerli halk içindir onlar. Eğer böyle yapıp ahlaklarını bozmazsak, hayvanlaştırmazsak, kısa zamanda uyanırlar, başlarımıza dert olurlar.. Ah keşke bütün dünyaya dağılsak, da, Israiloğulları dışmdakileri gençliklerinden itibaren zehirlesek. Tam keyfimize bakardık.»
Hazreti Yuşâ (A.S.) kızıyordu:
«Soylarında bunca mübarek peygamberler olan bir kavme yakışmıyor sözleriniz ey bedhahlar!. Hiçbir insan şer için yaratılmadı.. Hayr için doğdu.. Dikkat edin, icat ettiğiniz bu kötü silâhlar sizi vurmasın.. Putlarından güç çekip aldığımız insanlara içki, kumar, zulüm yerine, AHahı tanıtmalı değil misiniz?..
Düştükleri balçıktan kurtarmalısınız.»

Garip cevaplar alıyordu:
«Onlara ne bizim Allahımızdan?..»
«Nasıl yani?..»
«Allah, yalnız îsrailoğullarının Allahıdır..»
«Susun!.. Küfre gidiyorsunuz.»
«Eğer bizim olmasaydı, iltimas etmezdi.»
Hazreti Yuşâ (A.S.), anlayacağım anlıyordu.
îsrailoğulları hazmedemiyeceklerdi Allanın lutufla-rını.
Hatırlatıyordu:
«Henüz sürünmekten kurtulduğunuzun üzerinden ne kadar zaman geçti?.. Her an aynı akibete gidebilirsiniz.. Siz bir türlü Hazreti Yusuf (A.S.) ı kuyuya atan kardeşleri atalarınızın ihtiras ve kıskançlıklarından nefsinizi çekemediğiniz..»
«Yani kendin Yusuf soyundan olduğun için bizi horluyor musun?..»
«Aklımdan böyle şey geçmedi..»
«Biliriz sen bize kırgınsın da.»
«Affettim ve unuttum..»
«Değil, hâlâ, Hazreti Musa (A.S.) ı senin öldürdüğün iftirası üzerindesin..»
«Asla!.. Allahım, bütün îsrailoğullarma aynı gece rüyalarında bunun iftira olduğunu gösterdi.. Yetti kurtulmama, temize çıkmama..»
îsrailoğulları, şımarma ve gururlarının verdiği bir yüzsüzlükle, eskiden için için yaptıkları bir şeyi de açığa vurmuşlardı. '
Ustun ırk hülyasıydı bu.
Şeriatlerinde tecviz edilmediği halde, kendileri olsun kadınları olsun yerli halkla evlenmiyorlardı..
Sözde Mısır' dan çıkarken temizledikleri kanlarını aynı temizlikte tutmak istiyorlardı.
Halbuki zina haramdı.
Cezası ölümdü. — 180 —
Buna rağmen, hemen hemen hepsi, gizliden gizliye yerlilerle düşüp kalkıyor, onlardan çocuklar peydahlıyor ve hele oğlanları, etrafa kendi ailelerinden doğmuş gösteriyorlardı.
Bunda oniki kabile arasında alttan alta başlayan r&kabet baş rolü oynuyordu.
Oniki israil kabilesi, düşmanlar ortadan kalkınca, başıarmı birbirlerine çevirmişlerdi.
«Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür,» sözüne uyarak, her kabile diğer kabilenin olur olmaz başarısını kıskanıyorlardı:
Hattâ sık sık Hazreti Yuşâ (A.S.) a çıkıyor, şikâyette bulunuyorlardı:
«Bize verilen topraklar az.. Diğerlerine iltimas edilmiş.»
Hazreti Yuşâ (A.S.) öyle olmadığını anlatıyordu.
Lâf geçiremeyince kestirip atıyordu:
«Bu toprakları, daha fetihden önce, Hazreti Musa (A.S.) aranızda böldü.. Hepinizi toplayarak tebliğ etti.»
O zaman susuyorlardı kabile başkanları.
Lâkin belliydi, ellerine geçecek ilk fırsatta, birbirlerinin gözlerini oyacaklardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) dış ülkelere gönderdiği casuslarından da iyi haberler almazdı.
Kaçıp kurtulan kırallar, Etilere, Farslara, Mısırlılara sığınmışlardı.
Onlara bol haraç vereceklerini vâd ederek, tekrar yurtlarına kavuşmak için adam istemişlerdi.
Bu büyük devletlerin o sıralarda başlarını kaşıyacak halleri yoktu.
Asker yerine nasihat veriyorlardı.
«Kaleyi önce içerden fethedin.» diyorlardı.
«Nasıl?..»
«Oradaki yerli halkı uyandırın.. îsrailoğullarma hu-— 181 —

zur vermesinler.. Birleşip çete savaşları yapsınlar.. Kabileleri birbirlerine düsürsünler.. Güzel putlar döksünler, yontsunlar. îsrailoğulları putlara ergeç yaklaşırlar. Al-lahlarından koptukları anda da artık iflah etmezler.»
Bu ve benzeri öğütleri alan kırallar aynı yolda yürüdüler.
Yeni kurulan İsrail Devletini içinden yıkmaya yara-jacak akla ne gelirse yaptılar.
Hazreti Yuşâ (A.S.) bunları işittikçe, ileri gelenleri topluyor, anlatıyordu.
Lâkin kabileler oralı olmuyorlardı.
Daha şimdiden, kabile başkanlığını kendüerine az görüyor, (Kral) dedirtiyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) iyice kocamıştı..
Bir kaç sene geçse yüz on yaşını dolduracaktı.
Buna rağmen dinçti yine.
Sık sık, Efarim dağlan silsilesindeki (Gaaş dağı) na
çıkardı.
Buradaki (Timmat-serah) tepesinde otururdu.
Burası Erden vadisini görürdü..
Kuzeyde Taberiye gölü, güneyde Lût Denizi vardı.
Erden vadisinin mavi suları, çevrenin yeşilliği, onu pek sarardı.
Esasen üç bin yıl önce, yeryüzünün neresi yeşil değildi ki.
Orada ömrünün muhasebesini yapar, en küçük kusur bulmaya çalışır, şüphesi üzerine ibadetle affedilmeye çalışırdı!
Bazan onu çıktığı tepede bile rahatsız ederlerdi.
Gelir sohbete koyulurlardı.
Yine bir gündü..
Hazreti Yuşâ (A.S.), erkenden uyanmış, tepede doğuya, karşı oturmuştu.
Bir ses işitti..

önce çoban şarkı söylüyor sandı..
Lâkin bakınca yanıldığını anladı..
Yaklaşan adam yalnızdı ve yaşlıydı.
İlhamlarında arzuları, çağlayan gibi, dökülüyorlardı.
Bir az zevkle, bir az merakla dinledi geleni:
JVe *vardı*
Boş bir heves uğruna
Yollara düşecek!.
Hangi kuş
Yuvasından uzaklaştı da
Yatağından olmadı!.
Halbuki ben
Bir devdim..
Adımı taşıyan dağda yaşayan.
Şimdi arada bul,
O bıraktığım,
Horladığım cenneti.
Yolunu biliyorum,
Fakat ayaklarım
Dayanır mı mesafelere?..
Dönsem de,
Yerimi kapan devleşmiştir, Hayatımın tıpkısını yaşayarak. Daha etekte beni görünce Üzerime kayaları yuvarlar, Altlarında ezilirim.
Hazreti Yuşâ (A.S.), adama acıdı..
Çağırıp konuşmak istedi.
Fırsat bulamadı.
Adam, bir ağaç altında durdu.. Dikkatle baktı ileriye, sağa ve sola..
Sonra sevindi.. Nara atarcasma sevincini dışına vurdu:

«Yanlış görmüyorum.. Hayır.. Çünkü uyanığım.. Yaşıyorum.. Nankörlük ederek bıraktığım Dev Dağı'na ne kadar benziyor bu yer!. Küçük bir örneği., işte önünde mavi sular akıyor.. Kuzeyi ve güneyi deniz.. O halde bu-ı asını kendime yurt edinir, avunurum son yıllarımda..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) adama, arzusunun gerçekleşebileceğini anlatarak, onu huzura kavuşturmak istedi.
Uzaktan seslenerek, varlığını tanıttı:
«Sabahın hayr olsun ey yolcu!..»
Adam, Hazreti Yuşâ (A.S.) ı gördü.
Cevap yerine dudaklarım büzdü.. Yüzünü ekşitti.
Gitmeye hazırlanırken söylendi:
«Burada da rahat yokmuş demek..»
Hazreti Yuşâ (A.S.), adamı bırakmadı:
«İlhamlarını ve neler dediğini işittim. Kal ey arkadaş.. Sana kimse dokunmaz.. Bir hevese bıraktığın yurdunu hatırla.. Mademki ona benzettin.. Geçirdiğin hatıralarını buldun.»
Adam rahatladı.
Durdu..
Hazreti Yuşâ (A.S.) tekrar konuştu:
«Gel yanıma.»
Adam şüphedeydi.. Sordu:
«Bu dağ senin midir?..»
«Hayır..»
«O halde na3il bana kalmamı salık veriyorsun?..»
«Bizim olan ne var yeryüzünde ey garip?.. Hepsi A İlahın değil midir?..»
«Yani kuvvetlinin..»
«En kuvvetli olan Allahdır..»
«Sana ısındım ey ihtiyar.. Kimsin?..»
Adam, son konuşmasında sokulmuş, Hazreti Yuşâ (A.S.) in karşısında durmuştu.
Hazreti Yuşâ (A.S.) kendisini tanıttı. — 134 —
îsrailoğullarının bunca yıllık maceralarım anlattı.
Birlikte dağarcıklarındaki yiyecekleri bölüştüler.
Haftasına kalmadan, adam Hazreti Yuşâ (A.S:) in tanıttığı Allah'a teslim oldu.. Putların manasızlığını anladı.
Bir gündü..
Yine karşılıklı sohbet ediyorlardı.
Hazreti Yuşâ (A.S.) öğrenmek istedi:
«Seninle ilk tanıştığımın zaman, burasına, benzer"-bir yerden bahsetmiştin.. Orası neresidir?..»
Adam düşündü..
Hazreti Yuşâ (A.S.) sorduğuna pişman oldu.
Teklif etti:
«Eğer yaranı, sıla hasretini, deşeceksem sus.»
«Hayır.. O yara kabuk bağladı artık.. Saca nasıl anlatacağımı düşünüyordum..»
«iyi öyleyse..» Adam şöyle başladı:
«önümüzdeki vadi içinde akan Erden Nehridir değil mi?..»
«Evet.»
«Güneydeki Lût denizine dökülür..»
«öyle..»
«Nehir kuzeyde Taberiye gölünden su alır..»
«Doğru..»
«O halde Erden Nehri, bu iki deniz arasında akan bir boğazdır..»
«Belki..»
«Ey Yuşâ!.. Yurdunun sımrı Toroslara dayanıyor.. Diyelim ki onu aştın.. Hep kuzey batıya doğru git. Bir çok dağlar ve ovalar, dereler, nehirler geç.. Nihayet bir gün şu vadinin daha derin ve genişine ulaşacaksın.. Kuzey ile güneyinde de Taberiye gölü ile Lût denizinden büyüğü var. Bunun doğusunda, kuzey denizine yakın tepe benim bir zaman yurdumdu.. Orasına Dev dağı derdim.
— 185 —

Şurada oturduğumuz gibi oturur, engin güzellikleri seyrederdim. Hile, fesat, kötülük yoktu.. İnsanlardan uzaktım.. Mavi ile yeşil dostlarımdı sadece. Huzurumu bulmuştum.. Ama olan oldu nihayet.. İçimdeki sese uydum. Kaya gibi koptum dağımdan. Şükür ki küçük bir ör-i'.eğiyle avunuyorum.»
Adamın anlattığı yer İstanbul Boğazıydı..
Kuzeyde Karadeniz, güneyde Marmara vardı..
Boğaz, Erden vadisi gibiydi.
Karadeniz Lût denizi yerine geçerdi.
Marmara da Tabariye gölü yerine.
Adamın Dev Dağı dediği tepe, Boğazın Anadolu kıyısında, Karadeniz yakınındaydı.
Hazreti Yuşâ (A.S.), için için söylendi:
«Hep mavi ve yeşil.. Bereket ile huzur.. Fitne, fesat, nankörlük, ihtiras yok., öyle bir yer bırakılır mıydı ey arkadaşım?..»
«Burada avunmuştum..»
«Fakat aşağılarını bir bilsen!.. Akreb, çıyan, yılan gibi kaynıyor ve kaynayacak kaçtığımız ve Hazreti Allah (C.C.) in yasakladığı kötülükler..»
«Beni çok şeylerimden ettin ey Yuşâ!..»
«Bilerek yaptım.. Nasıl olsa yakında görecektin anlattıklarımı.. Kendiliğinden kaçacaktın.. Bari şimdiden git yurduna.»
«Beraber gidelim ey Yuşâ!..»
«Peygamber olduğumu, ümmetim bulunduğunu, Al-lahtan izinsiz adım atamayacağımı biliyorsun..»
Adam: «Haklısın.» dedi.. Veda etmeye cesareti yetmedi., başını bile çevirmedi Hazreti Yuşâ (A.S.) a. Asasını, dağarcığını aldı.. Kalktı.. Yürüdü kuzeye doğru..
Hazreti Yuşâ (A.S.) arkasından iyilikler, selâmetler, diledi.
Kaderi öyle yazılmıştı demek.
Yine valnız kalacaktı.
Aradaki iyi yıl kadar bir zaman daha geçti.. Hicretten önce 1594, (M.Ö. 972) yut girmişti..
Bahardaydı Eriha ovalan.
Hazreti Yuşâ (A.S.) yirmi sekiz yıllık peygamber-Lğini doldurmuş, şimdi yüz on yaşını sürüyordu.
Yine Efraim dağlığmdaki tepedeydi.
Bir hoştu günlerden beri..
Nereye baksa yadırgıyordu..
Gurbette gibiydi..
Sılasına koşmak, kavuşmak arzusuyla kavruluyordu.
Var mıydı, neresiydi bu yer?..
Bilmiyordu.
Bazan adım bile öğrenmediği adamı düşünüyor, yurduna ulaşıp ulaşmadığını merak ediyordu.
Tatmin olamıyordu..
Belki bir ilham, belki ilâhi vahy, onu dağdan indirdi nihayet.. Gurbet ve sılanın anlamım bulmuş, öğrenmişti.
Artık göçecekti dünyadan.
Son vazifesini yapmalıydı..
Hakikaten, kıratlıklarından olanlar, yurt içinde yataklar hazırlamışlar, belirsiz zamanlarda baskınlar vererek, îsrailoğullarının huzurunu kaçırıyorlardı.
Ayrıca, nereden bulup getirdikleri bilinmez, pek güzel erkek ve kızları pazarlarda sattırıyorlardı.
Bunlar uğruna Israiloğulları, dövüşüyor, katil dahi oluyorlardı. Kuzey kuralları esrar bile sokmuşlardı Ke-
ı-aniline.
Çok kere, yolcular bir dönemeci kıvrılınca, yahut bir tepeyi aşınca, alımlı putlara rastlıyorlardı.
Durup hayran hayran bakıyorlardı.
Halbuki hemen kırmaları gerekiyordu.
Yine Kıralların adamları aracılığıyla, şu haberler
sayılmıştı:
«Putlara dokunmayın.. Yakında onlar çoğalacaklar

ve tekrar vazifelerine başlayacaklar.. Israiloğulları üzerindeki sihir kalkacak.. Hayat, yaşamak, ne demek anlayacaklar.. »
Israiloğulları bunun gerçekleşmesini için için dili-j orlardı..
Yahut kırallar, Israiloğullarımn can damarına da basıyorlardı:
«Zekat ne imiş';'.. Çalışan, kaiünan için cezadan başkası değil.. Hiç değilse kazancınızı az gösterin.. Putlar idareyi alana kadar..»
Bunu yapıyorlardı Israiloğulları.
Hazreti Yuşâ (A.S.) öyle bir hava içinde inmişti şehre.
Günlerce kaldı..
Kabile başkanlarını, ileri gelenleri, din görevlilerini topladı.. *
Saatlerce öğütlerde bulundu.
Her zaman yaptığı gibi çok uzak geçmişten başladı bu güne kadarki olayları, ibretlendire ibretlendire hikaye etti.
îsrailoğullarından, dedikodulara uymamalarını, hele putlara heves göstermemelerini, Tevratı iyi korumalarını ittedi.
Israiloğulları ağlaşa ağlaşa söz verdiler.
Nihayet sözlerini şöyle bağladı:
«Ey Israiloğulları!.. Ben pek kocadım.. Belki Şek-rem'de sizlerle yaptığım bu toplantı sondur.. Ne kadar ağlaşıp sızîasamz halinizi iyi görmüyorum.. îki yol basındasınız.. Biri selâmet, nur, hidayet yoludur.. Diğeri sapıklık, zulüm, cebbarlık yoludur., içten ve dıştan uğraşanlar, sizleri kötü yollara alacak olanlar var. Aciz nefsinizi ezin.. Bu kolaydır.. Onu dev büyüklüğünde görmeyin.. Hele insanlara tepeden bakmayın.. Allah insanı hür yarattı, hür yaşamasını ve öyle ölmesini ister.. Eşitlik

bundadır.. Zenginlik fakirlik insana derece vermez. Amel verir.. İnsanları ezmeyiniz. Kardeş edininiz. Onlarla evlenip karışınız.. Enseleriniz incelsin artık.. Aksi halde her biriniz bir tarafta, o kalın enseli sığırlar gibi dünya tarlasını sürmeye mahkum edilirsiniz. Her zaman söyledim, yine soyuyorum.. Allah buyurdu.. Benden sonra daha nice nice peygamberler gelecek.. Onların ve gelip gidenlerin hepsi Vahdaniyeti, Allah'a teslimiyeti, yani Müslümanlığı öğrettiler. Arada ancak Lisanın olgunlaşmasına göre şeriat tekamülü vardır. Bu peygamberlerin sonuncusu ve cümle insanlığın resulü Ahmed en ihtiyaca cevap \ erecek ve ebediyete kadar kalacak olan kitabı getirecektir.. Mademki Musa (A.S.) Tevratla bunu bize bildirdi.. Çocuklarımıza öğretmek başlıca görevimiz olacaktır. Ben o Ahir Zaman Peygamberine şimdiden şehadet ediyorum. Siz de edin ve oğullarınızın ona koşuşmalarında, yarışa çıkmalarında, hazırlık yapın..»
Hazreti Yuşâ (A.S.) tekrar tenhaya çekildi.
ilhamları gibi oldu..
O yıl vefat etti.
îsrailoğullarını onu nereye gömeceklerini pek düşündürmedi.
Mademki Efrayim Dağhğı'nda, Gaaş DağYnın Tınıat-sarah Tepesi'ni pek seviyordu, oraya defnettiler..
Bu olay üzerinden üç bin seneye yakın zaman geçti.
istanbul Boğazı'nın doğu kıyısında Karadeniz'e yakın bir tepe var.. Adı (Yuşâ Tepesi) dir.
Karşısıda da (Telü Baba) var..
Nasıl ki bir zamanlar Anadolu Hisarı ile Rumeli Hisarı Bogaz'ın emniyetini madde bakımından sağlamış ve sağlıyorlarsa, bu iki tepede yatanların da Bogaz'ın emniyetini manen sağladıkları, ebediyen Müslümanlara kalacağı anlatılır..
(Telli baba) kimdir?..

-
Onun Fatih Sultan Mehmet ordusunda bir asker olduğu, erdiği ve tel çekerken şehit düştüğü rivayeti yaygındır.
Ya, (Yuşâ Tepesi) ndeki?..
Acaba Hazreti Yuşâ (A.S.) mıdır?..
Yoksa başka bu adda bir veli midir?..
Çeşitli söylentiler anlatılır.
Umumî fikir onun Hazreti Yuşâ (A.S.) olduğu merkezindedir.. Eskiden adı (l>ev dağı) oian o yerde"
Savaşırken, gövdesi ikiye ayrıldığı halde, tepenin en üstüne çıkmış ve ruhunu teslim etmiştir.
Ona onyedi metre boyunda, **dört** metre eninde bir mezar yapılmıştır. Baş ve ucunda iki küçük taş vardır.
Elbet Hazreti Yuşâ (A.S.) bu kadar büyük değildi.
Mezarının geniş ve uzun tutulması, rütbesinin engin-liğindendir.. Yuşâ Tepesini asırlık kavaklar süsler.
Doğrusunu şüphesiz ancak Hazreti Allah (C.C.) bilir.
Hazreti Yuşâ (A.S.) ister nebi, ister veli olsun, maddeten nasıl gelmişti İstanbul'a?..
Tarih açıktır..
Hazreti Yuşâ (A.S.) ancak Şam'a kadar fetihlerde bulunmuş Toros eteklerine ulaşmıştır.. Anadoluyu geçip İstanbul Boğazına gelebilmesi için, Etileri mağlup etmesi gerekirdi.
Bu olmamıştır.
Fakat hakikaten belki Eriha'da eceliyle değil, sapık kırallann zaman zaman İsrail topraklarına saldıkları eş-kiyalar tarafından dağ eteğinde gövdesi biçilmiş ve o da Efrayim dağı'na o haliyle çıkmış, şehit düşerek ruhunu teslim etmiştir.
Bütün bunlar mümkündür.. İkinci rivayete uyarlar.
Şu da mümkündür:
Hazreti Yuşâ (A.S.) vefatından sonra, îsrailoğulla-

nnın azıttıklarını, Tevratı bırakıp putlara taptıklarım, sürüldüklerini, peygamberlerini öldürdüklerini, âlimleri hapse attıklarım izlemiştir.. Ve pek sevdiği Efrayim dağı tepelerinde kabrinin bulunmasından nadim olmuştur. Hele Hazreti Muhammed (S.A.V.) e îsrailoğulları-mn yapacaklarından, iğrenmiş, tiksinmiştir kendilerinden.
Böylece Allahından kabrinin bu lanetlenmiş kavmin yaşadığı- topraklardan başka yere naklini *iliydi-etmiştir.*
Bu yer elbette, Lût Denizi ile Taberiye gölünü birbirlerine bağlayan Erden vadisine benzeyen Boğaziçi olacaktı.
Adını bilmediği adam'ın boğaz doğu kıyısında diye söylediği Dev Dağı içini çekmişti.
İhtimal ruhu gidip bu yeri görmüştü.. Makam edinmişti..
Hazreti Allah (C.C.) onun niyazını kabul buyurmuş ve kabrini Dev dağı'na naklettirmiş, adı da böylece (Yuşâ **Tepesi)** olmuştu.
Bütün bunlar mümkündür..
Hattâ onu ziyarete gelen adamın bir melek olması bile.
Yuşâ Tepesindeki mezar önceleri Kudüs istikametine bakarken, Mekke Fethedilip putlardan temizlenince **KABE'YE DOĞRU** dönmüştür.. Tarihî bir gerçektir.
Hazreti Yuşâ (AS.) acaba şimdi, mezarının değiştirilmesinden pişman mıdır?..
Asla!..
Aksine daha memnundur..
Hele şu günlerde..
Hazreti Muhammed (S.A.V.) in Isra yürüyüşüyle Cebrail kılavuzluğunda yaptığı Mescidi Aksa ziyareti. Sonra oraya Hazreti Ömer (R.S.) m cami inşası, Hazreti Pavud ve Hazreti Süleyman'ın hatıraları, Mescid-i Aksa'yı pek mübarek kılmıştı.